

گذراز بن بست صوراسرافیل به سوی پاستور؛ رویای مناطق آزاد در سال جدید

صفحه ۶ و ۷ | راپخشراپید

گزارش عملکرد یکساله
سازمان‌های مناطق آزاد ایران

اقتصادی ذیل نهاد ریاست جمهوری
دبیرخانه شورایی عالی مناطق آزاد و ویژه
جلوگیری از خسران بیشتر با قرارگیری

صفحه ۵ | راپخشراپید

هفته‌نامه اقتصادی، اجتماعی

اخبار آرزو مناطق

شماره ۲۱۹ - شنبه
۲۰ اسفند ماه ۱۴۰۱
سال پنجم
۱۵۰۰۰ تومان

سرمقاله

مرزیه حسینی
صاحب امتیاز و مدیرمسئول

دریغ و درد که گذشت؛ اما...

اخیرا یکی از چهره‌های سیاسی کشور که در سال‌های گذشته دارای مسئولیت بسیار مهم سیاسی و امنیتی بوده؛ در تحلیل وقایع چندماه گذشته، عنوان نموده است که مخالفین نظام اسلامی همیشه از محل نقاط ضعف به ما ضربه زده‌اند، حتی در جنگ تحمیلی نیز در مناطقی که ما قدرت مستحکمی داشتیم، حمله نمی‌شد؛ بلکه از جاهایی که ضعیف بودیم، مورد هجوم قرار می‌گرفتیم. فلذا امروز به علت غفلت‌های ایجاد شده، دشمن از نقاط ضعف ما سوءاستفاده کرده و موقعیت‌های زبان‌بازی برای انقلاب و کشور ایجاد می‌کند. وی همچنین عنوان کرده است که باید در شیوه حکمرانی خود تجدیدنظر کنیم و در آن، به «علم و عقل» بیش از پیش اهمیت دهیم. این بیان بسیار مهم از یک مسئول باتجربه، در موقعیت کنونی، درس‌آموز اما دردناک است و می‌توان یک واقعیت تلخ دیگر را هم به این بیان، افزود. ما نه تنها نتوانستیم هوشمندانه از نقاط ضعف خود مراقبت کنیم، بلکه در بسیاری از مواقع، نقاط قوت خود را در سایه عدم تبعیت از عقل و علم، تبدیل به نقاط ضعف کرده‌ایم. مثال بارز این موضوع را در حوزه مناطق آزاد می‌توان به عینه مشاهده نمود. نظام جمهوری اسلامی ایران سه‌دهه، زمان و سرمایه‌های بسیار گرانبهائی را صرف کرد تا نهال مناطق آزاد به درختان پرتومری در اقلیم توسعه اقتصادی کشور تبدیل شوند؛ اما در چند سال اخیر این مناطق عرصه جریان یافتن روندهای مخربی شده‌اند. در سال ۱۴۰۰ برخی از مزیت‌های سرمایه‌گذاری آنها به یغمای بی‌تدبیری رفت و در سال ۱۴۰۱ هويت، شخصیت حقوقی و ساختار مدیریتی آنها مورد تعرض و تخریب قرار گرفت. ما در این رسانه، درمندان بسیار در مورد این مصائب تلخ نوشتیم و از زبان کارشناسان، فعالین اقتصادی و برخی از نمایندگان دلسوز مجلس شورای اسلامی بارها هشدار دادیم «این ره که می‌روید به ترکستان است»؛ دریغ کسی گوش و هوشی نسپرد و طوفان بنیان‌افکن در سال ۱۴۰۱ با تمام قدرت مناطق آزاد را درنوردید.

مقام معظم رهبری (دام‌الله‌العالی)، به صورت مکرر از صاحبان قلم، تریبون و اندیشه که دوستدار ایران و انقلاب هستند، جهاد تبیین را مطالبه نمودند و فرموده‌اند که در جهاد تبیین، دستاوردهای انقلاب در دوره ۴۰ ساله اول آن، باید به صورت دقیق و شفاف تعریف، تبیین و اطلاع‌رسانی شود تا در جنگ شناختی و روانی سهمگین فعلی که بر علیه انقلاب اسلامی در جریان است، بتوانیم از سنگر فکر و نگاه مردم شریف ایران محافظت کنیم.

در تکمیل این جهاد مقدس اما یک اقدام بزرگ دیگر لازم است. اقدام جهاد تبیین، یعنی محافظت از دستاوردهای انقلاب از دست برخی مدیران کشور؛ شاید تعجب کنید، اما همان‌طور که در مقدمه بیان شد، در برخی مواقع عدم‌توجه کافی به عقل و علم در ایران باعث تخریب دستاوردهای انقلاب بنام تحول شده است. مصداق عینی آن مناطق آزاد است. مناطق آزاد ایران می‌توانستند نقاط قوت اقتصاد ملی در عرصه ارتباطات جهانی باشند؛ اما امروز در شرف تبدیل به نقاط ضعف و آسیب برای امنیت ملی و اقتصادی مملکت هستند. فلذا لازم می‌نماید دلسوزان کشور در کنار جهاد تبیین، به جهاد تبیین هم توجه جدی کنند.

ما در این رسانه طی سال ۱۴۰۱ تلاش بسیاری داشتیم که در عمل به فرمایش مقام معظم رهبری، دستاوردهای اقتصادی مناطق آزاد را در حد توان منعکس کرده و در کنار آن، با دل‌نگرانی عمیقی کوشیدیم هشدارها و انذارهای لازم را برای جلوگیری از تخریب سیستماتیک محیط اقتصادی و کسب و کار مناطق آزاد بیان نماییم. هرچند در این راه و هدف ثواب خویش، متأسفانه مورد ناهم‌رسانی‌ها و گاه بداخلاق‌هایی نیز قرار گرفتیم که به هیچ‌عنوان برای ما حائز اهمیت و محلی از اعراب نبوده و نیست.

سال ۱۴۰۱، دریغ و دردا که گذشت و آنچه نباید انجام گرفت؛ اما در سال ۱۴۰۲ در کنار جهاد تبیین قصد داریم وطن‌پرستی خود و انقلابی‌گری واقعی‌مان را با تمام وجود به رغم همه اتفاقاتی که ممکن است بیافتد، نشان دهیم و جهاد تبیین و محافظت از دستاوردهای انقلاب از گزند بی‌عقلی‌ها و علم‌گریزی‌ها را با شدت و جدیت مضاعف دنبال خواهیم کرد. در این راه حریف نمی‌طلبیم، اما هم‌رمز می‌خواهیم؛ چراکه حریف ما در این جهاد، کسانی از خودمان هستند که راه به بیراهه رفت‌اند و بر خود و انقلاب نادانسته ظلم می‌کنند.

در پایان آخرین سرمقاله سال ۱۴۰۱، بر خود فرض می‌دانم از تمام دوستان و سروران گرامی که در طول یک‌سال گذشته همگام و حامی ما بودند، صمیمانه تشکر کرده و دستشان را به گرمی می‌فشارم. دوستان عزیز، اصحاب رسانه و قلم، کارشناسان محترم اقتصادی، نمایندگان دلسوز مجلس شورای اسلامی، مسئولین گرانقدر دبیرخانه شورایی عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی، مدیران و کارشناسان محترم سازمان‌های مناطق آزاد و فعالین اقتصادی مجاهد این مناطق؛ از تمام شما سپاسگزاریم، اما همه شما را به جهاد تبیین و تبیین در سال ۱۴۰۲ دعوت می‌کنیم. کشور عزیزمان ایران اسلامی، امروز در عرصه رسانه به ایثار و فداکاری شجاعانه احتیاج دارد تا بتواند از سنگرهای خود در مقابل هجوم مخالفین، معاندین و دوستان نادان، دفاع کند.

و اما آخرین کلام سال سخت (۱۴۰۱)؛ ولایت‌مداری صرفاً شعار نیست که نا‌اش را بخوریم؛ بلکه داشتن جرات اقدام درست براساس علم و عقل است؛ حتی اگر نامی در میان نباشد.

ائتلاف مجلس و دولت برای فراری دادن سرمایه‌گذاران از مناطق آزاد ایران

صفحه ۵ | راپخشراپید

مناطق آزاد ایران؛ ادواتی جهت توسعه همه‌جانبه اقتصادی که تحدید می‌شوند

صفحه ۸ | راپخشراپید

مناطق آزاد

توسعه اقتصاد دریا محور،
بایسته‌ای برای مناطق
آزاد در سال ۱۴۰۲

صفحه ۸ | راپخشراپید

گزارشی از شاخص‌های عملکردی سازمان منطقه آزاد کیش در سال ۱۴۰۱:

از تحقق توسعه زیر ساخت‌های جزیره تا تحولات دانش‌بنیانی در منطقه آزاد کیش

گزارش:

روابط عمومی و امور بین‌الملل سازمان منطقه آزاد کیش

در نگاه مخاطبین و گردشگران، جزیره زیبای کیش در ایران غالباً به‌عنوان منطقه‌ای جهت تفریح و گردشگری شناخته می‌شود. مهم‌ترین مأموریت‌ها و اهداف منطقه آزاد تجاری-صنعتی کیش، گسترش گردشگری، فعالیت‌های اقتصادی، خدمات فرهنگی و اجتماعی و… است. اما باید اذعان داشت که این منطقه به‌عنوان اولین منطقه آزاد تأسیس شده در ایران، دارای پتانسیل‌ها و ظرفیت‌های ویژه‌ای در حوزه‌های مالی، بانکی و بیمه‌ای می‌باشد؛ تا جایی مقرر است اولین بورس بین‌الملل کشور در جزیره مرجانی کیش راه‌اندازی شود.

همچنین مرکز نوآوری کیش، یکی از مراکز پیشرو در حوزه فعالیت‌های دانش‌بنیان، استارت‌آپ‌ها، شرکت‌های خلاق و نوآور در میان مناطق آزاد ایران است که با رویکرد تولید و صادرات محصولات دانش‌بنیان و نوین، مشغول به فعالیت و جذب ایده‌های نو می‌باشد.

اما در طول یکسال گذشته اقدامات قابل‌توجهی در منطقه آزاد کیش در حوزه‌های فرهنگی، اجتماعی و هنری، گردشگری، اقتصادی، عمرانی و… صورت گرفت که در این گزارش به اختصار مهم‌ترین این اقدامات بیان شده است که در ادامه ملاحظه می‌فرمایید.

اقدامات حوزه فرهنگی، اجتماعی و هنری کیش
در حوزه فرهنگی و اجتماعی منطقه آزاد کیش اقدامات شایان توجهی در زمینه توسعه آموزش عمومی، فنی و حرفه‌ای و آموزش عالی، امور فرهنگی و هنری و اجتماعی در راستای سیاست‌ها و اهداف سازمان منطقه آزاد کیش صورت گرفته است. از برنامه‌ریزی و اجرای اقدامات لازم در جهت توسعه و راهبری فرهنگسراها و کتابخانه‌ها گرفته تا تأمین امکانات و تسهیلات لازم برای گذراندن مطلوب فراغت شهروندان و بهبود شرایط برای گردشگران و برگزاری این‌ها و برنامه‌هایی به مناسبت ایام مذهبی، فرهنگی، تاریخی و…

به همین منظور، به مناسبت ماه مبارک رمضان۱۴۰۱، برنامه‌های متنوع فرهنگی در جزیره کیش برگزار گردید. برگزاری هجدهمین دوره مسابقات قرآن کریم کیش، برگزاری نمایشگاه رمضان در محل گذر مشاهیر تا شب‌های اعیاء، برگزاری جشن میلاد با سعادت امام حسن(ع) در اسکله تفریحی جزیره، برگزاری مراسم‌های شب‌های احیاء با همکاری نهاد امامت جمعه کیش، دعوت از قاریان بین‌المللی در شب‌های احیاء و برگزاری کرسی تلاوت در مساجد، مسابقات مجازی و پیامکی با موضوع سوالات قرآنی و مذهبی در سطح جزیره، پویش میلیونی ختم جمعی قرآن و… از جمله برنامه‌های فرهنگی در ماه مبارک رمضان بود.

ویژه برنامه‌هایی ازجمله غبارروبی مزار شهدا، دیدار با ائمه جماعات جمعه، طرح جمع‌آوری معادن متجاهر، آگاهسازی محله، برپایی میز خدمت سازمانی منطقه آزاد کیش در نماز جمعه، تحلیل از خادمان به مناسبت هفته مبارزه با مواد مخدر نیز برگزار شد.

پیشگیری و آموزش با توسعه برنامه‌هایی همچون مدارس مروج سلامت، آموزش مهارت‌های زندگی و مقابله با شیوع مصرف مواد مخدر، اجرای طرح ماد و مانا ازجمله فعالیت‌های در نظر گرفته شده از سوی شورای مبارزه با مواد مخدر بوده است که در منطقه آزاد کیش انجام پذیرفت.

الته که چهار کلینیک برای ارائه خدمات درمانی در کیش وجود دارد که این مراکز در شیفت‌های کاری متفاوت مشغول به فعالیت بوده و بیماران در این کلینیک‌ها با توجه به نوع مواد مصرفی و مدت‌زمان آلودگی تحت درمان قرار می‌گیرند. این کلینیک‌ها از دو بخش دارویی و روانی تشکیل شده است و درحال حاضر ۸۰۰بیمار از خدمات این کلینیک‌ها استفاده می‌کنند.

گرمیادشت میلاد امام رضا(ع) با برگزاری نشست ادبی در کیش، عیاد شبیانه و برگزاری مراسم‌های مختلف فرهنگی به مناسبت عیاد، مراسم گرمیادشت سالروز قیام ۱۵خرداد در کیش نیز از دیگر اقدامات معاونت فرهنگی و اجتماعی منطقه آزاد کیش بوده است.

جذب معلم و افزایش فضای آموزشی در کیش، برگزاری دوره‌های آموزشی برای مساجد کیش جهت استفاده از ظرفیت‌های فرهنگی و جذب حداکثری کودکان، نوجوانان و جوانان در کلاس‌های آموزشی، مهارتی و ورزشی نیز در طول سال۱۴۰۱ قابل‌توجه بوده است. این دوره‌های آموزشی، فرهنگی و ورزشی با حضور ۸۸۰مربی در هفت مسجد کیش در قالب دو ترم برگزار شد. ۱۱رشته مهارتی، ۲۲رشته آموزشی و ۴رشته ورزشی در این دوره‌ها برگزار گردید.

برگزاری کارگاه فرهنگی و هنری به مناسب روز جهانی مساجد برای دانش آموزان ۸ تا ۱۲سال در کتابخانه کودک و نوجوان فرهنگسرای سنایی کیش از برنامه‌های آموزشی سازمان منطقه آزاد کیش بوده است.
اکران ۱۰فیلم سینمایی با موضوع فرهنگ عاشورایی در کیش، دعوت از هنرمندان تئاتر کیش برای مشارکت در برگزاری رویدادهای منطقه‌ای نیز از دیگر اقدامات فرهنگی این منطقه بوده است.
برگزاری چندین دوره میز خدمت در معاونت فرهنگی و اجتماعی سازمان منطقه آزاد کیش جهت رسیدگی به مطالبات مردم توسط مسئولین، اقدام شایسته از سوی مسئولین سازمان در این حوزه است که در این یکسال خدمت به‌صورت مداوم و یک روز در هفته برپا شد.

برگزاری کارگاه آموزشی تئاتر برای آشنایی هنرجویان با گام‌های نخست بازیگری در جزیره کیش، راه‌اندازی مقطع متوسطه تخصصی برای دانش‌آموزان جزیره هندروابی، اجرای تماشاخانه سیار کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در کیش، برگزاری بازارچه هفتگی هنرمندان با رویکرد مهارت‌افزایی در کیش، برگزاری نخستین همایش سلسه برنامه‌های راه و رسم زوج شدن در کیش و بازگشت فرهنگسرای مرکزی به آغوش هنرمندان و جامعه فرهنگی کیش نیز در حوزه آموزش

شهروندان انجام شده است.

اما به مناسبت هفته کیش، ۱۳۰برنامه متنوع به مناسب نکوداشت این رویداد برگزار گردید. ۱۵برنامه ورزشی، ۹برنامه تفریحی و خانوادگی و گبرنامه فرهنگی و هنری در پارک مینا و برپایی تماشاخانه سیار کانون پرورش فکری این هفته برگزار شد. اجرای جشنواره کودک و نوجوان در پارک مینا و برپایی تماشاخانه سیار کانون پرورش فکری کودک و نوجوان در سطح جزیره، برگزاری مسابقه نقاشی، پیاده‌روی خانوادگی از سمت هتل داریوش به سمت اسکله تفریحی جزیره، کارگاه مادر و کودک مدارنگی، مسابقه خانوادگی ماهیگیری در ساحل روبه‌روی شرکت آب و برق ماهتاب کیش و مسابقه مجسمه‌های ماسه‌ای در ساحل پارک ماهیگیر ازجمله برنامه‌های فرهنگی این رویداد بوده است.
برگزاری مسابقه خانوادگی بولینگ به‌همت اداره امور زنان سازمان منطقه آزاد کیش نیز در مجموعه بولینگ مریم برگزار شد. رقابت خانواده‌ها برای ساخت مجسمه‌های ماسه‌ای در سواحل کیش نیز با هدف ایجاد لحظات شاد، به مناسبت هفته کیش در سواحل نیلگون خلیج‌فارس برپا شد.

عرضه صنایع‌دستی بانوان هنرمند به مناسبت هفته کیش، افزایش مشارکت بازاریابان کیش برای ارائه تخفیف به گردشگران در هفته کیش، رونمایی سامانه‌های رصد برنامه‌های یک‌سال آینده، فروش خدمات گردشگری برای ارائه خدمات گردشگری ازجمله نرخ واقعی بلیط، تور و هتل و رونمایی از نقشه جامع گردشگری کیش از دیگر برنامه‌های این رویداد بود.

گردشگری دانش‌بنیان، صنعت غذا، سلامت، تولیدات صنعتی، فرهنگی، مذهبی و گردشگری ورزشی از برنامه‌هایی بود که با همکاری بخش خصوصی عملیاتی شد. در این مدت، تعداد ۳مراسم جشن در سه منطقه از جزیره برگزار شد که می‌توان به اجرای گروه‌های موسیقی، گرمیادشت روز کیش همراه با رونمایی‌ها، کارناوال خودروها و موتورها، نمایش عروسکی در اسکله تفریحی، رویدادهای فرهنگی و ۱۳رویداد ورزشی شامل مسابقات قهرمانی کشوری دوچرخه‌سواری و یخ‌نوردی اشاره کرد.

اما به مناسبت چهل‌وپهارمین دهه مبارک فجر از ۱۲بهمن برنامه‌های مختلف فرهنگی، هنری و اجتماعی برگزار شد. اکران فیلم‌های چهل‌ویکمین جشنواره فیلم فجر جشن انقلاب با حضور هنرمندان، برگزاری میز خدمت در نماز جمعه کیش، برگزاری جشنواره خانوادگی کیش من با خانواده، جشنواره مجسمه ماسه‌ای با موضوع انقلاب در پارک ساحلی ماهیگیر از دیگر برنامه‌های ایام دهه مبارک فجر در جزیره کیش بوده است.

اقدامات حوزه اقتصادی سازمان منطقه آزاد کیش
در حوزه اقتصادی، سازمان منطقه آزاد کیش به برگزاری نمایشگاه‌ها، تسهیل شرایط ثبت شرکت‌ها، بهبود فضای کسب و کار، برگزاری رویداد کیش اینکس و… اقدام کرد. فراهم شدن ثبت شعب شرکت‌ها در کیش جهت بهبود کسب و کار فعالین اقتصادی نیز از اقدامات اقتصادی در منطقه آزاد کیش است.
هدف از فراهم شدن ثبت شعب شرکت‌ها در مناطق آزاد، بهبود کسب و کار فعالین اقتصادی است. این تفاهم‌نامه همکاری مشترک میان دبیرخانه شوراییالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و سازمان ثبت اسناد و املاک کیش، به امضاء رسید.
اما جلسات کمیته شناسایی و رفع موانع تولید منطقه آزاد کیش در سال جدید برگزار شد.
برگزاری چنین جلساتی به رشد تولید و توسعه اقتصادی منطقه کمک می‌کند.
رونمایی از سامانه «هله کیش من» نیز در دومین نمایشگاه بین‌المللی فناوری و اطلاعات نیز از دیگر اقدامات سازمان منطقه آزاد کیش بوده است.

همچنین، چهاردهمین نمایشگاه معرفی فرصت‌های سرمایه‌گذاری کشور و نهمین نمایشگاه بین‌المللی بورس، بانک، بیمه و خصوصی‌سازی، با حضور ۲۵۰شرکت داخلی و خارجی از ۲۵ تا ۲۸مهرماه در مرکز نمایشگاه‌های بین‌المللی جزیره کیش برپا شد.
چهاردهمین نمایشگاه معرفی فرصت‌های سرمایه‌گذاری کشور و نهمین نمایشگاه بین‌المللی بورس، بانک، بیمه و خصوصی سازی با حضور تعداد ۲۵۰شرکت داخلی و خارجی همراه با ۱۵۰استخران شامل اساتید دانشگاه، مسئولان نهادهای دولتی، نمایندگان مجلس و کارشناسان اقتصادی سازمان‌های دولتی و خصوصی در قالب ۳۶نشست تخصصی برگزار گردید.
با برگزاری این نمایشگاه، فرصت جدیدی برای بازنگری اقدامات انجام گرفته و ترسیم چشم‌اندازهای نو در حوزه اقتصاد و گسترش ارتباطات تجاری و اقتصادی بنگاه‌های اقتصادی ایجاد شد.

اما برگزاری این رویداد اقتصادی با هدف معرفی فرصت‌های سرمایه‌گذاری با محوریت تقویت سرمایه‌گذاری در اقتصاد مولد، تسهیل توسعه و تجارت، ساماندهی سیاست‌های پولی و مالی، توسعه مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و نقش این مناطق در توسعه اقتصادی، مواجهه با ابرچالش‌های زیست محیطی، تقویت شفافیت اقتصادی، تکمیل زیربهره‌های تولید ملی، امنیت سرمایه‌گذاری و رفع موانع، راهکارهای بهبود فضای کسب و کار، بورس بین‌الملل و بانکداری آفتابور، بررسی وضعیت رمزارها و تعیین جایگاه آن در اقتصاد، بازسازی و تقویت مناسبات بین‌المللی به‌ویژه با کشورهای منطقه، توجه بیش از پیش به اقتصاد دانش‌بنیان و سایر موضوعات مطرح شده در حوزه اقتصادی انجام شده است.
نمایشگاه کیش اینکس به عنوان یکی از بزرگترین رویدادهای اقتصادی کشور با حمایت و مشارکت گسترده وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، فعالان اقتصادی بخش دولتی و خصوصی با حضور نخبگان اقتصادی و مشارکت‌کنندگان داخلی و خارجی برگزار شد. کیش اینکس با طراحی راهبردهای حرفه‌ای و حمایت اکوسیستم پولی و مالی و سرمایه‌گذاری، با هدف تبدیل کیش به قطب‌نمای بازارها و تصمیمات ملی و منطقه‌ای برگزار شد.
رویداد کیش اینکس یکی از بزرگ‌ترین رویدادهای اقتصادی کشور است و در طول سال‌های برگزاری، این رویداد با حمایت و مشارکت گسترده وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و فعالان

اقتصادی بخش دولتی و خصوصی، در حوزه‌های پیشرو اقتصادی کشور با حضور نخبگان و مشارکت‌کنندگان داخلی و خارجی به محلی برای ارائه تصویری کامل از قابلیت‌ها، ظرفیت‌ها و شرایط کلان اقتصادی کشور تبدیل شده است.

حضور نزدیک به ۲هزار شرکت داخلی و خارجی و مشارکت بیش از ۵۰هزار نفر از کارشناسان و مسئولین اقتصادی کشور و برگزاری بالغ‌بر ۱۷۰نشست تخصصی رویداد هفتاد یافته است.
بیش از یکپنجاه و ۲۰۰ملاقات تجاری و انعقاد بالای ۲۵۰قرارداد و تفاهم‌نامه همکاری بین شرکت‌های داخلی و خارجی حاصل عملکرد سال‌های اخیر این رویداد است.

اما نخستین رویداد ملی و دانش‌بنیان شرکت ملی پست با عنوان «اینوتکس پست» با همکاری و حمایت سازمان منطقه آزاد کیش با حضور جمعی از مسئولان معاونت فناوری ریاست جمهوری، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، نیز در سال ۱۴۰۱ برگزار شد.
فعالیت های تخصصی شامل حمل‌ونقل، لجستیک، دریافت و تحویل کالا و خدمات پرداخت اعتباری و همچنین برگزاری پنل‌های تخصصی در نخستین رویداد ملی و دانش‌بنیان شرکت ملی پست با عنوان بوده است.

کیش و انقلاب دانش‌بنیان ایرانی در پروژه شیرین‌سازی آب دریا

اما یک شرکت خلاق و نوآور ایرانی مستقر در کیش توانست با به‌کارگیری روش «ترکیبی رزونانس مولکولی بدون غشأ» نسل جدیدی از آب شیرین‌کن با توانایی تولید ۹۵درصد آب شیرین از دریا را اختراع کند و با تحقیق و توسعه توانسته است با تبدیل آب به زله، زمینه کشت گیاه در آب را فراهم نماید.

اما سمینار یک‌روزه با محوریت «دیپلماسی اقتصادی در مناطق آزاد، جهت‌گیری سرمایه‌گذاری، مقررات و قوانین، طرح‌های دانش‌بنیان و فناوری، طرح‌های نیمه‌تمام و هدایت جریان سرمایه» در منطقه آزاد کیش برگزار شد.
موضوعات ازجمله بانک‌های آفتابور به عنوان ساز و کار بزرگ مهم در مناطق آزاد و تدوین قوانین و مقررات موجود توسط مجمع سازندگان کیش در این سمینار مورد بحث قرار گرفت.

در ادامه اقدامات سازمان منطقه آزاد کیش در حوزه اقتصادی و سرمایه‌گذاری، طی انعقاد تفاهم‌نامه‌ای، ساختمان مرجع دریایی و پشتیبانی امورات مربوط به دریانوردی با همکاری سازمان منطقه آزاد کیش و سازمان بنادر و دریانوردی هرمزگان احداث شد.
سازمان بنادر استان هرمزگان با همکاری سازمان منطقه آزاد کیش، یک ساختمان مرجع در زمینی به وسعت ۳هزار و ۱۰۰متر مربع شامل سه طبقه و زیربنای ۲هزار و ۷۰۰مترمربع با حجم سرمایه‌گذاری بالغ‌بر ۱۵۰میلیارد تومان احداث می‌کند که از سال آینده شاهد تجهیز کارگاه آن از سوی سازمان بنادر خواهیم بود.
همچنین طی ۱سال آینده شاهد ساخت و بهره‌برداری این ساختمان با هدف تقویت فعالیت‌های تجاری و عملیات لجستیکی منطقه آزاد کیش خواهیم بود.

در راستای همکاری در حوزه فنی و مهندسی و اخذ مجوزهای زیرساختی در توسعه ظرفیت‌های لجستیکی پس از طراحی نقشه‌ها و اخذ مجوزها از سازمان بنادر، شاهد امضا تفاهم‌نامه‌ای با موضوع احداث ساختمان مرجع دریایی برای ایفای نقش مهم در حوزه‌های نرم‌افزاری، نظارت و تجاری بودیم.
ایجاد کارگروه مشترک جلوگیری از لکه‌های نفتی با تأمین بودجه‌ای بالغ‌بر ۱۲میلیارد تومان از سوی سازمان بنادر از دیگر فعالیت‌هایی بود که تحقق یافته است.

با نزدیک شدن به ایام نوروز و در جهت رفاه حال

کیشوندان و گردشگران جزیره، آغاز توزیع مرغ، گوشت و برنج تنظیم بازار پیش از عید نوروز، تشدید نظارت بر مراکز نگهداری محصولات سلامت محور و رسیدگی حضوری به شکایات مسافران، ساکنان و گردشگران کیش از دیگر اقداماتی بوده که انجام پذیرفته است.

اقدامات حوزه گردشگری سازمان منطقه آزاد کیش
منطقه آزاد کیش در راستای جام‌جهانی ۲۰۲۲ قطر اقدامات ویژه‌ای برای جذب گردشگران انجام داد.
باید تأکید داشت که براساس نمودار سهم پروازهای فرودگاه های کشور در نشست و برخاست پروازها، فرودگاه کیش به عنوان سومین فرودگاه پرتردد کشور ثبت شده است.
همچنین، جزیره کیش در میزبانی ایام نوروز بین دیگر نقاط مهمان‌پذیر کشور، رتبه خوبی کسب کرد.
برگزاری جشنواره‌های بازی و سرگرمی خانواده در ساحل اسکله تفریحی، جشنواره شادی کودک و نوجوان، کارناوال‌های گروه‌های هنری توسط هفت گروه هنری «گروه عروسکی اقوام»، «عروسک‌های غول‌پیکر»، «گروه موسیقی ملل مسلمان»، «گروه موسیقی بندر اقوام جنوب»، «گروه موسیقی کرمانج»، «گروه بادی‌نوازان» و «ترتیب‌جام» از برنامه‌های نوروز۱۴۰۱ بوده است.
نورافشانی شبانه در جشنواره نوروزی، نمایشگاه بزرگ بهارانه با ارائه‌ی محصولات هنری، صنایع‌دستی و سوغاتی‌های محلی، وایستگاه شعر بهارانه، نیز از برنامه‌هایی بود که تا سیزدهم فروردین‌ماه برگزار شد و مورد استقبال خوب مردم قرار گرفت و مقرر برای نوروز سال۱۴۰۲ علاوه‌بر تقویت برنامه‌های ذکر شده، اقدامات مطلوب‌تری برای ایجاد فضایی مفرح، شاد و توام با آرامش برای مردم جزیره و گردشگران کیش تدارک دیده شود.

از دیگر برنامه‌های انجام شده در حوزه گردشگری منطقه آزاد کیش، برگزاری نمایشگاه محله، استیج‌های بهارانه پارک ماهیگیر، پارک مرجان و ساحل کشتی یونانی در سراسر عید، موسیقی و تئاتر خیابانی، کنسرت کتاب کودک، ایستگاه بهارانه کودک، استقبال گروه‌های هنری از گردشگران در فرودگاه، ایستگاه مشاوره دین و زندگی، ورزش‌های فرهنگی و کنسرت‌های شبانه و اهتزاز پرچم جمهوری اسلامی در روز دوازدهم فروردین بوده است.
افتتاح جشنواره جزیره فوتبال در کیش، برگزاری جشنواره

همچنین اعطای گواهینامه بین‌المللی به فرودگاه کیش که سندی محکم بر استاندارد بودن تمام زیرساخت‌های فرودگاهی این جزیره است و توزیع فرآیندهای مدیریتی و عملیاتی نیز از دیگر فعالیت‌های حوزه گردشگری منطقه آزاد کیش در این طول یک‌سال اخیر بوده است.

اقدامات شاخص حوزه عمرانی و زیرساختی منطقه آزاد کیش

لازم به ذکر است که چهارده طرح عمرانی، گردشگری و سرمایه‌گذاری با همت سازمان منطقه آزاد کیش و بخش خصوصی در این منطقه آزاد به بهره‌برداری رسید.

همچنین از تعداد ۱۴طرح مهم و قابل افتتاح تا پایان امسال می‌توان به طرح‌هایی در حوزه مسکن، سه هتل ۵ستاره و کشتی‌های تفریحی، زمین‌های چمن فوتبال، نوسازی اماکن و تجهیزات دهکده المپیک کیش و چند طرح سرمایه‌گذاری دیگر اشاره کرد.

پروژه‌های پایانه مسافری فرودگاه کیش، باند جنوبی فرودگاه، تعداد ۴زمین چمن استاندارد با فضاها و رخنک‌های تخصصی، جایگاه ویژه تماشانچیان، پیست دو میدانی استاندارد (خط) و بهسازی مجموعه بین‌المللی تیر و کمان با پیشرفت قابل‌توجهی نیز درحال آماده‌سازی برای بهره‌برداری هستند.

از طرح‌های مشارکتی شرکت سرمایه‌گذاری و توسعه کیش با بخش خصوصی می‌توان به برج‌های شماره۴، ۵ و ۱۰ رویای کیش با ۱۳۰واحد مهم و مجتمع مسکونی دامون ساحلی۲ با ۳۲۰واحد اشاره کرد.
همچنین پروژه ۸واحد مسکن جنوب با ایجاد فرصت‌های جدید اشتغال‌زایی برای ۷۰تفر به صورت مستقیم نیز افتتاح شد.
پروژه توسعه صنعت نفت با ایجاد فرصت جدید شغلی به صورت مستقیم برای ۲۸تفر و غیرمستقیم برای ۶۲تفر و همچنین ساخت انواع جمبه و پاکت از ۱۴طرح مهمی هستند که تا پایان امسال به بهره‌برداری رسیدند.
همچنین در حوزه گردشگری کشتی‌های کارینا و رویای دریا به ترتیب با ظرفیت ۴۲۰تفر و ۸۰تفر توسط بخشی خصوصی به چرخه خدمت‌رسانی حوزه گردشگری جزیره زیبای کیش اضافه خواهند شد.

لازم به ذکر است با افتتاح کشتی‌های تفریحی کارینا و رویای دریا، فرصت‌های شغلی جدید برای ۸تفر به صورت مستقیم و برای ۲۰۰تفر غیرمستقیم فراهم گردیده است.

از دیگر طرح‌های قابل افتتاح سه هتل ۵ستاره آسمان، هور لاکس هستند که به ترتیب با ظرفیت‌های ۳۰۵ اتاق با ۷۵۰تخت، ۱۲۵۵ اتاق با ۵۰۰تخت و ۱۷۶ اتاق با ۴۰۰تخت میزبان مسافران و گردشگران از اقصی نقاط کشور است.
هتل ۵ستاره آسمان با ۶۰۰میلیارد تومان سرمایه‌گذاری برای ۲۵۰تفر به صورت مستقیم و ۱۰۰۰تفر غیرمستقیم، هتل ۵ستاره هور با سرمایه‌گذاری ۳۳۰میلیارد تومان و ایجاد اشتغال‌زایی برای ۴۰۰تفر به صورت مستقیم و ۲۰۰۰تفر غیرمستقیم و همچنین هتل ۵ستاره لاکس با سرمایه‌گذاری ۶۰۰میلیارد تومان و ایجاد فرصت‌های شغلی جدید برای ۱۵۰تفر به صورت مستقیم و ۱۰۰۰تفر غیرمستقیم، ظرفیت ارزشمندی برای ارائه خدمات رفاهی و اقامتی در جزیره کیش هستند.

اما در یک‌سال گذشته، ۳هبرونده متوقف شده (از ۲ تا ۱۴سال) تعیین تکلیف شده و عملیات عمرانی بسیاری از آنها مجدداً آغاز شد.
بزرگ‌شم رقم قابل‌توجهی از مطالبات و سرمایه تملیکی سازمان منطقه آزاد کیش نیز قابل عنایت است.
۵۰۰میلیارد تومان مطالبات راكد سازمان استحصال و ۲هزار و ۲۰۰میلیارد تومان سرمایه تملیکی سازمان منطقه آزاد کیش احیاء شد که مجموعاً رقمی بالغ‌بر ۵هزار و ۷۰۰میلیارد تومان می‌باشد.

در ادامه اقدامات عمرانی سازمان منطقه آزاد کیش، نوسازی ۲۴مدرسه در بحث تقویت زیرساخت‌ها نیز انجام

گرفت و با رقم ۲۰میلیارد و ۲۰۰میلیون تومان طی ۶ماه مدارس کیش نوسازی و به‌سازی شد؛ این درحالی است که برای تمامی مدارس استان هرمزگان جمعاً ۲۰میلیارد هزینه شده است.
۱۸هزار میلیارد تومان پروژه‌های زیرساختی گردشگری، اقامتی، صنعتی و ورزشی با سهم ۱۲هزار و ۷۰۰میلیارد تومانی بخش خصوصی به بهره برداری نیز به بهره‌برداری رسید.

گفتنی است، طراحی پروژه عمرانی ۳هزار واحدی برای ساخت مسکن در جزیره نیز از سوی سازمان منطقه آزاد کیش پیگیری می‌شود.

در پایان باید تصریح نمود، تمرکز منطقه آزاد کیش در قالب یک جزیره تمدنی، بر مسیر چشم‌انداز گام دوم انقلاب است و مواردی همچون توجه به ظرفیت‌های درونی و تولید ملی، جذب گردشگر و سرمایه‌گذار خارجی، تمرکز بر گردشگری مقاوم، متنوع و حلال، عدالت‌محوری، حکمرانی عالمانه، هوشمند و دانش‌بنیان و توسعه صادرات در برنامه‌ریزی‌های سازمان منطقه آزاد کیش پیش‌بینی شده است.

چله تابستونه و نمایش کلوب‌های دریایی کیش طی مانوری، تفریحات آبی جزیره نیز از اقدامات مربوط به

حوزه گردشگری سازمان منطقه آزاد کیش بوده است.
همچنین، به مناسبت هفته کیش، تور طبیعت‌گردی در جزیره برای ایجاد روحیه شاد بین ساکنان و گردشگران اجرا شد.
گفتنی است که یکی از بزرگ‌ترین شهربازی‌ها و اقامتگاه‌های ریزورت کشور در مساحتی به مترآز ۶هکتار در جزیره کیش درحال ساخت است.

راه‌اندازی مسیر جدید دریایی در ایام برگزاری مسابقات جام‌جهانی قطر جهت ارائه خدمات شایسته به هواداران ایرانی در ایام مسابقات۲۰۲۲ قطر و برگزاری جشنواره جزیره فوتبالی در کیش نیز از اقدامات قابل‌توجه برای جذب گردشگر در ایام جام جهانی بوده است.
زرزو هتل‌های جزیره کیش توسط هواداران مسابقات جام‌جهانی۲۰۲۲ قطر نیز در این ایام صورت گرفت.
راه‌اندازی مسیر پروازی کیش به دوحه برای هواداران مسابقات جام جهانی راه‌اندازی شد.

اما کیش صاحب کشتی بزرگ تفریحی-مسافرتی است. کشتی بزرگ تفریحی-مسافرتی کارینا به منظور بهبود توان ناوگان گردشگری توسط شرکت پیشگامان عروس دریایی کیش در محل بندرگاه جزیره رونمایی و افتتاح شد.

سامانه اطلاع رسانی یکپارچه:

در هفته کیش۱۴۰۱ از سامانه‌ای یکپارچه برای اطلاع‌رسانی رویدادها، برنامه‌ها و تفریحی‌های جوامع صنفی مختلف رونمایی شد.
گردشگران و کیشوندان می‌توانستند با مراجعه به سامانه اطلاع‌رسانی هفته کیش به آدرس day.kish.it از تمامی اتفاقات و رویدادهای این هفته مطلع شوند؛ امری که به دغدغه‌مندان و ناظران امر فرصت داد تخفیف‌های این هتل را به تفکیک جوامع صنفی و با آدرس دقیق آنها کشف کرده و درخصوص صحت و واقعی بودن این تخفیف‌ها قضاوت کنند.

تقویم رویدادهای کیش:

یکی دیگر از اتفاقات مهم هفته کیش، رونمایی از سامانه تقویم رویدادهای جزیره کیش به آدرس. event.kish. 1۲ بود.
برای سال‌های سال جزیره کیش از وجود یک تقویم رویدادی قابل رویت جهت برنامه‌ریزی تورگردانان و گردشگران رنج می‌برد که خوشبختانه با پیگیری‌های انجام شده این مهم محقق گردید.
مهم‌ترین دستاورد این اتفاق، امکان برنامه‌ریزی بلندمدت برای سفر به جزیره کیش است، امری که تا پیش از این امکان‌پذیر نبود.

نقشه جامع گردشگری کیش:

یکی از اتفاقات مهم هفته کیش۱۴۰۱، رونمایی از نقشه جامع گردشگری جزیره کیش بود؛ اتفاقی که بار دیگر رویکرد علمی سازمان برای عبور از بحران گردشگری جزیره کیش را ثابت کرد.
بی‌تردید رونمایی از یک طرح کاربردی و قرار دادن آن در معرض قضاوت فعالان و صاحب‌نظران گردشگری جزیره اقدامی است که اراده و اهتمام جدی سازمان برای اجزایی سازی برنامه تحول گردشگری کیش را نشان می‌دهد.

تماشاخانه سیار:

تماشاخانه سیار یکی از ابتکارات جدید معاونت فرهنگی و اجتماعی سازمان منطقه آزاد کیش بود که به مناسبت هفته کیش همراه با برنامه‌های شاد و متنوع برای کودکان و نوجوانان در نقاط مختلف جزیره کیش برپا شد.
استقبال بی‌ظنیر کودکان و نوجوانان جزیره از این تماشاخانه نشان داد که رویکرد نوآورانه معاونت فرهنگی و اجتماعی سازمان منطقه آزاد کیش در مسیر درست و مطلوبی قرار دارد.

احیای فرهنگسرای مرکزی:

یکی از دیگر اتفاقات مهم هفته کیش، انتشار خبر مسرت‌بخش بازگشت فرهنگسرای مرکزی به آغوش هنرمندان و فعالان هماهنگ با تمامی ارکان گردشگری فعال شدن آن نوبدیخش روزهایی خوب برای فرهنگ و هنر جزیره زیبای کیش خواهد بود.

غوغای کلوب‌داران:

یکی از زیباترین صحنه‌های هفته کیش۱۴۰۱ توسط کلوب‌داران دریایی و در قالب مانور دریایی این عزیزان رقم خورد. پرواز پاراسل‌ها بر فراز آب‌های مقابل اسکله تفریحی، صحنه‌ای جذاب و خاطره‌انگیز را برای گردشگران این هفته رقم زد.
اما مهم‌ترین دستاورد هفته کیش پس از حدود ۲سال رکود ناشی از کرونا، بازگشت فضای همدلی و همکاری بین اعضای جوامع صنفی جزیره کیش بود؛ کسانی که علی‌رغم تحمل سختی‌های بسیار طی دوسال اخیر حاضر شدند، در اقدامی هماهنگ با تمامی ارکان گردشگری جزیره کیش، با برنامه‌های این هفته همراه شوند و نشان دهند که جزیره کیش به روزهای زیبا و پررونق خود بازگشته است.

تشکیل ستاد توسعه گردشگری با هدف رونق جزیره کیش، انعقاد تفاهم‌نامه معاونت گردشگری سازمان منطقه آزاد کیش با مدیران میراث سایر نقاط کشور برای طراحی سفر ارزان، ساخت کشتی تفریحی با استفاده از توان داخلی،

گزارشی از عملکرد یازده ماهه سال ۱۴۰۱ منطقه آزاد انزلی، کوچکترین منطقه آزاد ایران:

منطقه آزاد انزلی، بازیگری پر قدرت در معادلات ترانزیتی و تجاری آسیا و اروپا

گزارش:

روابط عمومی و امور بین‌الملل سازمان منطقه آزاد انزلی

منطقه آزاد انزلی با مساحتی در حدود ۲۳۰۰هکتار و درحالی که بخش عمده‌ای از این مساحت نیز جزو محدوده هروستا می‌باشد، دارای پهنه و فضای عملیاتی به مساحتی در حدود ۵۰۰هکتار؛ کوچکترین منطقه آزاد تجاری-صنعتی ایران لقب گرفته است؛ منطقه‌ای که محدوده آن معادل شانزدهصدم درصد از کل مساحت استان گیلان را در برمی‌گیرد و در عین حال دارای جمعیتی بالغبر ۸۰۰نفر است.

درخصوص مهم‌ترین ویژگی‌ها و مزیت‌های منطقه آزاد تجاری-صنعتی انزلی می‌توان به موارد ذیل اشاره کرد:
♦ نزدیکترین منطقه آزاد انزلی به پایتخت کشور؛
♦ نزدیکی به فرودگاه بین‌المللی رشت (۲۰کیلومتر) با امکانات پیشرفته ناوبری؛

♦ قرار گرفتن در قطب جمعیتی و مراکز تولیدی-صنعتی کشور (یکچهارم شمال‌غربی؛ حدود ۳۵درصد جمعیت کشور) که برای این منطقه فرصت بهره‌مندی از ظرفیت حضور گردشگران و همچنین جذب محصولات صادراتی و تامین مواد اولیه کارخانجات کشور را فراهم نموده است؛
♦ اتصال قریب‌الوقوع بندرگاه کاسپین به راه‌آهن قزوین-رشت، که زمینه اتصال بنادر شمالی و جنوبی کشور و کشورهای منطقه به یکدیگر را ایجاد می‌نماید؛
♦ وجود دو مجتمع بندری فعال در منطقه (بندر انزلی و مجتمع بندری کاسپین)؛
♦ فراهم بودن زیرساخت‌های موردنیاز اعم از برق، آب، گاز و... در منطقه؛

♦ قرار گرفتن در مسیر کریدور بین‌المللی شمال-جنوب و نسترآک؛
♦ واقع شدن در جوار کریدور بین‌المللی تراسیکا؛
♦ قرار گرفتن در مسیر جاده ابریشم جدید «یک جاده، یک کمربند» با ایجاد مسیر ترانزیتی چین، قزاقستان، ایران؛
♦ وجود دو شهرک صنعتی فعال با ۱۶۴واحد صنعتی فعال و با ارزش تولیدات حدود ۲۵۰میلیون دلار؛
♦ فراهم بودن مقدمات جهت ایجاد صنایع فلزی، تبدیلی، بسته‌بندی و فرآوری محصولات کشاورزی در منطقه، به منظور ارتقای ارزش افزوده بخش کشاورزی و استقرار کشاورزی مکانیزه؛
♦ وجود نیروی کار متخصص فراوان؛
♦ همجواری با کشورهای حاشیه دریای خزر و اوراسیا؛
♦ نزدیکی به کشورهای اروپایی؛
♦ نزدیک بودن به بزرگترین ذخایر نفت و گاز دریای خزر؛
♦ بهره‌مندی از جاذبه‌های طبیعی گردشگری به صورت کامل (دریا، ساحل، جلگه، جنگل و کوه)؛
♦ وجود اقلیم مناسب.

بهره‌مندی از ظرفیت‌های لجستیکی، حمل‌ونقلی و ترانزیتی

منطقه آزاد انزلی دارای دو مجتمع با تعداد ۱۹پست اسکله فعال با میزان ظرفیت تخلیه و بارگیری ۱۰میلیون تن در طول سال می‌باشد.

بر همین اساس، تعداد ۴پست اسکله با ظرفیت ۲میلیون تن در سال مربوط به مجتمع بندری کاسپین بوده و مابقی مربوط به بندر انزلی است و در راستای افزایش ظرفیت‌های زیرساختی در سطح منطقه پیش‌بینی می‌گردد ۲پست اسکله جدید (اسکله شماره ۳ توسط شرکت سرمایه‌گذار بخش خصوصی و یک پست اسکله رو-رو نیز توسط سازمان منطقه آزاد انزلی) تا سال آینده در مجتمع بندری کاسپین مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرند. درخصوص سایر امکانات زیرساختی منطقه آزاد انزلی می‌توان به موارد ذیل اشاره کرد:

♦ مساحت انبارهای سرپوشیده ۱۱۲هزار مترمربع؛
♦ مساحت انبار روباز و بارانداز فعال و درحال بهره‌برداری بالغبر ۲۹هکتار؛
♦ سیلوهای نگهداری غلات مشغول به فعالیت در سطح منطقه مشتمل بر ۱۹۱هزار تن،

♦ مخازن روغن نیز شامل ۲۱هزار مترمکعب می‌باشند.
از میزان مساحت‌های اشاره شده فوق:
♦۴۱هزار مترمربع انبار سرپوشیده، ۱۰هکتار بارانداز و انبار روباز، ۴۵هزار تن سیلوهای نگهداری غلات و ۶۲هزار مترمکعب مخازن روغن (بدون ۳هزار مترمکعب مخازن آب) مربوط به مجتمع بندری کاسپین و مابقی مربوط به مجتمع بندری انزلی می‌باشد.

دو واحد سردخانه در مجموع ۱۰هزار مترمربع (۵هزار بندری کاسپین (۵هزار مترمربع) و بندر شهر انزلی (۵هزار مترمربع) درحال ساخت بوده که امید است در سال ۱۴۰۲

به بهره‌برداری برسد.

درخصوص پهنه‌بندی فضای صنعتی آماده و درحال بهره‌برداری باید تصریح کرد که شامل شهرک‌های صنعتی ۱ و ۲ بوده و دارای ۶۲۴هکتار با تعداد ۱۶۴واحد تولیدی فعال است.

شاخص‌های اقتصاد مقاومتی و سرمایه‌گذاری در منطقه آزاد انزلی

درخصوص عملکرد منطقه آزاد انزلی در شاخص‌های اقتصاد مقاومتی براساس اهداف تعیین شده برای سال۱۴۰۱ باید تاکید نمود که در شاخص صادرات کالای تولیدی و خدمات (صادرات قطعی) در یازده ماهه سال۱۴۰۱ واحدهای تولیدی-صنعتی این منطقه موفق به صدور ۱۵،۹میلیون دلار رشد و این درحالی است که طی همین مدت در سال گذشته، این رقم ۱۵،۷میلیون دلار بوده که بیانگر رشد یک درصدی است.

در ارتباط با شاخص صادرات مجدد که دومین مولفه مورد بررسی در شاخص‌های عملکردی اقتصاد مقاومتی در مناطق آزاد است، منطقه آزاد انزلی در یازده ماهه منتهی به ابتدای اسفندماه سالجاری، رقم کم‌نظیر ۵۶۴میلیون دلار را به دست آورد که در مقایسه با ۲۱۸میلیون دلار صادر شده در یازده ماهه سال قبل، نشان دهنده رشد بی‌سابقه ۱۵۹درصدی است.

در حوزه صادرات کالا و خدمات تولیدی به سرزمین اصلی به منظور تامین کالاهای موردنیاز بازارهای داخلی عملکرد ۱۱ماهه سال۱۴۰۱ مشتملبر ۲۶۰میلیون دلار بوده که در برابر ۲۱۷میلیون دلار صادراتی دوره زمانی مشابه سال گذشته، نشانگر افزایش ۲۰درصدی می‌باشد.

در بررسی عملکرد سازمان منطقه آزاد انزلی در شاخص جذب طرح‌های سرمایه‌گذاری داخلی جذب باید اشاره کرد که از ابتدای فروردین لغایت پایان بهمن‌ماه سالجاری ارزش طرح‌های جذب شده ۲۶۳میلیارد ریال بود که در قیاس با ۲۴۴۳میلیارد ریال سال گذشته، به معنای افزایش ۲۰درصدی است.

نکته حائز اهمیت اینکه در زمینه سرمایه‌گذاران خارجی، منطقه آزاد انزلی موفق به جذب ۲۸،۵میلیون دلار شده است.
درخصوص ارزش تولیدات فعالین اقتصادی منطقه آزاد انزلی در سالجاری باید به رقم ۲۶۴میلیون دلاری اشاره کرد که نسبت به ۲۲۰میلیون دلار یازده ماهه سال قبل، بیانگر رشد ۲۰درصدی است.

یکی از بخش‌های قابل‌توجه منطقه آزاد انزلی در حوزه حمایت از شرکت‌های فناور، نوآور و دانش‌بنیان است که علاوهبر ایجاد مرکز شکوفایی شرکت‌های نوآور و دانش‌بنیان، در یازده ماهه سالجاری تعداد واحدهای تولیدی فناور، دانش‌بنیان و نوپای نوآور در این منطقه به ۵۸شرکت رسیده و این درحالی است که هم‌اکنون تعداد ۱۱شرکت دانش‌بنیان یا اخذ گواهی‌های مربوطه از معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری در منطقه آزاد انزلی مشغول فعالیت می‌باشند.

درخصوص عملکرد منطقه آزاد انزلی در شاخص واردات به منطقه باید به رقم ۱۱،۴۴میلیون دلار واردات مواد اولیه و ماشین‌آلات خارجی طی یازده ماهه سال ۱۴۰۱ اشاره کرد که در مقایسه با ۴۸۲میلیون دلار وارد شده در مدت مشابه سال قبل، بیانگر افزایش ۱۳۷درصد است.
از سوی دیگر در واردات کالای همراه مسافر نیز ۳۷،۲۳میلیون دلار بودیم که در برابر ۱۹،۰۴واردات صورت گرفته در مدت مشابه سال گذشته، نشان دهنده رشد ۹۶درصد است.
در شاخص واردات کالا جهت مصرف در منطقه نیز طی این مدت ۱،۴۷میلیون دلار به این منطقه کالا وارد شده که در قیاس با ۱،۶۹نشانگر کاهش ۱۳درصد می‌باشد.

درخصوص صادرات و واردات از مسیر بنادر و گمرکات منطقه آزاد انزلی توسط فعالین اقتصادی سرزمین اصلی باید تصریح کرد که در یازده ماهه سالجاری ۲۶۳هزار تن و محصولات تولیدی کشورمان به ارزش ۲۵۲میلیون دلار از طریق این منطقه به بازارهای بین‌المللی صادر شده که در برابر عملکرد سال گذشته از نظر وزنی ۴درصد، اما از منظر ارزش ارزی ۱۹درصد افزایش را نشان می‌دهد.

همچنین، در زمینه واردات از طریق منطقه آزاد انزلی به سرزمین اصلی و بازارهای مصرف داخلی کشور طی همین مدت ۱۲۸۷هزار تن کالا به ارزش ۱۲۳۵میلیون دلار وارد شده که ۴درصد رشد وزنی و ۳۳درصد افزایش ارزش را با خود به همراه داشته است.

در همین راستا می‌توان به نقش محوری منطقه آزاد انزلی در تامین کالاهای اساسی کشور اشاره کرد که بر این اساس مابین ۲۵ تا ۳۰درصد از سهم واردات روغن خوراکی کشور در راستای تلاش منطقه آزاد انزلی در

بر همین اساس، پیشنهاد احداث اسکله‌های گردشگری مارینا در مناطقی همچون تالاب بین‌المللی انزلی، سواحل چمخال، بندر کاپشهر، تالش و چاپکسر گیلان با همکاری استانداری و سایر نهادهای استانی در دستورکار سازمان منطقه آزاد انزلی قرار دارد.

انزلی

کمک به تنظیم بازار روغن خوراکی کشور از طریق مجتمع بندری کاسپین وارد شده است.

لازم به ذکر است، همین مسیر درخصوص تامین مواد اولیه خطوط تولید شرکت‌های خودروساز کشور نیز در دستورکار سازمان قرار گرفته و این منطقه را به یکی از اصلی‌ترین مراکز تامین مواد و صدور محصولات صنعت خودروی ایران تبدیل نموده است.

مهم‌ترین مزیت‌های اجرای طرح کالای مسافری در مناطق آزاد

۱) جلوگیری از خروج بیش از اندازه ارز و جلوگیری از خروج بخشی از مسافرت‌های هموطنان ما به خارج از کشور؛

۲) ایجاد میدان رقابت برای تولیدکنندگان داخل مناطق آزاد و سرزمین اصلی برای عرضه کالاها در مناطق آزاد از لحاظ تعادل کیفیت، قیمت و ایجاد آمادگی برای تولیدکنندگان جهت حضور در بازارهای جهانی و تمرین صادرات و حضور در بازارهای رقابتی؛

۳) ایجاد جذابیت خرید برای بخشی از هموطنان عزیز و تنوع در انتخاب؛

۴) افزایش میزان حضور گردشگران و مسافران و تنوع‌بخشی به ارائه خدمات گردشگری برای هموطنان عزیزمان در این مناطق که منجر به رونق صنعت گردشگری می‌شود؛

۵) ایجاد اشتغال مناسب حوزه عرضه و خدمات و فروش کالای همراه مسافر؛

۶) جذب و اجرای طرح‌های سرمایه‌گذاری و ایجاد مجتمع‌های مناسب برای عرضه محصولات مربوطه ب رویه کالای همراه مسافر.

عملکرد تخلیه و بارگیری در مجتمع بندری کاسپین

میزان تخلیه و بارگیری در مجتمع بندری کاسپین در یازده ماهه سال ۱۴۰۱ از نظر ارزش وزنی به ۴۸۶هزار تن بالغ شده و این درحالی است که این میزان در یازده ماهه سال گذشته در حدود ۲۷۱هزار تن بوده که بیانگر افزایش ۹۹درصدی است.

درخصوص میزان تردد کشتی به این مجتمع بندری باید گفت که طی این مدت ۱۹فروند کشتی داخلی به این بندر کالا و مواد اولیه وارد نموده و ۹فروند کشتی از این بندر اقدام به صادرات نموده‌اند. در عین حال ظرف یازده ماهه سالجاری ۱۰۱فروند کشتی خارجی در این مجتمع بندر کالاهای خود را تخلیه و ۴۱فروند بارگیری به منظور صادرات انجام داده‌اند.

میزان اشتغال منطقه آزاد انزلی به تفکیک نوع فعالیت

مجموع اشتغال موجود در منطقه آزاد انزلی ۲۱۹۸۵نفر می‌باشد که از این تعداد، ۶۵۸هشتر در حوزه بازرگانی؛ ۵۶۲هشتر مشغول به‌کار در بخش صنعتی؛ ۸۲۰نفر در زمینه‌های مختلف کسب و کارهای خدماتی؛ ۳۱۵۰نفر نیز در حوزه کشاورزی در حال فعالیت می‌باشند و این درحالی است که ۰۰۵نفر نیز در بخش‌های مختلف صنعت گردشگری اشتغال به‌کار دارند.

عملکرد منطب منطقه آزاد انزلی در شاخص جذب گردشگران

همزمان با گذار از دوره همه‌گیری کرونا و تکمیل زیرساخت و امکانات گردشگری در فاز گردشگری منطقه آزاد انزلی که با برگزاری رویدادها و جشنواره‌های مختلف فرهنگی، هنری، گردشگری و ورزشی همراه بود؛ این منطقه به یکی از قطب‌های مورد اقبال گردشگران کشورمان تبدیل شده است، به حدی که با یازده ماهه سالجاری منطقه آزاد انزلی میزبان بیش از ۸میلیون و ۱۸۵هزار گردشگر بوده که در برابر بالغبر ۶میلیون و ۹۵۳هزار گردشگر ورودی به منطقه در مدت مشابه سال گذشته، بیانگر رشد ۴۲درصد در حضور گردشگران به منطقه آزاد انزلی است.

در این میان با توجه به روند گردشگران ورودی در اسفندماه پیش‌بینی می‌شود این تعداد از ۱۰میلیون نفر عبور نماید؛ موضوعی که در تاریخ منطقه آزاد انزلی بی‌سابقه بوده است.

احداث اسکله‌های مارینا در سواحل دریای خزر

با عنایت به وجود زیرساخت‌های اولیه همچون اسکله مارینه، مجموعه امکانات طرح ساحلی منطقه آزاد انزلی که بستر مناسبی برای ایجاد و گسترش گردشگری دریایی در سطح دریای خزر محسوب می‌شوند؛ یکی از برنامه‌ها و اقدامات سازمان منطقه آزاد انزلی، ارائه و پیگیری طرح ایجاد گردشگری دریایی مابین بنادر استان گیلان از طریق احداث اسکله‌های مارینا در سواحل دریای خزر است.

بر همین اساس، پیشنهاد احداث اسکله‌های گردشگری مارینا در مناطقی همچون تالاب بین‌المللی انزلی، سواحل چمخال، بندر کاپشهر، تالش و چاپکسر گیلان با همکاری استانداری و سایر نهادهای استانی در دستورکار سازمان منطقه آزاد انزلی قرار دارد.

عملکرد طرح‌ها و پروژه‌های عمرانی

در ارتباط با عملکرد سازمان منطقه آزاد انزلی در حوزه اجرای طرح‌های عمرانی باید اشاره کرد که طی یازده ماهه سال جاری رقمی بالغبر ۱۱۲۷میلیارد ریال صرف تکمیل این طرح‌ها شده که نسبت به ۷۰۳میلیارد ریال مدت مشابه سال گذشته، نشان دهنده افزایش ۶۲درصدی است.

در این میان برخی از مهم‌ترین طرح‌ها و پروژه‌های عمرانی در دست اجرای سازمان منطقه آزاد انزلی از قرار ذیل است:

احداث اسکله رو-رو در مجتمع بندری کاسپین؛ تهیه و نصب سینی‌دوار در مجتمع بندری کاسپین؛ اجرای طرح‌های توسعه و عمران روستایی شامل آسفالت معابر، لایروبی از رودخانه‌ها، تعمیر و تجهیز پارک‌ها، خانه عالم

و...؛ مبلغان شهری و زیباسازی؛ مشارکت ۵درصدی در احداث مدرسه ۶کلاسه انزلی؛ توسعه فضای سبز.

سازمان منطقه آزاد انزلی به‌عنوان سازمان معین منطقه آزاد اینچه‌برون

یکی از مهم‌ترین اقدامات عملکردی سازمان منطقه آزاد انزلی در یک‌سال اخیر، در قالب تعیین این سازمان به عنوان سازمان معین منطقه آزاد اینچه‌برون در استان گلستان می‌باشد. در همین راستا برخی از اقدامات این سازمان به منظور شروع به‌کار سریع‌تر سازمان و منطقه آزاد اینچه‌برون به عنوان دومین منطقه آزاد ایران در شمال کشور، از این قرار است:

۱) تهیه و تدوین تفاهم‌نامه فی مابین جهت راه‌اندازی منطقه آزاد اینچه‌برون؛

۲) انتقاد قرارداد طرح جامع و راهبردی منطقه آزاد اینچه‌برون؛

۳) تهیه و تنظیم موافقت‌نامه بودجه و ایجاد هماهنگی‌های لازم با دبیرخانه شوراییلی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و سازمان منطقه آزاد انزلی؛

۴) جلسات متعدد با ادارات، سازمان‌ها و نهادهای مستقر و ذی‌نفع در منطقه؛

۵) بازدید میدانی و تشکیل جلسات تخصصی از منطقه آزاد انزلی و انجام هماهنگی‌های لازم.

مهم‌ترین برنامه‌های منطقه آزاد انزلی جهت برون‌رفت از چالش‌های پیش‌روی

یکی از مهم‌ترین چالش‌های پیش‌روی فعالیت‌های جاری و روند روبه رشد برنامه‌های توسعه‌ای منطقه آزاد انزلی، عدم اتصال خط راه‌آهن به مجتمع بندری کاسپین است؛ طرحی ملی که براساس تفاهم‌نامه منقده میان این سازمان و وزارت راه و شهرسازی در سفر سال۱۳۹۸ ریاست جمهوری وقت به استان گیلان، مسیر ۳۷کیلومتری ایستگاه پیربازار رشت تا مجتمع بندری کاسپین ساخته و احداث می‌شود.

در همین راستا سازمان منطقه آزاد انزلی قدرالسهم ۴۵میلیارد تومانی هزینه احداث در محدوده خود را تودیع نموده و در عین حال با توجه به تاکیدات رئیس‌جمهور

سیزدهم در سفر سال گذشته به منطقه و تخصیص اعتبار حدود ۳۰۰میلیارد تومانی جهت تامین هزینه اجرای طرح توسط پیمانکار وزارت راه و شهرسازی و با عنایت به قول وزیر راه و شهرسازی در جریان بازدیدی مقام معظم رهبری در دهه فجر سالجاری، پیش‌بینی می‌شود تا تابستان سال آتی شاهد بهره‌برداری از مهم‌ترین طرح زیرساختی حوزه ترانزیت بین‌المللی کشورمان باشیم.

درخصوص اهمیت این طرح ملی باید تصریح کرد که با اتصال منطقه آزاد انزلی به خطوط ریل سراسری، نه تنها دریای خزر به دو دریای جنوبی ایران وصل می‌شوند؛ بلکه آخرین قطعه از مسیر ترانزیتی کریدور شمال-جنوب تدا تکمیل شده و شاهد فعال شدن این گذرگاه بین‌المللی مهم در قرن بیست‌ویکم خواهیم بود.

از سوی دیگر زمینه ایجاد کریدورهای ترانزیتی میان کشورهای حاشیه جنوبی خلیج‌فارس و دریای عمان با کشورهای حاشیه دریای خزر و اتحادیه اقتصادی اوراسیا نیز پدید خواهد آمد و در عین حال شاهد رونق بیش از پیش کریدور چین، قزاقستان، ایران خواهیم بود؛ مسیری که با محوریت منطقه آزاد انزلی به عنوان دالان فرعی طرح بزرگ «یک جاده، یک کمربند» چین به ایفای نقش می‌پردازد.
با توجه به اقدامات و برنامه‌های در دست اجرا توسط سازمان منطقه آزاد انزلی، مجتمع بندری کاسپین به عنوان اولین بندر ایرانی نسل سوم در دریای خزر تلقی می‌گردد؛ چراکه هم‌اکنون در پسرکرانه این مجتمع بندری دو شهرک صنعتی و تعدادی واحدهای تولیدی-صنعتی مشغول به فعالیت بوده و طرح احداث سومین شهرک نیز در پسرکرانه این بندر درحال انجام می‌باشد تا عملاً بندر مزبور به عنوان یک بندر نسل سوم علاوهبر عملیات و خدمات بندری، انبارداری، ترانزیت و حمل‌ونقل کالا، در حوزه فرآوری و صدور کالا و محصولات نیز به ایفای نقش و کارکرد بپردازد.

چالش‌های اراضی:

دومین چالش پیش‌روی منطقه آزاد انزلی، عدم وجود مالکیت سازمان بر اراضی محدوده خود جهت واگذاری به طرح‌های سرمایه‌گذاری ارائه شده به این سازمان است. درحالی که ظرف سال‌های اخیر شاهد روند روبه رشد ایجاد و تکمیل زیرساخت‌های لازم جهت انجام فعالیت‌های مختلف سرمایه‌گذاری در حوزه‌های گردشگری، تولیدی، صنعتی، ترانزیتی، حمل‌ونقل و... در این منطقه می‌باشیم و با عنایت به تحولات صورت گرفته در روابط با کشورهای اوراسیا و کریدور شمال-جنوب، باعث اقبال بسیار بیشتر از گذشته نسبت به حضور و بهره‌برداری سرمایه‌گذاران از فرصت‌های، ظرفیت‌ها و مزیت‌های فعالیت اقتصادی در نخستین منطقه آزاد ایران در دریای خزر شده و این

در گفت‌وگو با نمایندگان مجلس شورای اسلامی مطرح شد:

جلوگیری از خسران بیشتر با قرارگیری دبیرخانه شورایعالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی ذیل نهاد ریاست جمهوری

گزارش:
ملیحه اسنانودی

قریب به سه‌دهه از تشکیل مناطق آزاد تجاری-صنعتی در ایران می‌گذرد؛ هرچند از همان بدو تأسیس مناطق آزاد اولیه (کیش، قشم و چابهار) مخالفت‌های متعددی با این مناطق وجودداشت، اما طی سال‌های اخیر خصوصاً در طول سال۱۴۰۱ اتفاقاتی بر مناطق آزاد جاد شد که نه‌تنها مسبوق به سابقه نبوده، بلکه ماهیت وجودی و کارکرد ملی و بین‌المللی این مناطق از کشور را تحت‌الشعاع قرار داده و با سرعت و قدرت وصف‌ناپذیری ادامه حیات و ممت آنان را نشانه رفته است؛ تا جایی امروز فعالین اقتصادی این مناطق که همانا صاحبین اصلی مناطق آزاد هستند، دیگر امید و انگیزه‌ای برای ادامه فعالیت در این مناطق نداشته و بخش زیادی از این عزیزان بار سفر بسته با به داخل کشور و عالیا به خارج از مرزهای ایران مهاجرت کرده و سرمایه‌های خود را به

صراحتاًناید تاکیدنموده‌در طول یک‌سال وچندماه‌گذشته عجیب‌ترین اقدامات که کاملاً غیرکارشناسی بوده و در تخلف جدی با قوانین بالادستی و قلمون مناطق آزاد می‌باشد در این حوزه صورت گرفته است؛ تصمیماتی همچون حذف مشوق‌ها و معافیت‌های مالیاتی مناطق نادیده گرفتن قانون چگونگی اداره این مناطق آزاد و اصرار برای اصلاح و تغییر این قانون در مسیر حذف حائزکزی مشوق‌های آن، انتقال دبیرخانه شورایعالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به ذیل وزارت امور اقتصادی و دارایی و به دنبال آن تفویض اختیار رئیس‌جمهور به وزیر اقتصاد جهت تصمیم‌گیری در صورت احکام مدیران عامل سازمان‌های مناطق آزاد که در حقیقت منجر به داشتن اختیار وزیر اقتصاد در عزل و نصب مدیران عامل خواهد شد...

منصفانه باید ادعان داشت هرچند شروع فرایند تخریب و تقلیل شدید جایگاه این مناطق به‌همراه دبیر خانه شورایعالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی از سال۹۵، همزمان با تدوین برنامه ششم توسعه کشور و تصویب ماده۱۳ آن برنامه کلید خورد؛ اما با روی کار آمدن دولت سیزدهم و با پیگیری‌های وزیر: اقتصاد دولت سیدابراهیم رئیسی، اجرای انتقال دبیرخانه شورایعالی و بی تعین آن سازمان‌های مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به ذیل وزارت امور اقتصادی و دارایی انجام پذیرفت. واقعیت این‌است که چنین تفکرات و تصمیم‌گیری‌هایی در ابتدای دوره زمینه نابودی سرمایه‌گذاران مناطق آزاد را فراهم کرده‌و جالب‌تر آنکه در این مدت نه تنها یک مزیت و به امتیاز به نفع مناطق آزاد توسط دولت و مجلس صورت نشده است؛ بلکه این دو نهاد توانان تیشه به ریشه مناطق آزاد زده‌اند؛ درحالی که مناطق آزاد در کشور تأسیس شدند تا فارغ از بروکراسی‌های اداری و با اعمال معافیت‌های مالیاتی و گمرکی و بهره‌گیری از سایر مشوق‌ها، زمینه توسعه اقتصادی در مرزها، مناطق آزاد و به دنبال آن سرزمین اصلی را فراهم کنند؛ موضوعی که در همه‌جای دنیا در حال اجراست.

اما متأسفانه این که تیم اقتصادی دولت سیزدهم برای جبران کسری بودجه و پرتنگ کردن نقش قدرتی خود، به‌دنبال این است تا با سختگیری به سرمایه‌گذاران مناطق آزاد و اخذ مالیات از آنها، خزانه را پر کند و به رفع مشکلات اقتصادی با جیب مردم بپردازند.

در حال حاضر نمایندگان مجلس شورای اسلامی در بی آن هستند که دولت در برنامه هفتم توسعه اختیارات و استقلال مناطق آزاد را افزایش دهد و دبیرخانه شورایعالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی را از زیرمجموعه وزارت امور اقتصادی و دارایی خارج کرده و مجدداً به نهاد ریاست جمهوری بازگرداند؛ اتفاقی که قرار بود در قانون بودجه سال۱۴۰۱ رقم خورد و دولت این پیشنهاد را در قالب لایحه بودجه به مجلسیان ارائه کرد؛ اما آن روزها (دقیقاً سال گذشته در همین روزها) نمایندگان کمیسیون تلفیق بودجه وقتی به این پیشنهاد نپیادند بر انتقال دبیرخانه شورایعالی به وزارت اقتصاد اصرار ورزیدند؛ ولی ظاهراً اکنون دریافته‌اند که اشتباه مهلکی را مرتکب شده‌اند و هر آینه ممکن است مناطق آزاد به نابودی مطلق کشیده شده و امنیت سرمایه‌گذاری و همچنین امنیت ملی به دلیل خالی شدن مرزهای استراتژیک کشور از سکنه و سرمایه‌گذاران، به‌خطر افتد. برنامه هفتم توسعه کشور پس از تعطیلات نوروز۱۴۰۲ در مجلس شورای اسلامی بررسی می‌شود. بی‌شک می‌توان پیش‌بینی کرد؛ درخصوص مناطق آزاد این است که دولت و مجلس در راستای ارتقای جایگاه حاکمیتی دبیرخانه شورایعالی و سازمان‌های مناطق آزاداقدامی عاجل نمایند.مسئله‌نادریاست جمهوری به‌عنوان نهاد مرجع‌مدیریت عالی این مناطق از دو‌محل استقرار دبیرخانه شورایعالی، منطقی‌ترین و موثرترین جایگاه برای دبیرخانه و سازمان‌های مناطق آزاد می‌باشد و این موضوعی است که در حال حاضر نمایندگان مجلس شورای اسلامی نیز صراحتاًبه آن ادعان دارند. استقلال مناطق آزاد در حوزه‌های تصمیم‌گیری در بخش‌های اقتصادی، عمرانی، گردشگری و آزاد بودن این مناطق از قید و بند بروکراسی پیچیده‌اداری متداول در سرزمین اصلی، مولفه‌های مهمی است که در زمان تأسیس مناطق آزاد در نظر گرفته شده است.سرمایه‌گذاران، سازمان‌های مناطق آزاد و دبیرخانه شورایعالی، انتظار دارند که این امتیازات قانونی به مناطق بازگردند تا زمینه توسعه اقتصادی کشور در شرایط تحریم فراهم شود.

در گزارش پیش روی، با نمایندگان مجلس شورای اسلامی به گفت‌وگو نشستیم و نظرات آنان را در خصوص اتفاقاتی که در طول یک‌سال اخیر برای این مناطق آزاد افتاده، جویا شدیم. ارزیابی و کلای ملت نسبت به انتقال دبیرخانه شورایعالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به ذیل وزارت امور اقتصادی و دارایی مثبت نیست؛ از این رو به‌دنبال اصلاح شرایط سخت و ناگوار مناطق آزاد از طریق برنامه هفتم توسعه کشور و اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد در کمیسیون اقتصادی مجلس و یا تصمیم‌گیری از سوی سران قوا هستند.

بی‌تردید تنها دستاورد روند فعلی، نابودی مطلق مناطق آزاد است؛ منطقی است که اگر به تعطیلی کشیده شوند اولین تبعات آن متوجه امنیت ملی ایران عزیزمان خواهد بود و پس از آن، لطمات جبران‌ناپذیری به بخش سرمایه‌گذاری در کشور وارد خواهد آمد؛ ضمن آن‌که خروج ارز، رکود در بخش تولید افت شدید صادرات و همچنین منصرف شدن حوزه گردشگری را شاهد خواهیم بود. امید است که با درایت و اهتمام نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی، سال۱۴۰۰، سال بهتری برای مناطق آزاد باشد و امنیت و آرامش به سرمایه‌گذاران این مناطق آزاد که صدیقاً عینی سربازان جنگ اقتصادی هستند بازگرد.

جعفر قادری، عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی:
معایب انتقال دبیرخانه شورایعالی به وزارت اقتصاد بیشتر از مزایای آن بود

جعفر قادری نماینده مردم شیراز و عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی ازجمله نمایندگان است که در ابتدا موافق انتقال دبیرخانه شورایعالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به زیرمجموعه وزارت امور اقتصادی و دارایی به جهت پاسخگویی به مجلس بود؛ اما اکنون این نماینده معایب چنین انتقالی را بیشتر از مزایای آن می‌داند و بر اصلاح قانون تأکید دارد.

وی در گفت‌وگو با نشریه، چالش‌های اصلی مناطق آزاد را برشمرد و گفت: اتفاقی که در مجلس افتاد و قانون مالیات بر ارزش افزوده در مناطق آزاد وضع شد چالش جدیدی برای مناطق نیز ایجاد کرد؛ اما از قبل هم این معضل وجود داشت، کالاهایی که در داخل کشور تولید و وارد مناطق آزاد می‌شدند، مالیات بر ارزش افزوده را باید پرداخت می‌کردند و کالاهایی که از خارج می‌اوردند و به شرایط نابرابری به نفع تولیدکنندگان خارجی در کشور رقم خورد درست است که بخشی از مشکلات با این تصمیم‌گیری مرتفع گردید، اما در عین حال معضلاتی را برای مناطق آزاد به‌وجود آورد و اکنون در این مناطق سرمایه‌گذاری‌ها نسبت به گذشته کمتر شده است. اگر از مناطق آزاد کشور به‌ویژه مناطقی که توانمندی و ظرفیت بالایی برای جذب سرمایه دارند همچون کیش، قشم، اروند و ارس به‌خوبی استفاده می‌شد، می‌توانستند‌را برای سرمایه‌گذاران بخش خصوصی باز کنند؛ و ریاست‌هایی که قبلاً به‌اتکاء در آمد واردات کالا ایجاد می‌شد اکنون می‌توانست با اتکاء، به مشارکت غیردولتی ایجاد گردد؛ لذا می‌توان این ظرفیت‌ها را بالفعل کرد؛ اما متأسفانه تزلزل مدیریت‌ها و وجود مدیرانی که خیلی به این حوزه کاری ارتباط ندارند و نتوانستند از این ظرفیت‌ها استفاده کنند، باعث شد که مشکلاتی برای مناطق آزاد پیش بیاید و البته تزلزل مدیریتی در دبیرخانه شورایعالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی نیز ایجاد مشکل کرده است. به هر حال پایین آمدن سطح دبیر شورایعالی مناطق آزاد و قرار گرفتن آن در زیرمجموعه وزارت امور اقتصادی و دارایی، تا حدودی بر مشکلات افزود.

قادری اظهار داشت: باعث ممکن است این تصمیم و انتقال برخی‌هایی هم داشته باشد و باعث گردد که دبیرخانه شورایعالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی نسبت به مجلس پاسخگو باشد؛ اما تزلزل جایگاه دبیرخانه شورایعالی مشکلات را بیشتر کرد؛ در واقع معایب این موضوع از مزایای آن بیشتر بود. لذا شاید نیاز باشد اطلاعاتی در قانون به‌وجود آید، یا بحث اصلاح قانون مناطق آزاد در کمیسیون اقتصادی مجلس بتواند به بخشی از مشکلات کمک کند و موجب رفع چالش‌های موجود در مناطق شود. نماینده مردم شیراز از مجلس شورای اسلامی ادامه داد: اگر زیرساخت‌های مناطق آزادی همچون قشم، چابهار و یا اروند توسط دولت تکمیل و خدمات زیربنایی در آنجا تأسیس شود می‌توانند رشد خوبی داشته باشند و یا برخی مناطق ازجمله انزلی و ارس توانمندی و ظرفیت‌هایی دارند که می‌توانند به نوعی در بروز کارآمدی و ظرفیت‌هایشان شرایط خوبی را به نفع عملکرد مرتبط مناطق آزاد تغییر دهند؛ اما اینها شاید نیاز باشد اصلاح قانون مناطق آزاد در دستور کار مجلس قرار گیرد تا گرها و موانعی که در مناطق وجود دارد، مرتفع شود. دبیرخانه شورایعالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی نیز از انتخاب‌های سیاسی بی‌حاشا بوده؛ به هر حال مسئولین مناطق آزاد باید کسانی باشند که حداقل تخصصی در حوزه کاریشان داشته باشند؛ از سوی دیگر مناطق آزاد نداخل کاری با مدیریت‌های محلی یا سیستم اداری دارند که باید برطرف شود تا بتوان مشکلات مناطق را حل نمود.

وی به پاسخ به این سوال که نمایندگان مجلس در سال آخر نمایندگی خود چگونه می‌توانند قطار توسعه در مناطق آزاد را به مسیر منطقی و قانونی خود برگردانند، عنوان کرد: بحث اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد که در کمیسیون اقتصادی است، باید زودتر آماده شود و به صحن برسد؛ ضمن اینکه اکنون ظرفیت هماهنگی سواً قوا وجود دارد؛ لذا می‌تواند نسبت به موضوعات و مشکلات مهم ورود پیدا کنند و صوباتی داشته باشند و آنها را به تأیید مقام معظم رهبری برسانند. قادری درخصوص تغییر وضعیت اداری قواین اصیل در مناطق آزاد در برنامه هفتم توسعه کشور بیان داشت: در برنامه هفتم توسعه بخشی از مشکلات مناطق آزاد را می‌توان حل و اصلاحاتی را ایجاد کرد تا شرایط به نفع سرمایه‌گذاری تغییر نماید؛ به هر حال مناطق آزاد باید از بروکراسی سرزمین اصلی دور باشد. تأسیس این مناطق با هدف رشد سرمایه‌گذاری و در اختیار قرار دادن امتیازات به فعالین اقتصادی بوده است؛ در نتیجه نباید این مناطق را از اهداف اصلی‌شان دور کرد؛ مسیر رسیدن به ماموریت‌ها را غیرمحل نمود. عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی تأکید کرد: متأسفانه بخشی از مشکلات به‌وجود آمده ناشی از تصمیم‌گیری‌ها در برنامه هفتم توسعه بوده؛ اما می‌توان در برنامه توسعه کشور این موارد و سوت‌فاهماتی که شرایط را برای سرمایه‌گذاران فعالین اقتصادی سخت کرد؛ و تولید و صادرات در مناطق آزاد را به دلیل قوانین سختگیرانه‌من جمله حذف معافیت‌های مالیاتی به‌وضیعتی نامطلوب رساند، با کمک دولت و مجلس اصلاح نمود. اما به سبب موانع و مشکلات زیاد، بهتر است سران قوا روند البته کل کشور باشد. نماینده مردم شیراز و عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی در پایان، در پاسخ به این سوال که مدیریت در مناطق آزاد از سوی حاکمیت باید چگونه مورد رسیدگی و حمایت قرار گیرد، خاطرنشان کرد: تداخل کارهایی که بین مناطق آزاد و مدیریت‌ها در سرزمین اصلی وجود دارد، ملموس است؛ این تداخل‌ها باید از بین برود؛ اگر بهره‌ریختگی‌ها مدیریتی در مناطق آزاد از بین نرود، می‌تواند مشکلات را بیشتر کند و

یاس و ناامیدی که در مناطق آزاد وجود دارد، بیشتر گردد و به دنبال آن مشکلات کشور را افزایش دهد. طبق قانون، تقریباً همه دستگاه‌ها باید وظایف و اختیارات خود را به مدیران عامل سازمان‌های مناطق آزاد تفویض نمایند؛ تا قدرت تصمیم‌گیری‌ها توسط مدیران عامل این مناطق بیشتر شود؛ اما می‌بینیم که با تصمیمات اخیر، چقدر از این قدرت‌ها کاسته شده و دیگر مدیران حرفی برای گفتن ندارند. به هر حال این مدیران هستند که شرایط را برای سرمایه‌گذاری و تسهیل تولید و صادرات فراهم می‌کنند؛ اگر دست مدیران بسته باشد، دست و پای فعالین اقتصادی برای سرمایه‌گذاری بسته‌تر می‌شود و این به ضرر مناطق آزاد و توسعه اقتصادی کشور تمام خواهد شد.

احسان ارکانی، عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی:

شرایط نامطلوب مناطق آزاد نتیجه تصمیم‌گیری اشتباه دولت است
همچنین، احسان ارکانی نماینده مردم نیشابور و عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با نشریه، به تبیین مشکلات مناطق آزاد در یکسال اخیر پرداخت و عدم‌ثبات مدیریتی در مناطق و دوگانگی در تصمیم‌گیری‌های دولت را مشکل اصلی مناطق آزاد معرفی کرد.

وی اظهار داشت: وضعیت فعلی مناطق آزاد حداقل برای بنده که نماینده مجلس هستم، قابل قبول و درک نیست. قرار بود مناطق آزاد را به سمت مجموعه‌ای ببریم که در عین تقویت ویژگی‌های مطلوب و کاهش ویژگی‌های نامطلوب، بتوانیم نظارت‌های لازم و معقول را بر آنها داشته باشیم. مناطق آزاد سکوی پرتاب صادرات برای محصولات غیرنفتی و محلی است؛ برای افزایش سرمایه‌گذاری خارجی با عنایت به معافیت‌های مختلفی که در این مناطق برای سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی وجود دارد، می‌باشد. در واقع قرار بود این مناطق بستری برای توسعه گردشگری به‌ویژه گردشگری خارجی باشد، یا اینکه گریبوری برای واردات همدند مواد اولیه و ماشین‌آلات موردنیاز صنعت و تولید در کشور باشد.

ارکانی ادامه داد: اما آنچه در عمل اتفاق افتاد، وضعیت مطلوب نبود. به‌عنوان مثال در حوزه گردشگری خارجی باید تأکید کنیم که در همین نزدیکی ما در قطر امسال مسابقات جام‌جهانی برگزار شد و قشم و کیش نیز در فاصله کوتاهی با این کشور قرار داشتند؛ اما چند گردشگر خارجی را توانستیم در این مناطق آزاد پذیرایی کنیم؟ به گمان این عدد صفر بود. در بحث توسعه صادرات غیرنفتی، سرمایه‌گذاری خارجی، نیز وضعیت مطلوب است؛ عمده این مسائل، به این موضوع برمی‌گردد که مدیریت‌بثابتی در این یکسال برای مناطق آزاد نداشتیم.

وی تصریح کرد: شما این اشتباهات را به مباحث قانونی گره می‌زنید؛ اما مانع‌گشیم در طول یک‌سال، ۲۱دبیر شورایعالی مناطق آزاد و ویژه ترقیع نشود. بهترین کشور دنیا این تغییر با تصمیم و نظر خود دولت بود؛ کامیابیکه در حال حاضر همه که آقای عبدالملکی دبیر شورایعالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی است، خود دولت اختیار ایشان را دستکاری می‌کنند. یک روز مشخص می‌کنند که دبیر نمی‌تواند مدیرعامل و یا اعضای هیات‌مدیره سازمان‌های مناطق آزاد را انتخاب کند؛ روز دیگر تمامی اختیارات رئیس‌جمهور در این حوزه به وزیر امور اقتصادی و دارایی محول می‌شود؛ طبیعتاً این موضوعات به مجلس، قانون و دستگاه‌های دیگر ربطی ندارد؛ و این مسائل جز تدبیر مدیریتی و سیاست‌های اتخاذی در درون کابینه است که البته قابل قبول هم نیست. تا زمانی که این موضوعات در درون دولت مرتفع نشود، بهترین قانون و سیاست‌های موجود برای مناطق آزاد نیز، یک مجری مقتدر و اساجام تصمیم‌گیری در آن حوزه اتفاق نخواهد افتاد.

نماینده مردم نیشابور و مجلس شورای اسلامی در واکنش به این موضوع که در کنار سابق شورایعالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به دلیل همین محدودیت‌هایی بود که توسط قانونگذاران کلید خورد، گفت: فارغ از اینکه می‌گوییم دبیرخانه شورایعالی زیرمجموعه ریاست جمهوری باشد می‌تواند از مشکلات نکه این است که اگر دولت یک نفر را مشخص می‌کند که امورات اجرایی این حوزه را به حکم وزیر اقتصاد یا رئیس‌جمهور برعهده گیرد، باید همان سازوکار را ادامه دهد. اینکه هر روز دچار تغییرات شویم، نشان می‌دهد خود دولت هم اساساً دچار سردرگمی نسبت به مناطق آزاد است و نمی‌داند چه هدفی دنبال می‌کند، در صورتی که بسیاری از مجموعه‌های مختلف در کشور الگویی مشابه مناطق آزاد دارند همچون سازمان بورس، سازمان امور مالیاتی و... اما به سبب آن‌که در این سازمان‌ها هدف روشن‌تر و مقصد شفاف‌تر است، با وجود اینکه وزیر اقتصاد هم نظر می‌دهد، اما همچنان کار پیش می‌رود. ارکانی ادامه داد: مشکل اصلی اینجاست که کلیت دولت نمی‌داند از مناطق آزاد چه می‌خواهد و چه هدفی را باید دنبال کند. تاکنون یک نفر شفاف در این دولت گفته که ما مناطق آزاد را با این شرایط تعویق نمی‌کنیم و در ۳سال پیش‌روی هدف‌گذاری کردیم؛ بلکه به‌نحوی منظر برسیم، البته شعار زیاد داده شد که مثلاً در صد بالایی از تماشاچیان فوتبال جام‌جهانی را در کیش و قشم میزبانی می‌کنیم، اما در حد برقراری تراژدی‌هایی هم موفق نشدیم. این کار را انجام دهید، یکی نیست پاسخگو باشد و بگوید در خصوص همین موضوع چه کسی مقصر است و چه کسی باعث فرصت‌سوزی در کشور شد؟ فکر نمی‌کنم دیگر چنین فضایی در نزدیکی‌مان به‌وجود آید که چنین رویداد تاریخی به‌اسم جام‌جهانی برگزار شود. در این خصوص ما موقعیت خوبی همچون منطقه آزاد داشته باشیم، اما از آن هیچ بهره‌ای نبریم.

وی تصریح کرد: طبیعا این مسئولیت به عهده وزیر امور اقتصادی و دارایی است؛ قاعداً وزیر اقتصاد که در انتصابات و تصمیم‌ها دخالت می‌کند باید پاسخگو باشد! این نماینده مجلس در پاسخ به این سوال که نمایندگان مجلس چگونه می‌توانند قطار توسعه در مناطق آزاد را به مسیر منطقی و قانونی خود برگردانند، گفت: ما در این حوزه باید با کمیسیون تخصصی یعنی اقتصادی صحبت و تصمیم‌گیری کنیم؛ تا وضعیت مناطق آزاد را در دستورادرسود دهیم. اکثر نمایندگان که در حوزه‌انتخابیه خود منطقه آزاد را در دستورادرسود دهیم هم هستند؛ جمله ایابان، خرمشهر، هرمزگان، جلفا و... باید همفکری کنند؛ چراکه این دوستان مسططارت هستند و عینی‌تر یا مشکلات مناطق آزاد حوزه خودسروکار دارند، باید با تمامی این نمایندگان رایزنی نماییم. اردکانی اظهار کرد: یکی از محل‌هایی که می‌توان مشکلات مناطق آزاد را در سورسامان داد، لایحه برنامه هفتم توسعه است که پس از تعطیلات عید نوروز توسط دولت به مجلس می‌رسد تا مورد تصویب قرار گیرد. ما در برنامه هفتم توسعه احکام

شنبه ۲۰ اسفند ماه ۱۴۰۱ - ۱۱ مارچ ۲۰۲۳ - شماره ۲۱۹ |

پنج‌ساله‌ای برای سیاست‌گذاری کلان پیش‌رو در حوزه‌های مختلف اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و... تصویب می‌کنیم. در حوزه مناطق آزاد نیز می‌توان با پیشنهاد وزارت اقتصاد دبیرخانه شورایعالی و فعالان اقتصادی که با مناطق آشنا دارند و مشکلات را می‌شناسند، مواردی را مطرح و مشخص نمود که چه احکامی تصویب شود که هم به استقلال نسبی و ذاتی مناطق کمک کند و هم به اهداف مدنظر جمع رسین به توسعه اقتصادی و رشد سرمایه‌گذاری مناطق و به‌تبع آن کل کشور منجر گردد.

عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی درواکنش به این موضوع که بخش مهمی از مشکلات مربوط به مناطق آزاد در برنامه ششم توسعه کشور رقم خورد، گفت: بله؛ اما حلالی می‌توان این موضوعات را در برنامه هفتم توسعه کشور اصلاح کرد. وی در پاسخ به این سوال که با توجه به رویکرد فعلی درخصوص مناطق آزاد آیا این موضوع می‌تواند عاملی علیه امنیت ملی و عدم ثبات در مناطق مرزی کشور باشد، تصریح نمود: قطعاً همین است؛ مسیر فعلی مطلوب نیست؛ مدیریت مناطق آزاد با شاخص جلو می‌رود، نه با شعار. به عنوان مثال در موضوع جذب گردشگر خارجی در جام‌جهانی یا جذب سرمایه‌گذار خارجی، توسعه صادرات غیرنفتی، منامنت از افزایش واردات کالاهای مصرفی و... اعاد و شاخص‌ها مشخص است و نشان می‌دهد که وضعیت خوبی نداریم؛ بنابراین قطعاً نیاز به تغییر و تحول اساسی وجود دارد.

نماینده مردم نیشابور و عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی در پایان خاطرنشان کرد: با توجه به شرایط موجود در مناطق آزاد، باید مدیریت تعاطف‌پذیرتری وجود داشته باشد تا بتواند برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی، خشن‌سازی تحریم‌ها و استفاده از ظرفیت‌هایی که در سرزمین اصلی امکان‌پذیر نیست، اقدامات عملی و به‌ترتی انجام گیرد. اما در این خصوص دولت برنامه‌ای ندارد و یا حداقل به ما اعلام نکرده‌اند.

یعقوب رضازاده، عضو هیات رئیسه کمیسیون امنیت ملی مجلس شورای اسلامی:

مهم‌ترین مشکل مناطق آزاد، انتقال دبیرخانه شورایعالی به وزارت اقتصاد است

و اما، یعقوب رضازاده نماینده مردم سلماس و عضو هیات رئیسه کمیسیون امنیت ملی مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با نشریه، مهم‌ترین مشکل مناطق آزاد را در انتقال دبیرخانه شورایعالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به زیرمجموعه وزارت امور اقتصادی و دارایی معرفی کرد و گفت: تنها راهکار موجود، اصلاح قانون، حمایت از سرمایه‌گذاران و بازگشت دبیرخانه شورایعالی زیرنظر ریاست جمهوری و یا معاون اول رئیس‌جمهور است. وی به تبیین مشکلات مناطق آزاد در یکسال گذشته پرداخت و اظهار داشت: چند عامل می‌تواند در این خصوص نقش داشته باشد؛ یکی مجلس شورای داخلی و دیگری عوامل خارجی است. عوامل داخلی مستقیماً به مدیریت مناطق آزاد بستگی دارد. به نظر من مدیریت مناطق آزاد باید مستقیماً زیرنظر ریاست محترم جمهوری یا معاون اول ایشان اداره شود تا از اختیارات کامل و لازم برای تهیه بسته‌های تشویقی و حمایتی، توسعه تولید، جذب گردشگر و حمایت از افرادی که صادرات و واردات می‌کنند، بهره‌مند گردد. این موضوع با مدیریت فعلی که تحت‌نظر وزارت امور اقتصادی و دارایی می‌باشد، امکان‌پذیر نیست و این شرایط نمی‌تواند به نفع اقتصاد مناطق آزاد باشد. اگر به مدیریت گذشته و چندماه پیش نگاه کنیم، می‌بینیم که آقای سعید محمد مدیری قوی بود؛ اما چون اختیارات لازم را در اختیارش نداشت، مجبور به جدایی از دبیرخانه شورایعالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی شد. بی‌تردید بایستی از یک مدیریت مستقل و واحد با اختیارات بیشتر استفاده کرد تا بتواند در بحث‌های حمایتی، کمک‌کننده سرمایه‌گذاران مناطق باشد. اگر رویکرد فعلی درست بود، در این مدت که دبیرخانه زیرنظر وزارت اقتصاد قرار دارد، شاهد موفقیت مناطق آزاد می‌بودیم؛ اما دقیقاً از زمانی که دبیرخانه شورایعالی و به‌تبع آن مناطق آزاد به وزارت امور اقتصادی و دارایی سپرده شد، بدبختی‌های سرمایه‌گذاران افزون‌تر گردید، شرایط سرمایه‌گذاری سخت‌تر شد و تولید و صادرات کاهش پیدا کرد. این موضوع به دلیل سختگیری‌ها و حذف امتیازات قانونی از مناطق آزاد توسط وزیر اقتصاد بود.

رضازاده در ادامه به موفقیت مناطق آزاد کشور در زمان برگزاری رویداد جام‌جهانی اشاره کرد و عنوان نمود: ما امسال مسابقات جام‌جهانی قطر را داشتیم و بنده از نمایندگان محترم کیش و قشم سوال کردم که چه توفیقی در زمینه جذب گردشگر داشتیم؟ پاسخ آنها ضعف مدیریتی و از دست رفتن موقعیت مطلوب به جهت نزدیکی با کشور قطر بود؛ اگر دبیر شورایعالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی اختیارات لازم را داشت و مستقیماً با رئیس‌جمهور و معاون اول ایشان در ارتباط بود، شرایط برای دولت‌تاشاگر فراهم می‌گردید. جزایر کیش و قشم پتانسیل بسیار خوبی برای جذب گردشگر و توریسم دارند؛ جام‌جهانی قطر می‌توانست هم برای جذب توریسم مناسب باشد است و هم از لحاظ اقتصادی، تجارت و جذب سرمایه‌گذاران به نفع کشور تمام شود. اما اکنون که انتظار داشتیم از این ظرفیت‌ها استفاده نشد، لذا به نظر بنده بایستی از مدیریت مستقل در مناطق آزاد تحت‌نظر شخص رئیس‌جمهور با اختیارات بیشتر و بهتر تبعیت کرد. نماینده مردم سلماس در مجلس شورای اسلامی مشکلات

اصلی مناطق آزاد را در نداشتن اختیارات دبیر شورایعالی دانست و گفت: در قانون تصریح شده است که همه دستگاه‌های اجرایی باید به مدیران عامل سازمان‌های مناطق آزاد تفویض اختیار کنند؛ این موضوع نشان دهنده اهمیت مناطق آزاد و لزوم وجود قدرت در جهت تصمیم‌گیری مستقل در این مناطق است. قوانین مناطق آزاد متفاوت از سرزمین اصلی است، طبیعا مدیریت آن هم در جهت اختیارات باید متفاوت باشد؛ اما سپردن دبیرخانه شورایعالی به وزارت اقتصاد صرفاً باعث ایجاد محدودیت در تصمیم‌گیری، محدودیت در سرمایه‌گذاری، محدودیت در تولید و صادرات و واردات شده است و این موضوع مدنظر قانونگذار برای تأسیس مناطق آزاد نبوده است.

وی در پاسخ به این سوال که مجلس در سال آخر فعالیت خود چگونه می‌تواند قطار توسعه در مناطق آزاد را به مسیر منطقی و قانونی خود برگرداند، اظهار داشت: فرآکسیون تحت عنوان فرآکسیون مناطق آزاد و مناطق ویژه اقتصادی در مجلس داریم، این فرآکسیون در این سه‌سال اخیر نتوانسته موثر باشد، قادر نبود مسئولان را درخصوص مناطق آزاد به چالش بکشاند و یا بتواند برای رشد مناطق کمکی کند. در سال آینده نیز بعید است کمک خاصی شود. پیشنهاد بنده این است که اگر دولت آقای رئیسی می‌خواهد این مناطق رشد کنند و منبع تولید قوی برای کشور باشند، بایستی اداره مناطق آزاد تحت مدیریت رئیس‌جمهور یا معاون اول ایشان باشد و این را به مجلس پیشنهاد کند. با اینکه از اختیارات خود رئیس‌جمهور استفاده کنند و مدیریت واحد را در مناطق آزاد ایجاد نمایند؛ اگر هم نیاز به قانون و پیشنهاد جدید است تا توسعه و رشد مناطق فراهم شود و با بسته‌های حمایتی و تشویقی برای سرمایه‌گذاران فعال گردد، دولت‌مردان و فعالین اقتصادی این موارد را به مجلس ارائه دهند، قطعاً نمایندگان با آغوش باز اینها را تصویب می‌کنند و برای اجرا به دولت ابلاغ می‌نمایند.

این نماینده مجلس ادامه داد: حدود ۱۷ استان مرزی در کشور داریم، این استان‌ها که در برخی از آنها مناطق آزاد و مناطق ویژه اقتصادی وجود دارد، برای مقابله و یا دور زدن تحریم‌ها مناسب هستند؛ اما بایستی اختیارات ویژه داشته باشند که با مقامات در کشورهای همسایه یا هماهنگی وزارت کشور و وزارت امورخارجه به صورت مرتب نشست داشته باشند و بهترین منبع درآمد، اشتغال و معیشت را برای مردم و اهالی این مناطق فراهم کنند. منطقه ویژه اقتصادی سلماس ۲۲سال است که هنوز به سرمایه‌گذاران نرسیده؛ در حالی که اقتصادی که مصوب شده ولی به بهره‌برداری نرسیده را به اجرا برسانند و سپس اختیارات لازم را به آنها بدهند؛ قطعاً توسعه این منطقه برای مناطق مجاور و حل مشکلات اشتغال و معیشت مردم مهم است. مناطق آزاد بدون هیچ‌گونه رانت و حیف و میلی تلاش و فعالیت کنند؛ چراکه می‌توانند برای استان‌های همجوار از نظر اقتصادی کمک کننده باشند.

رضازاده تأکید کرد: مناطق آزاد و دبیرخانه شورایعالی باید زیرنظر رئیس‌جمهور و یا معاون اول اداره شود، عزل و نصب، انتخاب مدیران و معیشت وجود دارد؛ اما از نقطه‌ای که رئیس‌جمهور باشد؛ دوم اینکه این مناطق اسم‌شان آزاد است، لذا نباید تحت بروکراسی اداری و قوانین سرزمین اصلی قرار گیرند. در سال اخیر مته‌های این مناطق برداشته شد، از حذف معافیت‌های مالیاتی گرفته تا اعمال قوانین و بخشنامه‌های متناقض و حذف بسته‌های تشویقی و حمایتی که می‌تواند سرمایه‌گذاری را از بین ببرد. وی افزود: این مناطق باید با همان قوانین اصلی خودشان اداره گردند؛ اگر با این قوانین اداره شوند، چنانچه زیرمجموعه شخص اول اجرایی کشور قرار گیرند و اگر استقلال آنان حفظ شود، قطعاً می‌توانند در افزایش اشتغال زایی، بهبود معیشت مردم و توسعه اقتصادی کشور موثر و مفید باشند. اما اگر با رویه موجود این مناطق ادامه دهند، موفقیتی در آنها نخواهد داشت؛ چراکه وزارت امور اقتصادی و دارایی به اندازه کافی گسترده است و مشغله دارد؛ با ادامه این وضعیت، روزی خواهید دید که صرفاً این مناطق درجا می‌زنند.

این نماینده مجلس سلماس و عضو هیات رئیسه کمیسیون امنیت ملی مجلس شورای اسلامی در پایان، در پاسخ به این سوال که آیا با رویکرد فعلی در مناطق آزاد، احتمال به خطر افتادن ثبات و امنیت مرزها وجود دارد، تصریح کرد: باید تأکید کنم در جایی که اقتصاد، اشتغال و تجارت جریان دارد، امنیت وجود دارد؛ اما در نقطه‌ای که جریان اقتصادی، تجارت و سرمایه‌گذاری نباشد، امنیت نیز نخواهد بود. امنیت لازمه تجارت و اقتصاد و اقتصاد درگیریه‌های مرزی هم فراهم می‌شود. بنابراین باید زمینه فعالیت و حضور آنها را با اعمال معافیت‌های مالیاتی، مزیت‌های سرمایه‌گذاری و بسته‌های تشویقی فراهم نمایند و مانع از فرار از سرمایه‌گذاران و فعالان اقتصادی از کشور گردند.

گزارش:

طهورا کریمان

در طول سالیان اخیر به دلیل اتخاذ تصمیمات سلیقه‌ای و همچنین اعمال سیاست‌های خلاف قانون چگونگی اداره مناطق آزاد از سوی دستگاه‌های اجرایی و نهادهای قانونگذار، مناطق آزاد لطمات جبران‌ناپذیری را متحمل شده‌اند؛ اقدامات و سیاست‌هایی که موجب فرار سرمایه‌گذاران از این مناطق و به دنبال آن، کاهش تولید و سرمایه‌گذاری در کشور شده است.

بی‌شک حذف مشوق‌ها و معافیت‌های مالیاتی و گمرکی و تقلیل جایگاه دبیرخانه شوراییلی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی، زمینه نابودی سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد را طی سال‌های گذشته فراهم کرده است. باید اذعان داشت، مناطق آزاد نه تنها ردیف بودجه‌ای در بودجه ملی در جهت تامین زیرساخت‌ها ندارند؛ بلکه در این سال‌ها تلاش شده تا با حذف امتیازات و مشوق‌های قانونی، پویایی از این مناطق گرفته شود. تسری بسیاری از قوانین سرزمین اصلی به این مناطق و ابطال و لغو بخش قابل‌توجهی از مواد، بندها و آیین‌نامه‌های قانون چگونگی اداره مناطق آزاد، عملاً جذابیت‌های قانونی مناطق را از بین برده است؛ تا جایی که امروز فعالین اقتصادی مناطق آزاد احساسی مشابه بخش خصوصی در سرزمین اصلی دارند و حتی شاید سخت‌تر و گرفتارتر.

متأسفانه باید تصریح کرد در طول سال ۱۴۰۱ و با اجرایی شدن انتقال دبیرخانه شوراییلی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به ذیل وزارت امور اقتصادی و دارایی پس از گذشت نزدیک به ۶سال از تصویب ماده۲۳ قانون برنامه ششم توسعه، شرایط بغرنج‌تر از گذشته است و درحال حاضر هیچ‌گونه چشم‌انداز مثبت و روشنی برای فعالین اقتصادی وجود ندارد؛ چراکه اعتقاد بر این است که دبیرخانه شوراییلی و به‌تبع آن سازمان‌های مناطق آزاد زیرمجموعه وزارتخانه‌ای قرار گرفته‌اند که بیشترین تعرضات و تعدی‌ها را به قانون چگونگی اداره مناطق آزاد داشته و موجب ورشکستگی و رکود بی‌سابقه‌ای در این مناطق شده است که از آن جمله می‌توان به مالیات‌ستانی از فعالین اقتصادی مناطق آزاد اشاره نمود.

ضمن آن‌که با تفویض اختیار صورت گرفته از سوی رئیس‌جمهور به وزیر امور اقتصادی و دارایی در جهت صدور احکام مدیران عامل سازمان‌های مناطق آزاد (بخوانید انتصاب مدیران عامل)، دیگر آمیدی به حضور مدیران آشنا به قوانین و دلسوز برای مناطق آزاد نیست و بی‌تردید افرادی که زین پس منصوب می‌شوند، به‌جای دفاع از مناطق و فعالین اقتصادی و سرمایه‌گذاران آن، مسلماً در راستای حفظ منافع و منوابع وزارت اقتصاد حرکت خواهند کرد؛ به عبارت ساده یعنی: مناطق آزاد ضربرد در صفر.

به همین منظور در آخرین شماره نشریه در سال ۱۴۰۱، با فعالین اقتصادی و سرمایه‌گذاران مناطق آزاد به گفت‌وگو نشستیم و از مصائب و مشکلات آنان پیرامون اتفاقات یک‌سال گذشته سوال پرسیدیم و راهکارهای ایشان را برای بهبود شرایط موجود در سال آینده جویا شدیم که در ادامه ملاحظه می‌فرمایید.

جعفر عباسی، رئیس هیات مدیره انجمن هتلداران منطقه آزاد ارس:

وجوب اجرای دقیق و کامل قوانین در مناطق آزاد کشور

جعفر عباسی رئیس هیات مدیره انجمن هتلداران منطقه آزاد ارس در گفت‌وگو با نشریه، از سرازیر شدن بخشنامه‌های و قوانین سرزمین اصلی به مناطق آزاد گلایه کرد و بر اجرای درست قوانین از سوی دولت و نظارت دقیق قوانین از سوی مجلس شورای اسلامی تأکید نمود.

طبق گفته این فعال اقتصادی؛ قوانین مناطق آزاد چه از سوی دولت و چه مجلس باید رعایت شود و در عین حال دبیرخانه شوراییلی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی باید بسته‌های تشویقی برای سرمایه‌گذاران در جهت اشتغال پایدار تهیه و تدوین نمایند تا از گسیل جمعیت موجود در مناطق آزاد به سمت کلانشهرها ممانعت به عمل آید.

وی به اتفاقاتی که در این یک‌سال گذشته بر علیه هویت مناطق آزاد افتاد، اشاره کرد و اظهار داشت: مناطق آزاد همان‌طور که از اسم‌شان نیز پیداست، بایستی از بروکراسی‌های اداری و بخشنامه‌های دولتی که در سرزمین اصلی وجود دارد، خارج باشند؛ مسیر سرمایه‌گذاری و فعالیت اقتصادی سرمایه‌گذاران بر مبنای قوانین مناطق آزاد صورت گیرد. این درحالی است که روزبه‌روز شاهد ورود مدیرانی به بدنه مدیریتی دبیرخانه شوراییلی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و سازمان‌های مناطق آزاد هستیم که با قوانین اولیه مناطق آزاد نیز آشنایی ندارند، چه برسد به اینکه حافظ منافع سرمایه‌گذاران بخش خصوصی باشند! ازجمله این موارد تسری دادن قوانین و بخشنامه‌های گمرکی سرزمین اصلی به مناطق آزاد بوده که یکی از این بخشنامه‌های گمرکی، موضوع ثبت سفارش واردات کالا و مواد اولیه تولیدکنندگان مستقر در مناطق است. عباسی افزود: فعالین اقتصادی مناطق آزاد از منابع

ارزی بانک مرکزی و بانک‌های عامل استفاده نمی‌کنند، در نتیجه نیاز به ثبت به سفارش ورود کالا در قالب محصول یا مواد اولیه نیست. طبق ماده ۲ و مقررات صادرات و واردات امور گمرکی در مناطق آزاد، تکلیف مشخص است. بحث بعدی درخصوص تعهد ارزی است که آن را به مناطق آزاد تسری دادند. طبق ماده۱۴ قانون چگونگی اداره مناطق آزاد که اعلام می‌دارد مبادلات بازرگانی مناطق آزاد با خارج از

درد گفت‌وگو با سرمایه‌گذاران و فعالین اقتصادی مناطق آزاد تصریح شد:

انتلاف مجلسی و دولت برای فراری دادن سرمایه‌گذاران از مناطق آزاد ایران

کشور بعد از ثبت گمرکی از مشمول مقررات صادرات و واردات مستثنی هستند؛ اما قانونگذار مناطق آزاد را نیز مشمول ثبت سفارش نموده و حتما باید تعهد ارزی را اجرا کند. می‌بایست تأکید داشت با توجه به اینکه تأمین ارز دریافتی برای کالاهای وارداتی از بانک مرکزی وجود نداشته، این موضوع نیز می‌تواند دست و پای مناطق آزاد را ببندد.

این فعال اقتصادی در پاسخ به این سوال که نقش دولت و مجلس در ایجاد شرایط ناگوار در مناطق آزاد چه میزان است، گفت:با توجه به این‌که اقتصادکشور بر اثر تحریم‌های غرب دچار بحران‌های متعددی شده است، بایستی دولت قوانین مربوط به مناطق آزاد را اجرا نماید و هیچ‌گونه اعمال سلیقه شخصی از هر کلام از اعضای هیات وزیران که بخشنامه‌هایی به مدیریت‌های کل زیردست خود می‌دهند، صورت نپذیرد؛ چراکه تسری قوانین سرزمین اصلی به این مناطق، باعث آشفتگی و عدم برنامه‌ریزی صحیح سرمایه‌گذاران فعال در مناطق می‌شود. در این بین مجلس شورای اسلامی نیز به نظارت بر اجرای صحیح قوانین مناطق آزاد که از طرف دولت تصویب می‌شود، همت بگمارد تا قوانین به درستی اجرا گردد. ضمن اینکه به فکر طرح‌های زیرساختی و استراتژیک مناطق برای جذب سرمایه‌گذار و گردشگر خارجی باشند که این موضوع نیز می‌تواند همتی میان مجلس و دولت ایجاد کند تا تسهیلاتی ارائه کنند و موجب رونق این بخش شوند.

وی همچنین به ارزیابی شرایط کسب و کار در مناطق آزاد پرداخت و عنوان کرد: با توجه به شرایط فعلی اقتصادی، نرخ بالای تورم و کاهش ارزش پول ملی، امکان عدم سرمایه‌گذار در مناطق آزاد در صورتی نیست. به دلیل جذب ثبات اقتصادی و نبود توسعه اقتصادی پایدار نیز جلب سرمایه‌گذار جدید امکان‌پذیر نمی‌باشد. سرمایه‌گذاران فعلی نیز با وجود گپ موجود میان ارزهای نیمایی و سنایی برای ورود مواد اولیه ارزبر صادرات مواد تولیدی که مجدداً نیز از محل وصول مطالبات آن منجر به واردات مواد اولیه برای بخش تولیدی یا شرکت‌های تولیدی می‌شود، دچار زبان انباشته‌های صورت‌های مالی خواهند شد و این موضوع کسب و کارهای موجود را علی‌الخصوص کسب و کارهای سرمایه‌گذاران خارجی را با تهدید جدی مواجه می‌کند. این عامل باعث شده که جذابیتی برای بخش خصوصی سرمایه‌گذار خارجی وجود نداشته باشد و اصلاً کسب و کاری هم اتفاق نخواهد افتاد. وقتی تولیدکننده مواد اولیه را با یک نرخ ارزی خرید می‌کند و طی پروسه چندماهه تبدیل به محصول می‌نماید و موفق به فروش آن در بازارهای هدف می‌شود، مجدداً از محل منابع مالی، نیاز به تأمین منابع ارزی دارد؛ اما با توجه به تورم و بالا بودن نرخ ارز، این شرایط باعث زیان سرمایه‌گذاران خواهد شد که به همین دلیل ادامه روند برای تولیدکننده متصور نیست؛ زیرا روزبه‌روز سرمایه در گردش خود را با تورم از دست خواهد داد.

عباسی درخصوص راهکاری جهت اصلاح وضع موجود در مناطق آزاد گفت: این موضوع نیازمند سیاست‌گذاری کلان است. پیشنهاد اصلی این است که قوانین مناطق آزاد چه از سوی دولت و چه از طرف مجلس شورای اسلامی رعایت شود و دبیرخانه شوراییلی مناطق آزاد ویژه اقتصادی می‌بایست بسته‌های تشویقی برای سرمایه‌گذاران در جهت اشتغال پایدار تهیه و تدوین نماید تا از گسیل جمعیت موجود در مناطق آزاد به سمت کلانشهرها ممانعت به عمل آید.

وی در پاسخ به این سوال که انتظار شما از سازمان‌های مناطق آزاد و دبیرخانه شوراییلی برای اصلاح رویه‌های کنونی در برنامه هفتم توسعه کشور چیست، بیان کرد: با عنایت به سیاست‌های کلی برنامه هفتم توسعه کشور که از سوی مقام معظم رهبری اعلام گردید، طبق بند۲ سیاست‌های اقتصادی این برنامه، یکی از موضوعات، ایجاد ثبات در سطح قیمت‌ها و نرخ ارز و تک‌رقمی کردن تورم طی ۵سال است که می‌تواند منابع مالی را برای سرمایه‌گذاری به سمت فعالیت‌های اقتصادی مولد در مناطق آزاد هدایت کند. طبق بند۱۷ سیاست‌های کلی برنامه هفتم توسعه کشور که در حوزه فرهنگی و اجتماعی اعلام فرمودند، صنعت گردشگری مدنظر است. توسعه صنعت گردشگری می‌تواند خون تازه‌ای در جریان موبرگی مناطق آزاد ایجاد نماید و سبب تحولی بنیادی با برنامه‌ریزی قبلی موجب جذب سرمایه‌گذاران شود.

رئیس هیات مدیره انجمن هتلداران منطقه آزاد ارس در پایان تأکید کرد: طبق بند۲۲ سیاست‌های کلی برنامه هفتم توسعه که از سوی رهبر معظم انقلاب اعلام گردید، رویکرد اقتصادمحور در سیاست خارجی و روابط منطقه‌ای و جهانی و تقویت پیوندهای اقتصادی با اولویت سرمایه‌گذاران مدنظر است. همان‌طور که می‌دانیم مناطق آزاد در مرزها واقع شده‌اند و می‌توانند در این جهت حرکتی به صورت برنامه‌ریزی شده داشته باشند تا با آینده‌پژوهی، نیازهای مناطق را جهت توسعه و تقویت پیوندهای اقتصادی با کشورهای هدف بازتعریف کنیم که در نهایت منجر به حرکت بنیادین در جهت سرمایه‌گذاری و مبادلات دوطرفه برای کالاهای صادرات‌محور در شرکت‌های تولیدی مناطق آزاد باشد.

حامد افروز، فعال اقتصادی در منطقه آزاد قشم:

بی‌ثباتی مدیریت و حذف مشوق‌ها، عامل فرار سرمایه‌گذاران از مناطق آزاد

همچنین، حامد افروز سرمایه‌گذار و فعال اقتصادی در منطقه آزاد قشم در گفت‌وگو با نشریه، به تبیین مشکلات اخیر مناطق آزاد پرداخت و بر ثبات مدیریتی، برنامه‌ریزی، استفاده از مشاوران و تجربه فعالین اقتصادی در جهت کمک به اداره مناطق آزاد کشور

فعالین اقتصادی

در گفت‌وگو با سرمایه‌گذاران و فعالین اقتصادی مناطق آزاد تصریح شد:

انتلاف مجلسی و دولت برای فراری دادن سرمایه‌گذاران از مناطق آزاد ایران

منطقه آزاد انزلی در پایان ابراز امیدواری کرد که از نظرات کارشناسانه مدیران دلسوز واقعی منطقه آزادی در زمینه اصلاح رویه‌های کنونی در برنامه توسعه هفتم کشور استفاده شود تا بازخورد آن را در مناطق آزاد پس شروع اجرای برنامه توسعه هفتم شاهد باشیم.

سعید حق‌جو، مدیرعامل شرکت کابین یراق منطقه آزاد ارس:

عدم تعامل دولت و مجلس نسبت به مناطق آزاد کشور

و در نهایت، سعید حق‌جو مدیرعامل شرکت کابین یراق ارس در گفت‌وگو با نشریه، از نبود اطلاعات در زمینه اصلاح رویه‌های کنونی در برنامه توسعه هفتم کشور استفاده نمود تا بازخورد آن را در مناطق آزاد پس شروع اجرای برنامه توسعه هفتم شاهد باشیم.

سعید حق‌جو، مدیرعامل شرکت کابین یراق ارس در پاسخ به این سوال که به عقیده شما نقش مجلس و دولت در ایجاد چنین شرایط ناگواری در مناطق آزاد به چه اندازه است، اظهار داشت: ناآگاهی و عدم اشراف کامل مجلس و دولت به مناطق آزاد و افکار منفی هر دو نهاد نسبت به مناطق، موضوعی غیرقابل انکار است. نمایندگان و دولتمردان قانون را نادیده می‌گیرند و البته که محدودیت‌ها و مشکلات مناطق آزاد به سبب همین تصمیم‌گیری‌های اشتباه دولت و مجلس است و سهم هر دوی آنها نیز به یک اندازه است.

این فعال اقتصادی در پاسخ به این سوال که در صورت ادامه شرایط موجود، آینده توسعه اقتصادی مناطق آزاد، جذب سرمایه‌گذاری‌های جدید و بهبود محیط کسب و کار را چگونه ارزیابی می‌کنید، تصریح کرد: درحال حاضر مناطق آزاد نیمه‌جان و بی‌روح هستند؛ با این شرایط اقتصادی و محدودیت‌هایی که بر مناطق آزاد اعمال می‌شود و نقض قوانین اصلی این مناطق به دست تصمیم‌گیران، ادامه شرایط مناطق آزاد محکوم به فنا است. درحال حاضر نه تنها سرمایه‌گذار جدید جذب مناطق آزاد نمی‌شود، بلکه شاهد فرار سرمایه‌گذاران از این مناطق به داخل سرزمین اصلی و خارج از ایران هستیم. حذف معافیت‌های گمرکی و اعمال قوانین سرزمین اصلی برای دریافت مالیات و حذف مزیت‌ها، امید و انگیزه‌های برای سرمایه‌گذاران در مناطق آزاد باقی نگذاشته است.

حق‌جو در ادامه، راهکار خود را برای اصلاح وضعیت موجود در مناطق آزاد ارائه داد و تأکید نمود: تنها راهکار برای تغییر شرایط بغرنج کنونی مناطق آزاد، باید بازگشت همه اعم از دولت و مجلس به قانون چگونگی اداره مناطق آزاد باشد.

وی افزود: چرا باید هرازگاهی شاهد نقض قوانین توسط خود مسئولین باشیم؟ مگر مناطق آزاد برای سرمایه‌گذاری، بحث صادرات و واردات و کمک اقتصادی به این مناطق و پس از آن به سرزمین اصلی تاسیس نشدند؟ پس چرا باید دست و پای سرمایه‌گذاران را ببندیم و نگذاریم فعالیت اقتصادی خود را برای پیشرفت مناطق و توسعه اقتصادی کشور داشته باشند؟ مگر هدف از مناطق آزاد غیر از این بوده که کالا با بخشنامه‌ها و آیین‌نامه‌های مختلف، این مناطق را از اهداف اصلی‌شان دور می‌کنیم؟

حق‌جو تصریح کرد: پیشنهاد بنده داشتن قاطعیت مدیران مناطق و دبیر شوراییلی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی در مقابل زورگویی و همچنین کوتاه کردن دست تمامی ارگان‌ها و وزارتخانه‌ها از مناطق آزاد است. باید تفویض اختیارات کامل به مدیران عامل سازمان‌های مناطق آزاد در جهت تصمیم‌گیری همه‌جانبه نسبت به مناطق تحت مدیریت خودشان صورت گیرد.

مدیرعامل شرکت کابین یراق ارس در پایان خاطرنشان کرد: درحال حاضر تنها مزیتی که تا ۲سال پیش در مناطق آزاد وجود داشت و تقریباً اصلی‌ترین امتیاز مناطق محسوب می‌شد، مجلس و دولت دست به دست هم دادند و این امتیاز خاص را از ما سرمایه‌گذاران خصوصاً بخش تولید گرفتند، که آن معافیت مالیات بر ارزش افزوده بود. انتظار این‌رود مجلس شورای اسلامی اقدام جدی نسبت به این عمل غیرعرف و غیرشرعی انجام دهد و این امتیاز مجدداً به مناطق آزاد تعلق گیرد تا روحی تازه به این پیکر نیمه‌جان مناطق دمیده شود.

فعالین اقتصادی

وی ارزیابی خود را از رویکرد و عملکرد مناطق آزاد در سال ۱۴۰۱ ارائه داد و گفت: اتفاقات بسیار بدی برای مناطق آزاد و فعالین اقتصادی آن در این یک‌سال افتاده است. مهم‌ترین موضوع، دیدگاه و نگاه منفی مسئولان به مناطق آزاد است؛ اگر این نگاه به مناطق آزاد که فکر می‌کنند این مناطق مکانی برای قاچاق کالا به کشور است که کاملاً هم دیدگاهی اشتباه است، تغییر پیدا کند و مناطق آزاد را به عنوان بازوی اقتصادی کشور قبول داشته باشند، چنانچه تمامی زیرساخت‌ها در مناطق به صورت کامل از قبل تا به امروز اجرا می‌شد و برنامه‌ریزی دقیق و درستی طبق اهداف مناطق آزاد و موقعیت خاص هر منطقه به‌درستی انجام می‌گرفت، اکنون حال و روز مناطق آزاد کشور این‌گونه نبود.

افروز ادامه داد: ما نمی‌گوییم همه برنامه‌های مسئولین درست نبوده، اما متأسفانه درخصوص مناطق آزاد تصمیمات درستی گرفته نشده و طبق اهداف و برنامه‌های این مناطق عمل نشده است. اگر جایگاه مناطق آزاد حفظ می‌شد و قوانین و مقررات به‌درستی اجرایی می‌گردید، اگر از فعالین اقتصادی مناطق آزاد حمایت می‌شد، اگر مزیت‌های مناطق آزاد به قوت خود باقی می‌ماند و اگر ثبات مدیریتی در این مناطق حاکم بود، درحال حاضر مناطق آزاد در شکوفا شدن و به‌روز شدن اقتصاد کشور کمک بزرگی می‌کردند.

این فعال اقتصادی همچنین به بی‌ثباتی اقتصادی کشور اشاره کرد و عنوان نمود: شرایط اقتصادی کشور اصلاً مناسب نیست؛ اما مناطق آزاد در هدف قرار گرفتن موانع و مشکلات، پیشانی کشور محسوب می‌شوند. وجود تورم و بی‌ثباتی اقتصادی ابتدا به مناطق آزاد ضربه می‌زند. اگر همه مزیت‌ها در مناطق حفظ می‌شد، این مناطق می‌توانست در شرایط سخت اقتصادی فعلی کمک بیشتر و شایانی به اقتصاد مملکت داشته باشند. اگر این موقعیت و روند ادامه یابد، مطمئن باشیم دور شدن از اهداف مناطق آزاد و فرار سرمایه‌گذاران، عقب ماندن از رقبا در سایر نقاط دنیا و همسایگان، به هیچ‌وجه دور از انتظار نیست.

وی در پاسخ به این سوال که راهکار شما برای اصلاح وضعیت موجود در مناطق آزاد چیست، اذعان داشت: پیشنهاد می‌کنم اتخاذ تصمیمات در مناطق آزاد به صورت کارشناسی شده، درست و مطابق با اهداف مناطق و برگرفته از تجربیات و مشاوران مخصوص و خیره صورت گیرد.

افروز ادامه داد: اجرای کامل قوانین مناطق آزاد، بازگشت دبیرخانه شوراییلی و مناطق آزاد به جایگاه اصلی، ثبات مدیریتی در این مناطق و بازگرداندن بیشتر مزیت‌ها به مناطق آزاد، شاکله اصلی حل مشکلات کنونی است. این موارد اگر اجرا شود، هم دل فعالین اقتصادی به سرمایه‌گذاری گرم می‌شود و هم اینکه مناطق آزاد می‌توانند کمک بزرگی به کشور از لحاظ اقتصادی داشته باشند.

وی به مدیریت یک‌ساله اخیر در منطقه آزاد قشم اشاره کرد و گفت: در طول مدت ۳۰سال گذشته که از شکل‌گیری منطقه آزاد قشم می‌گذرد، باید تأکید کنم که هیچ مدیریتی همچون آقای افشار فتح‌اللهی نتوانست اوضاع را در این منطقه بهبود ببخشد. مدیرعامل محترم سازمان منطقه آزاد قشم اهداف، برنامه‌ها و زیرساخت‌های منطقه را در طول این یک‌سال و اندی حضورش فراهم کرد و قشم را بر روی ریل اصلی‌اش پیش برد. کلیه فعالین اقتصادی این منطقه از اهدافی که درخصوص منطقه آزاد قشم در نظر گرفته شده بود، بی‌خبر و دور بودند و در این سال‌ها مسیر فعالیت اقتصادی به صورت اشتباه به فعالین اقتصادی نشان داده شد و بیشتر مشکلات ما از اینجا رقم می‌خورد. اما دکتر فتح‌اللهی هدف اصلی از تشکیل این منطقه را نشان داد و در بحث نفت، گاز و انرژی و صادرات و مسکن همه موارد را به‌درستی و طبق درخواست ارباب‌رجوع اجرا کرد. این موضوع یکی از دلخوشی‌هایی است که بعد از همه این سال‌ها، فعالین اقتصادی منطقه آزاد قشم به خود دیدند و امیدوار به توسعه پایدار و همه‌جانبه جزیره هستند.

این سرمایه‌گذار و فعال اقتصادی در منطقه آزاد قشم در پایان و در پاسخ به این سوال که انتظار شما از مجلس و فراکسیون مناطق آزاد چیست، خاطرنشان کرد: انتظاری که داریم این است که اگر قوانین به درستی اجرا شود، کمک بزرگی از سوی مجلس شورای اسلامی می‌شود. فراکسیون مناطق آزاد در مجلس باید حامی مناطق آزاد و فعالین آن باشند؛ آنها باید از فعالین اقتصادی و تجربه و مشورت آنها به عنوان بازوی کمکی خودشان استفاده کنند. فراکسیون مناطق آزاد اگر نظارتی بر اجرای قوانین داشته باشد و مدافع مناطق باشد، موجب دلگرمی فعالین می‌شود. نمایندگان مجلس شورای اسلامی اگر به این وظیفه که نظارت بر اجرای صحیح قوانین است، تأکید داشته باشند؛ قوانینی را وضع و ارائه کنند که ضربه به فعالین اقتصادی و مناطق آزاد نزنند، طبیعتاً کمک بزرگی به مناطق آزاد کشور و البته سرزمین اصلی می‌کنند. اما اگر با این شیوه حذف مزیت‌ها، بی‌ثباتی اقتصادی، عدم برنامه‌ریزی و نبود ثباتی مدیریتی پیش برویم، باید بدانیم که فرار سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد به صورت کامل شکل می‌گیرد.

یاسر مروت‌پور، رئیس جامعه بازاریان و بازرگانان منطقه آزاد انزلی:

به صفر رسیدن سرمایه‌گذاران خارجی و داخلی در مناطق آزاد از سال آینده

در ادامه، یاسر مروت‌پور فعال اقتصادی و رئیس جامعه بازاریان و بازرگانان منطقه آزاد انزلی در گفت‌وگو با

یاسر مروت‌پور، رئیس جامعه بازاریان و

بازرگانان منطقه آزاد انزلی:

به صفر رسیدن سرمایه‌گذاران خارجی و داخلی در مناطق آزاد از سال آینده

در ادامه، یاسر مروت‌پور فعال اقتصادی و رئیس جامعه بازاریان و بازرگانان منطقه آزاد انزلی در گفت‌وگو با

یادداشت

ایجاد اجماع ملی در جهت توسعه اقتصاد ملی و مناطق آزاد

یادداشت:

حسین مرادی
کارشناس مناطق آزاد

مناطق آزاد مبادی هستند که با تکیه بر ظرفیت‌ها و زیرساخت‌های ایجاد شده طی سده‌ده گذشته در این مناطق، می‌توان به عنوان بازوان کشور در توسعه اقتصادی و تجارت بین‌المللی با محوریت کشورهای همسایه از این ظرفیت‌های بالقوه بهره برد و با عنایت به نقش بی‌بدیلی که این مناطق در جذب سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی دارند، می‌توانند به نقاطی بدل گردند که با ایجاد منافع مشترک با کشورهای خارجی خصوصا همسایگان در حوزه‌های مختلف صنعتی، تولیدی، تجاری، ترانزیت و غیره، شرکای تجاری قویی را در کنار خود داشته باشند که در زمان بحران‌های اقتصادی از پتانسیل‌های آنها در جهت کمک به اقتصاد کشور بهره‌گیری کرد.

مناطق آزاد در دوران تحریم می‌توانند گذرگاه‌های مهمی در کشور درخصوص بی‌اثر کردن تحریم‌ها باشند و باتوجه به ظرفیت‌های بالقوه موجود در این مناطق، می‌توان با یک مدیریت صحیح و علمی، تهدیدها را در مناطق آزاد به فرصت در جهت رونق اقتصادی منقله و کشور با محوریت تولید و ترانزیت کالا بدل نمود.

در شرایط فعلی، مناطق آزاد با عنایت به مزیت‌های قانونی موجود، می‌توانند در توسعه اقتصاد کشور نقش‌آفرینی موثر و چشمگیری داشته باشند؛ چراکه وجود سرمایه‌گذاران خارجی، تجارت و مبادلات بین‌المللی در برخی مناطق آزاد ایران کشور ناپذیر است؛ زیرا وقتی ظرفیت‌هایی در یک نقطه از کشور وجود دارد ازجمله ترانزیت؛ دیگر هیچ قدرتی قادر به منع و تحریم آن نیست؛ همان‌گونه که مشاهده شد، با تمام تهدیدات و موانعی که امریکا در مسیر اقتصاد کشور ایجاد کرد، اما مجبور به درنظر گرفتن معافیت برای بندر چابهار شد؛ چراکه وقتی یک کشور خودمانی را ارائه می‌دهد که قابل رقابت و تأمین در هیچ کجای دنیا نیست، قدرت‌های بزرگ هم نمی‌توانند در برابر آن مقاومت کرده و به زور گویی ادامه دهند. در اینجا مناطق آزاد نیز همین نقش را دارند؛ وقتی سرمایه‌گذار خارجی به یک منطقه آزاد در ایران آمده و سرمایه‌گذاری کرده، دیگر به همین راحتی با تهدیدات تحریم حاضر به خروج نیست و این‌گونه می‌شود تحریمات را کمرنگ و بی‌اثر کرد.

ایران کشوری است که به لحاظ سوق‌الجیشی در منطقه‌ای خاص قرار گرفته و با دارا بودن همسایگان بی‌شمار در اطراف خود، به هیچ‌عنوان قابل محدود کردن نیست؛ همچنین تشکیل مناطق آزاد در نقاط مزری که غالبا مرزهای حساس و شاهراه‌های بین‌المللی هستند همچون چابهار، ماکو و اروند این قابلیت در کشور را افزایش داده و مناطق را تبدیل به مراکز تنفسی کشور نموده است. بنابراین باوقایع می‌توان گفت که با بهره‌مندی از ظرفیت‌ها و مزیت‌های مناطق آزاد هفتگانه در هفت نقطه استراتژیک کشور، می‌شود با یک مدیریت جامع، از این دوره گذار عبور کرد. بی‌شک این امر همراهی و همیاری تمام سازمان‌ها و وزارتخانه‌های مرتبط با مناطق آزاد را ملطبد و امیدواریم با اتحاد و یاری خداوند از این مرحله نیز با موفقیت عبور کنیم.

باید توجه داشت مناطق آزاد علاوهبر مزیت‌های قانونی همچون معافیت مالیاتی، گمرکی و امکان ورود و خروج سرمایه خارجی، از ویژگی‌های دیگری همچون موفقیت‌های جغرافیایی و ژئوپلیتیکی، همجواری با کشورهای همسایه، انجام تبادلات تجاری قابل‌توجه با این کشورها، استفاده سرمایه‌گذاران خارجی و شناسایی فرصت‌های سرمایه‌گذاری در آن کشورها برخوردارند که می‌توانند نقش بسیار شایان‌توجهی در رفع چالش‌های اقتصادی باری کنند و با تقویت و تسهیل فرآیندهای تولید، صادرات و واردات، حفظ و یا جلوگیری از کاهش سرمایه‌گذاری‌ها، قادرند از بهترین ابزارها جهت تحقق توسعه صادرات غیرنفتی باشند.

افزایش سرعت و فراگیری توسعه در تمامی ابعاد خصوصا بعد اقتصادی، بدون گسترش و بسط صادرات ممکن نیست و از سویی صادرات غیرنفتی برای اقتصاد مبتنی‌بر نفت ایران، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و بدون شک مناطق آزاد الگویی برای به انجام رساندن این مهم در کشور هستند؛ چراکه هیچ‌گونه سرفصلی در بودجه نداشته و این مناطق، از مصادیق بارز تحقق اقتصاد بدون نفت در کشور محسوب می‌شوند.

همچنین مناطق آزاد یکی از مهم‌ترین روش‌های دستیابی به بازارهای بین‌المللی جهت صادر نمودن تولیدات داخلی هستند؛ از سویی قوانین حاکم بر این مناطق باید تسهیل‌گر تولید باشند تا بتوانند نقش خود را به‌درستی ایفا کنند.

به همین منظور در راستای توسعه اقتصادی کشور با محوریت رونق تولیدات صادرات‌محور با بهره‌مندی از مزیت‌های مناطق آزاد، ضرورت‌هایی وجود دارد، ازجمله اینکه باید ک اجماع کلی در کشور صورت گیرد که این مناطق بتوانند با طیب‌ خاطر، نقش محوری خود را در اقتصاد ایران زمین ایفا نمایند، که این امر نیازمند یک اجماع کلی در تمامی سطوح تصمیم‌گیری و اجرایی کشور است؛ زمانی که این اجماع صورت گیرد، به طور قطع دستگاه‌ها و سازمان‌ها، دخالت‌های خود را در مناطق آزاد کاهش خواهند داد؛ این دقیقا همان موضوع بخشی‌نگری‌هایی است که مناطق آزاد با آن روبه‌رو هستند و موانعی که بعضا دستگاه‌های اجرایی در مسیر حرکت مناطق آزاد قرار ایجاد می‌کنند؛ دستگاه‌هایی که در مناطق آزاد موثر می‌باشند.

بی‌شک باید یک مدیریت یکپارچه در مناطق آزاد تشکیل گردد، خصوصا نهادهایی مانند مالیات، گمرک، بیمه، بانک، صنعت و حتی شبکه‌های زیرساختی مانند آب، برق، اینترنت و… باید به شکل یکپارچه تحت لوای سازمان‌های مناطق آزاد قرار گیرند؛ ماده‌۱۱۲ قانون برنامه پنجم، ماده۲۷ قانون چگونگی اداره مناطق آزاد و ماده۶۵ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور را اجرا کنند تا حاکمیت یکپارچه در این مناطق از کشور شکل بگیرد؛ با این اجماع، قطعا هر اقدام موثری در مناطق آزاد امکان‌پذیر است.

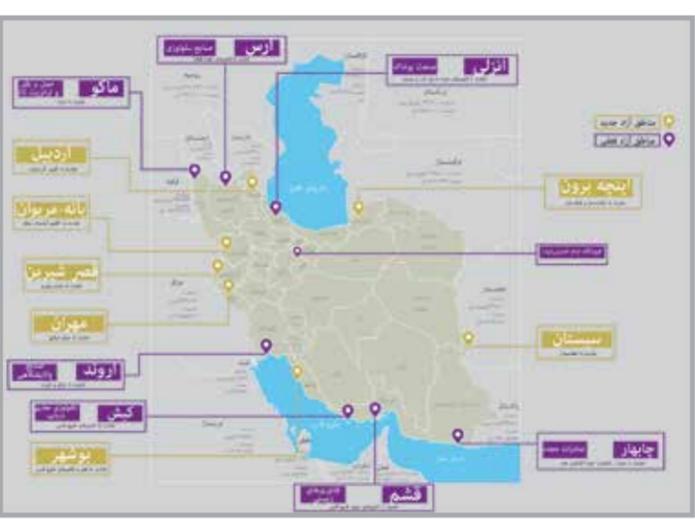
موضوع حائز اهمیت دیگر در این خصوص، لزوم توجه حداکثری مناطق آزاد به همسایگان خود است؛ یکی از راه‌های افزایش صادرات و توسعه تبادلات بین‌المللی، مذاقه بر کشورهای همسایه و جهان نزدیک است؛ این مهم می‌تواند کار را ساده‌تر کرده و اهداف قانونگذار از تشکیل مناطق آزاد را محقق نماید، ضمن آن که منویات مقام معظم رهبری و سیاست‌های کلی نظام که بر همگرایی منطقه‌ای تأکید دارد نیز جامه عمل پوشانده می‌شود.

در پایان باید تصریح کرد، با عنایت به وجود قوانین و مقررات مناطق آزاد و در جهت اجرایی شدن تمامی موارد فوق‌الذکر، می‌بایست به یکپارچگی کلی دست یابیم تا بتوانیم اقتصاد کشور را تعالی بخشیم.

رسانه و کارشناس

در گفت‌وگو با کارشناسان مناطق آزاد و اصحاب رسانه تصریح شد:

مناطق آزاد ایران؛ ادواتی جهت توسعه همه‌جانبه اقتصادی که تحدید می‌شوند

این امر را نیز باید در نبود سیاستگذاری همسان با نگاه ملی و عدمثبات‌مدیریتی جستجو کرد.

سالیان سال مهم‌ترین مرز ترانزیتی کشور به اروپا، منطقه آزاد ماکو و مرز بازرگان بوده‌است؛ مسیری که به دلیل قرار گرفتن در یک دره باریک و قدیمی، همواره شاهد ترافیک سنگین محلی‌های این است که باید روزها در نوبت بمانند تا وارد یا خارج از شوند. قرار بود تا در تحقق یک نگاه ملی برای تسهیل این مشکلات، شرایطی برای ارائه‌ای مجموعه‌های لجستیکی در پسرگانه مرز بازرگان ایجاد شود تا تسهیلات حمل‌ونقل،

توسعه مجموعه‌انبارها و نوبت‌دهی‌ها برای تحویل و ترخیص در آن ایجاد و تردها سامان‌دهی گردد، اما به‌جز بخش اندکی، هیچ‌یک از آن موارد به انجام نرسید همچنین قرار بود تا در تگاهی کلان طی گفت‌وگویی میان وزرای خارجه کشورهای ایران و ترکیه، منطقه و مرزی جایگزین در جهت تردد آسان و سریع‌تر مرسولات، ترخیص و امور گمرکی نیز در نظر گرفته شود که این اقدام نیز در طول سال‌ها به‌یاد فراموشی سپرده‌شد و در نهایت شاهد همان تردها و صف‌های طولانی هستیم.

بی‌شک با چنین مهم‌دوراندیشی مسئولین اقتصادی و سیاسی و سوم‌مدیریت‌ها، نباید به این زودی‌ها هیچ انتظاری در برابر رفتن مسافران مرزی کشورمان‌ها تا ترکیه داشته باشیم. موارد تصمیم‌گیری‌های محلی در مناطق آزاد مثنوی هفتاد من کاغذی است که با رقابت‌های حزبی و مطالبات نمایندگان از دولت‌ها آغاز و در بازی‌های سیاسی و مدیریتی ادامه پیدا می‌کند. در این میان پروژهای ملی مغفول می‌شوند، یا روی کاغذ می‌مانند و یا به امان خدا رها می‌شوند. درحالی‌که پروژهای ملی در مناطق آزاد قادر خواهند بود مشکلات اقتصادی کشور، منطقه و چند کشور همسایه را مرتفع نمایند؛ اما همه آنها با وجود موقعیت‌های سوق‌الجیشی شان هیچ کارایی ندارند.

زمانی همه ایرانیان می‌توانند از موهب مناطق آزادشان برخوردار شوند و پروژهای ملی در مناطق همچون «پل خلیج‌فارس» با اثرگذاری مهم و ملی‌اش در اقتصاد و سیاست کلان کشور با نگاه‌های محلی و یا فشارهای سیاسی نزدیک به یک‌دهه به حال خود رها نشود؛ پلی که هزینش‌ها به‌مراتب کمتر و کاربردی‌تر از پل روکنر صدر تهران بوده که در هر دوره‌های قبل بی‌دلیل رها شده بود و اکنون به لطف حضور یک مدیر در راس سازمان منطقه آزاد قشم با داشتن نگاه ملی، پس از سال‌ها مجدداً عملیات اجرایی احداث این پل استراتژیک از سر گرفته شد؛ اما چه کسی باید‌سخنوی ضرها و خسران چندین ساله است؟

زمانی ایرانیان تأثیر مثبت مناطق آزاد را در زندگی‌شان می‌بینند که خطوط ریلی و ترانزیتی رکیدوز شمال–جنوب به دست دعواهای محلی و تغییرات اسامی نیفتند. رکیدوزی که می‌تواند شماره‌های شمال و دریای خزر تا هند و چین باشد و دو منطقه آزاد ما یعنی انزلی و چابهار یا حتی بندرعباس را نیز متحول کند؛ اما اگر کشورهای شمالی حاشیه خزر، قفقاز و روسیه که یک‌سوی این خط ریلی هستند دریابند که چند کیلومتر باقی مانده این خط ریلی هنوز درگیر دعواهای محلی مسافر آستانرا به رشت یا کاسپین به رشت و یا تغییر نام منطقه آزاد انزلی به گیلان است، بی‌شک نسبت به مدیریت ملی کشورمان ناامید شده و ترجیح می‌دهند مسائل مهم و شاهرگ حیاتی‌شان را به دست گروهی با نگاهی کوچک و محلی نهندو آن را با تغییر مسیر، ازراهی مطمئن‌تر و ثبات سیاسی بیشتری عبور دهند.دعواهایی که امروز کارا را تا مجمع تشخیص مصلحت نظام نیز کشانده‌است. متأسفانه این نگاه محدود و قشری سبب متضرر شدن کشور خواهد شد.

بندر شهید بهشتی در منطقه آزاد چابهار به دلیل موقعیت جغرافیایی‌اش در ساحل دریای عمان و اقیانوس هند، با وجود معافیت‌ات تحریم‌های آمریکا و اروپایی توانست بستری مناسب برای طرح‌های بخش خصوصی، توسعه کسبوی کارهای بندری و ایجاد اشتغال پایدار و نیز دسترسی آسان و کم‌هزینه کشورهای همچون افغانستان برای مواصلات‌های هندی به همراه داشته باشد؛ ولی با همه این امکانات، حجم تخلیه بار از بندر شهید بهشتی و شهید کلاتری در چابهار برای این منظور ا قدر ناچیز بود که نتوانست هرگز از معافیت‌های تحریمی استفاده کند. فرصت استثنایی که براساس قرارداد میان ایران، افغانستان و هند دست داد تا این منطقه محروم به‌عنوان قطب ترانزیتی منطقه و جهان مطرح شود. تحریم‌های بین‌المللی به دلیل ورود کشور ثالث یعنی هند برداشته شد، اما روند ساخت اسکلت‌ها قرارا بود توسط هندی‌ها انجام شود و به علت نبود عزم جدی از طرف ایرانی، ایچاچو زیرساخت‌های بندری، ریلی و جاده‌ای میسر نشد و یا آن قدر کندی پیش رفت تا طرف هندی به دلیل عدم تمهلات و خلف‌وعده‌ها، این پروژه ملی و بین‌المللی را رها کرد تا جیم آن هم می‌رود تا با این فرصت‌سنوزی، هند با بهره‌گیری از «بندر کوادر» پاکستان بتواند محصولاتش را به افغانستان صادر کند. در نهایت به هزینه و زیرساخت ایران در بندر چابهار همچنان باد که نه، آب بخورد و مستهلک شود!

گزارش:

مرزویه حسینی

درخصوص چالش‌ها، مشکلات و مضللات قانونی و مدیریتی مناطق آزاد، حداقل در این نشریه به دفعات و کرات توضیح داده شده و از جنبه‌های مختلف این موضوع مورد واکاوی قرار گرفته که چه اتفاقاتی رخ داد که مناطق آزاد تا این حد مظلوم و بی‌حی‌ماندند و همین تنهایی سبب گردید تا هر شخص، نهاد و دستگاه به‌راحتی بتواند شاکله و موجودیت آنان را زیرسوال ببرد؟!

اما مسئله بسیار مهمی که به‌واقع کمتر به آن پرداخته شده، حوزه رسانه مناطق آزاد؛ حوزه‌ای که اگر از همان ابتدای تشکیل هم در دبیرخانه و هم در سازمان‌های مناطق آزاد

قدرتمند و حرفه‌ای بنا نهاده شده بود، مسلماً تمامی مصیبت‌ها در این سکوت مریگار بر مناطق آزاد آوار نمی‌گردید.

با نگاهی به واحدهای اطلاع‌رسانی مناطق آزاد خصوصا دبیرخانه شورایعالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی، به سهولت می‌توان دریافت که ریشا این ضعف مفردا و نابود کننده از کجاست! حقیقا و صراحتا و بدون هیچ‌گونه تعارفی باید گفت که به جز تعداد بسیار کمی از مدیران و کارشناسان در حوزه روابط عمومی و امور بین‌الملل سازمان‌های مناطق آزاد و دبیرخانه شورایعالی، سایر عزیزان از تجربه فعالیت رسانه‌ای تهی بوده و با جنس و کارکردی بدیل این حوزه آشنایی ندارند؛ در صورتی که اگر مدیر، کارمند و کارشناس روابط عمومی، رسانه را بشناسد و اصطلاحا خاک این صنف را خورده باشد، می‌داند که مهم‌ترین ابزار دفاعی و تبیینی در همه دستگاه خصوصا مناطق آزاد، رسانه است و لاغیر.

اما متأسفانه وقتی مدیران ارشد سیستم، بنابه هر دلیل و شرایط، از افراد ضعیف، سفارش شده و یا حتی نیروهای بیکار در مجموعه تحت‌امر خود به‌عنوان مدیران و کارشناسان حوزه اطلاع‌رسانی استفاده می‌کنند و همتی نیز برای تغییر در محتا خود ندارند، می‌شود همین چیزی که اکنون است. درحالی‌که مناطق آزاد و دبیرخانه شورایعالی آماج حملات ناچوارمانده گوناگون قرار گرفته‌اند و کلیه مزیت‌ها، قوانین، کارویژه‌ها، پتانسیل‌ها و… آنان در مسیر انحطاط قرار دارد، شاهد هستیم که بزبورگان بخش اطلاع‌رسانی مناطق آزاد خصوصا دبیرخانه شورایعالی، با انفعال حداکتری در انجام وظایف خود، مساعی خویش را برای تحدید و تضعیف رسانه‌هایی به‌کار گرفته‌اند که در راستای دفاع از مناطق آزاد قد علم کرده‌اند!

این میزان از درک و فهم از حوزه رسانه، نه تنها قابل باور نیست؛ بلکه مدیران سازمان‌ها و همچنین دبیر شورایعالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی باید نگران جایگاه و شاینت خود با وجود چنین افرادی در بدنه سیستم مدیریتی خویش باشند؛ چراکه اولین و آخرین وظیفه واحدهای اطلاع‌رسانی در هر مجموعه و دستگاهی، اقدام و عمل در جهت پوشش صحیح، دقیق و گسترده رسانه‌ای دستاوردها و اقدامات مدیریت ارشد سیستم در راستای حفظ جایگاه و اثبات توانمندی ایشان در وهله اول، و حتی پرزنت کردن مدیران خود برای ارتقاء درجات شغلی وی می‌باشد.

باید تصریح کرد که امروز مناطق آزاد و دبیرخانه شورایعالی در بدتر موقعیت سده‌ده گذشته قرار دارند و اکنون موجودیت آنان در خطر می‌باشند؛ خوب است که برخی افراد ناکارآمد در این بدنه، تصمیم نهایی خود را بگیرند؛ این که با خویش را ارتقاء داده و به پاری مناطق پشیمانند و یا در صورت اصرار به همین نوع تفکر و عملکرد، با یک استعفا و خداحافظی، همگان را شاد کرده و فضا را برای افراد حرفه‌ای و کارآمد باز نمایند.

به هر تقدیر، آنچه شرط باخ است با تو می‌گویم، تو آینده از سخنم پند بگیر و خواه مالم،» اما از آنجا که سال آینده، سال مهمی برای مناطق آزاد است و احتمال کشمکش‌ها، رویدادها، تغییرات و اصطکاک‌های فراوانی وجود دارد، مطلوب است در همین سال با پایانی سال ۱۴۰۱ سنگ‌ها را بخودتان وا بکنید؛ چراکه اسامع به سبب تحولات و تغییرات زیاد و باسرعت، ظاهرا مجال تفکر نداشته‌اید و اصلاحا به خاله‌بازی طی شده؛ اما حتم بدانید در سال پیش‌رویی، یک بسیج رسانه‌ای با محوریت افراد دارای سبک، شناخت و تجربه در حوزه مناطق آزاد در مقابل شما قرار دارند؛ که البته مقرر است این بسیج رسانه‌به به یاری مناطق آزاد بیاید و شما ممکن است به شدت از فضا وا بمانید. بنابراین دوستان بزرگوار، تصمیم‌گیری و تبعات آن با شماست. یا علی…

مهدی قنبر، روزنامه‌نگار و مدیرمسئول پایگاه خبری صبح تازه:

نگاه ملی؛ حلقه مفقوده در مسیر توسعه مناطق آزاد

مناطق آزاد در یک تعریف یک‌خطی، منطقه محدود و حراست شده بندری و غیربندری است که از برخی مقررات کشور تبعیت نمی‌کند و از مزایایی نظیر معافیت‌های مالیاتی، بخشودگی سود و عوارض گمرکی بهره‌مند و از تشریفات زائد ارزی، اداری و مقررات دست و پاگیر تهی و همچنین از سهولت و تسریع در فرآیندهای صادرات و واردات برخوردار هستند تا به این ترتیب بتواند با جذب سرمایه‌گذاری خارجی و داخلی و انتقال فناوری‌های نوین، به توسعه سرزمین اصلی کمک کند؛ اما همه این موارد قادر است علیه خود منطقه عمل کند و آن را آسیب‌پذیر نماید؛ درست مانند مقوله انتصار که اگر در شکل درست آن اجرایی نشود، فسادزاست.

اما چه‌زمانی منطقه آزاد با همه‌امتیازش برای ارزآوری، می‌تواند به یک عنصر مخرب و آسیب‌ز و حتی مابل تبدیل شود؟ بدون شک مدیریت در شکل کلان و خرد آن و شیوه اتخاذ تصمیمات اگر براساس خرد جمعی و با در نظر گرفتن مصالح مهم و محوری کشور و نگاه ملی صورت گیرد، قادر خواهد بود مناطق آزاد را به سمت پیشرفت و نیل به اهداف اولیه‌اش سوق دهد؛ اما اگر این مسیر ملی دیده نشود، آسیب‌پذیر و ناکارآمد بوده و نتایجی به‌مراتب جبران‌ناپذیر برای اقتصاد کشور خواهد داشت.

شنبه ۲۰ اسفند ماه ۱۴۰۱ - ۱۱ مارچ ۲۰۲۳ - شماره ۲۱۹ **اقتصاد**

در گفت‌وگو با کارشناسان مناطق آزاد و اصحاب رسانه تصریح شد:

مناطق آزاد ایران؛ ادواتی جهت توسعه همه‌جانبه اقتصادی که تحدید می‌شوند

عنوان شرح وظایف این مناطق تعیین و در عین حال در قانون منبع مالی و بودجه‌ای برای تأمین هزینه‌های زیرساخت‌های لازم جهت هرگونه فعالیت اقتصادی در مناطق مشخص نشده و از منابعی همچون فروش زمین، اخذ عوارض در ارتباط با خدمات و امکانات ارائه شده از سوی سازمان عامل و به‌ویژه عوارض بر واردات؛ به عنوان مره‌های درآمدی –هزینه‌ای این سازمان‌ها تعریف شده‌است.

مهم‌ترین تبعات این مدل تاسیس مناطق آزاد در ایران را می‌توان در موارد ذیل خلاصه کرد:

طولانی شدن دوره زمانی ایجاد زیرساخت نسبت به مناطق آزاد رقیب در کشورهای همسایه تا مناطقی که از بودجه دولتی بهره‌مندند، منجر به از دست دادن فرصت‌های جذب سرمایه‌گذار و غیرقابل اعتماد بودن مناطق آزاد ایران طی دهه‌های گذشته‌شد (در مسیر جذب شرکت‌های برتر داخلی و خارجی) چرا؟ چون هزینه احداث طرح‌های زیرساختی از چند میلیون در دهه هفتاد تا چند ده میلیارد تومان در دهه نود… در قرن جدید در مسیر صعودی بوده‌است.

دومین نتیجه این امر را می‌توان در اتهاماتی مشاهده کرد که برخی افراد سیاسی و مدیران دستگاه‌های دولتی نسبت به عملکرد مناطق، انحراف آنها از تبدیل شدن به سکوی واردات به‌جای مرکز پردازش و صادرات کالا مطرح می‌کنند. این موضوع ناشی از منبع درآمدی تعریف شده در این مناطق بوده، که صدهزار البته در طول دهه هشتاد تا نود، عدم اطمینان سرمایه‌گذاران نسبت به اجرای قوانین و مقررات مناطق آزاد از سوی نهادهای داخلی و تحریم‌های بین‌المللی، مهم‌ترین عامل در طرح انتقاد وجود انحراف در این نگاه‌های اقتصادی ارزیابی می‌شود.

در مسیر تحلیل آنچه بر مناطق آزاد تا سال ۱۴۰۱ رفت، باید تصریح نمود که دولت‌های بعداز هاشمی‌رفسنجانی و مجالس بعد، به دلیل تضادهای موجود در انبشخور، منافع و اهداف سیاسی غیرمنطقه آزادی، ناشأنا و به قول سبایسون، مدیران مرحوم قلمداد کرده و در نتیجه در بیشتر اوقات، مدیرانی از جنس غیرمنطقه آزادی، ناشأنا و به قول سبایسون، مدیران سوخته و به دور مانده از مداللات تقسیم قدرت و پیست در مقاطع تغییر دولت و مجالس بعد در مناطق آزاد کشور گذاشتند. در ادامه همین کج‌فهمی نسبت به مفهوم، کارویژه و کارکردهای مناطق آزاد، این مناطق سمبل و نماد اقتصاد لیبرالی تعریف شده و چون در ادبیات سبایسون ایرانی، لیبرال و یا نولیبرال، کمتر از خائن و وطن‌فروش نیکن! در نتیجه این مناطق در جهت توریک و تحلیل‌های کلان‌نیز این به یک وصله ناموفق در اقتصاد و مدیریت منطقه‌ای ایران تبدیل شدند؛ موضوعی که می‌توان در برخورد و عمل نسبت به مناطق آزاد در قالب‌هایی همچون وارد کردن اتهام قاقاق کالا در و از، ناموفق بودن، تقویب قوانین سرزمین اصلی به مناطق آزاد، تحریم قوانین و مقررات آن با ابزارهایی همچون تفسیر به‌رای برعلیه حاکمیت قانون مناطق، تقلل در اجرای قانون و ارائه خدمات به قانون اقتصادی مناطق و… مشاهده نمود.

البته داستان بر همین سیبل نمادا کارویژه مناطق آزاد از ابزاری برای دور زدن تحریم سیل پاپلوتی برای اجرای طرح‌های ملی نیز تغییر یافت؛ تا اینکه از نیمه‌دهه نود با شدت گرفتن تحریم‌های بین‌المللی شده آمریکا، با عنوان مدیریت اقتصاد کشور در مواجه با تحریم، به تنها بخش قابل‌توجهی از مزایای قانونی مناطق آزاد ملحق شد؛ بلکه شاهد تصمیم‌هایی همچون حضور نهاد ناظر گمرک در مبادی ورودی و خروجی مناطق آزاد، اعمال قانون مالیات بر ارزش افزوده در کسب و کارهای مناطق، تحویل جایگاه دبیرخانه شورایعالی از نهاد ریاست جمهوری به وزارت اقتصاد (براساس تبصره واحد ماده۳۳ قانون برنامه ششم) و عملیاتی شدن آن در قانون بودجه سال ۱۴۰۰، و مصوبه‌های اخذ شده از سوی وزیر محترم اقتصاد (در راستای اجرای قانون بودجه و برنامه توسعه نهم) بود؛ به‌ویژه تفویض اختیاری که عملا شورایعالی مناطق آزاد که نهاد ناظر اصلی بر فعالیت‌های مناطق در مسیر اجرای قانون می‌باشد، دست‌خوش تغییر شده‌است.

به موارد صدرالشاره باید این مهم را نیز اضافه کرد که اگر پیش از این مناطق آزاد عرصه حضور مدیران سوخته بود، طرف سال‌های اخیر برای سازمان دادن و حذف برخی مدیران، آنها به این مناطق هدایت می‌شوند.

اجرای قانون منطقه آزاد و ضمانت بر لزوم اجرای آن، سوم دیگر را نشانه رفته‌ایم؛ درحالی‌که با دبیروای چون مرحوم ترکان و محمد زاویه داشته و دارد (به دلایل مدیریتی و یا شخصیتی) چرا قانون مناطق آزاد را از حیز انتفاع انداخته‌اید؟ آیا کسی می‌پذیرد در نظام جمهوری اسلامی ایران، ولی‌امر آن، عزیزتی که از لایات مطلقه فقیه است، در قالب بند۱ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی برای مناطق آزاد ظرفیت و توانمندی تعریف نموده، اما از بهمن‌ماه سال ۱۳۹۲، هر قانون و مصوبه‌ای علیه این ماده بوده است؟ آیا می‌توان پذیرفت ماده۶۵ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور توسط قانون برنامه ششم توسعه نقض شود؟ آیا کسی به این می‌اندیشد که عدم التزام به قانون و سیاست‌های کلی نظام، به دلیل وجهی، جهت‌اثر مخربی‌بر نظام حکمرانی و اقبال به مناطق آزاد ایران گذاشته و می‌گذارد؟

در پایان باید تصریح کرد، عملکرد دستگاه‌های دولتی و قانونگذاران در واقعیت است که ماهیت و رویکرد مناطق آزاد و سازوکارهای حاکم بر آن به همراه برخی افراد، باید تغییر نموده و از این گردونه خارج شوند؛ چرا؟ چون ما چنین مناطق آزادی نمی‌خواهیم. در نتیجه باید اظهار داشت که از قبل آنچه بر مناطق آزاد رفت و می‌رود، چه فرصت‌هایی در ایجاد ارزش افزوده برای فعال‌سازی و بهره‌برداری از کربودهای بین‌المللی، جذب سرمایه‌گذاران خارجی، ایجاد بلوک‌های همکاری اقتصادی با کشورهای منطقه برای شکستن حلقه‌های تحریم، دستیابی به شاخص‌های پدافند غیرعامل در نقاط مرزی که دارای اشتراکات قومی و مذهبی با کشورهای همسایه می‌باشند، تقویت نظام حکمرانی محلی و نیروهای بومی به منظور تمرکززدایی از مدل تصمیم‌گیری در تهران برای کل کشور، تجاری‌سازی مویب یک کشور اقتصادی، صنعتی، و جهت صادرات به بازارهای منطقه‌ای و در نهایت اجرای اقتصاد بدون نفت، در مناطق آزاد داشته و داریم که از دست می‌دهیم.

در گفت‌وگو با سیدمهدی نقوی کارشناس مناطق آزاد تاکید شد:

ضرورت اجرای دقیق وکامل قانون در راستای توسعه مناطق آزاد وکشور

گزارش: فریبا شیخی

باید صراحتا اذعان نمود، امروز مناطق آزاد کشور ما از هویت ملی و بین‌المللی برخوردار نیستند و تا زمانی که این هویت‌بخشی برای مناطق آزاد انجام نگیرد، عزمی برای این کار وجود نداشته باشد و تمامی بدنه حاکمیت در قوای سه‌گانه این پروژه ملی را صیانت و حمایت نکنند، این هویت ملی به‌وجود نخواهد آمد.

باید تاکید کرد که هویت جهانی و بین‌المللی مناطق آزاد پیامد هویت ملی این مناطق است. مناطق آزاد هدفگذاری شدند تا حلقه اتصالی میان اقتصادی ملی و جهانی باشند و با طرح‌های کوچک اقتصادی در این مناطق آزاد پایلوت شود و در صورت موفق بودن، به دیگر نقاط کشور تسری پیدا کنند.

اما متأسفانه به سبب عدم اجرای کامل و دقیق قانون چگونگی اداره مناطق آزاد و همچنین سایر قوانین مرتب تر بر این مناطق ازجمله ماده۶۵ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، مناطق آزاد نتوانستند ایفاگر نقش محوری خود در اقتصاد ملی باشند؛ به همین منظور ضرورت دارد یک اتلاف و اتحاد ملی در جهت تقویت مناطق آزاد تشکیل گردد تا این مناطق بتوانند با اختیارات کامل و همچنین استقلال مدیریتی، در مسیر توسعه اقتصادی کشور حرکت نمایند.

در همین راستا با جناب آقای سیدمهدی نقوی از پیشکسوتان و کارشناسان مناطق آزاد به گفت‌وگو نشستیم و به بررسی ضرورت اجرای قانون چگونگی مناطق آزاد تجاری-صنعتی به همراه اعمال ماده۶۵ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور پرداختیم که در ادامه ملاحظه می‌فرمایید.

اعمال مدیریت یکپارچه و ایجاد رشد اقتصادی در مناطق آزاد

قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری-صنعتی جمهوری اسلامی ایران در سال۱۳۷۲ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید و طی ماده(۱) اهداف آن، چنین تعریف شد که: «به منظور تسریع در انجام امور زیربنایی، عمرانی و آبادانی، رشد و توسعه اقتصادی، سرمایه‌گذاری و افزایش درآمد عمومی، ایجاد اشتغال سالم و مولد، تنظیم بازار کار و کالاهای صنعتی و تبدیلی و ارائه خدمات عمومی، به دولت اجازه داده می‌شود تا با تشکیل مناطق آزاد، اهداف مزبور را از طریق ایجاد تشریفات، معافیت‌ها، تسهیلات و امکانات ویژه در مناطق موردنظر، در چارچوب قانون محقق سازد.»

همچنین، مطابق نص صریح قانون، تمامی دستگاه‌های اجرایی کشور مکلف هستند کلیه اختیارات، وظایف و مسئولیت‌های خود را در محدوده مناطق آزاد تجاری-صنعتی به مدیران عامل سازمان‌های مناطق آزاد تفویض نمایند تا این مناطق به عنوان فرصت‌هایی ویژه برای اقتصاد کشور بتوانند با قدرت بیشتری در خدمت اقتصاد ملی قرار گیرند.

اما فارغ از تاکید قانون، لزوم ساماندهی مناطق آزاد و ایفای نقش موثر در تحقق اهداف اولیه، اعمال مدیریت یکپارچه و ایجاد رشد اقتصادی مناسب در این مناطق، هم‌پیوندی و تعامل اثرگذار اقتصاد ملی با اقتصاد جهانی و ارائه الگوی توسعه ملی در بخش‌های مختلف، همه و همه

با اجرایی شدن این تفویض اختیار از سوی دستگاه‌های اجرایی به مناطق آزاد صورت می‌گیرد و بی‌تردید یکی از مهم‌ترین مشکلات مربوط به این مناطق که موجب عدم یکپارچگی و نبود هماهنگی در مدیریت مناطق آزاد کشور که از سرزمین اصلی جدا هستند، می‌شود؛ همین عدم تفویض اختیارات کامل دستگاه‌های دولتی به مدیران عامل سازمان مناطق آزاد است.

چرا این تفویض اختیار حائز اهمیت است؟

ابتدا باید موارد قانونی تفویض اختیار به مدیران عامل سازمان‌های مناطق آزاد ذکر گردد و پس از آن به اهمیت و لزوم توجه به این قانون پرداخته شود.

یکی از مهم‌ترین مشکلاتی که در مسیر توسعه کلان اقتصادی در مناطق آزاد هستیم، عدم تفویض اختیارات سازمان‌های دولتی طبق قانون به این مناطق است؛ در صورتی که براساس ماده۲۷ قانون چگونگی اداره مناطق آزاد و همچنین بند(الف) ماده۶۵ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، به صراحت بیان شده است که: «به منظور ساماندهی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و ایفای نقش موثر آنها در تحقق اهداف سند چشم‌انداز بیست ساله نظام، اعمال مدیریت یکپارچه و ایجاد رشد اقتصادی مناسب در این مناطق، هم‌پیوندی و تعامل اثرگذار اقتصاد ملی با اقتصاد جهانی و ارائه الگوی توسعه ملی در بخش‌های مختلف، مدیران سازمان‌های مناطق آزاد به نمایندگی از طرف دولت، بالاترین مقام منطقه محسوب می‌شوند و کلیه وظایف، اختیارات و مسئولیت‌های دستگاه‌های اجرایی دولتی مستقر در این مناطق به استثنای نهاد‌های دفاعی و امنیتی به عهده آنها است» و همچنین در تبصره(یک) این قانون نیز به این نکته اشاره شده است که: «اگرگاری وظایف، اختیارات و مسئولیت‌های دستگاه‌های تحت‌نظر مقام معظم رهبری، با موافقت ایشان صورت می‌پذیرد» و نیز در تبصره(دو) این ماده قانونی درخصوص اختیارات فرماندار درمورد مصوبات شورا‌های اسلامی شهر و روستا در مناطق آزاد، به صراحت اعلام شده است که این موضوعات به مدیر سازمان منطقه آزاد واگذار می‌شود.

بی‌تردید عدم تفویض اختیارات باعث بروز مشکلات بسیار زیادی درخصوص دوگانگی اعمال قانون در مناطق آزاد در مسیر رونق و توسعه تولید و صادرات برای فعالین اقتصادی و سرمایه‌گذاران شده است و این خود نکته‌ای برخلاف روح اقتصاد آزاد در مناطق آزاد است که موجب عدم تسهیل‌گری در فرآیند اقتصادی و کاری فعالین اقتصادی در این مناطق خواهد شد.

نکته مهم دیگر، عدم دخالت دستگاه‌های موازی است؛ در ماده۱۱۲ قانون پنجم توسعه، قانونگذار تمامی موارد اجرایی دستگاه‌های سرزمین اصلی را به سازمان‌های مناطق آزاد تفویض کرده است، اما بسیاری از دستگاه‌های اجرایی و عمدتا درآمدزا این کار را انجام ندادند و بیشتر دستگاه‌هایی که هزینه‌بر بودند، آمادگی داشتند و تفویض اختیار نمودند، که این موضوع خود یک تناقض بزرگ است. امروز در مناطق آزاد مدیران عاملی داریم که به‌واقع تکلیفشان مشخص نیست؛ از یک طرف فرمانداری وجود دارد و از سوی دیگر شهرداری، که این فرآیند مدیریتی تأثیر منفی زیادی بر روند عملکرد گردیدند.

بی‌تردید قانون مناطق آزاد یک قانون بسیار مترقی است که خلاصه و شفاف کلیه موضوعات را عنوان نموده؛ اما ایرادی که وجود دارد این است که در اجرا، دستگاه‌های سرزمین

اصلی به قوانین خود استناد می‌کنند به عنوان نمونه در قانون مالیات‌های مستقیم، اساس و منطق کار بر این موضوع استوار است که فعال اقتصادی باید مالیات بدهد و یا دلیلی بیابود که شامل معافیت مالیاتی شود، به این صورت که فرد باید در تاریخ مشخص اظهار کند و اسناد و مدارک را ارائه دهد و پس از رسیدگی موظف است که حقوق و عوارض دولت را در قالب مالیات پرداخت نماید؛ اما در قانون مناطق آزاد به صراحت در ماده۵ عنوان شده که مناطق آزاد باید منحصرا بر این قانون اداره شوند، این تاکید اصلی است، وقتی می‌گوید «منحصرا» یعنی جایی برای دیگر قوانین سایر سازمان‌ها باقی نمی‌ماند و سپس در مواد ۶ و ۷ و ۸ ... به صراحت موارد را اعلام می‌کند؛ قطعا قانونگذار حکیم و عاقل بوده که این موضوع را اعلام کرده است.

در ماده ۱۰ به صراحت گفته شده که مناطق آزاد می‌توانند عوارض دریافت کنند، در ازای خدماتی که در ماده۱ تعریف شده است، ازجمله زیرساخت و اشتغال و ...، در اینجا تعیین تکلیف کرده، یعنی مناطق آزاد قرار نیست از بودجه عمومی دولت استفاده کنند، به همین دلیل هم باید بر مبنای قانون مناطق آزاد اداره شوند، به تعبیری قانونگذار به بالاترین مقام منطقه آزاد این مجوز را داده که عوارض دریافت کند و صرف امور جاریه منطقه نماید. در ماده ۱۱ به مناطق آزاد اجازه داده شده که از مزایای خدمات، به فعالین مجوز دهند؛ یعنی اصلی‌ترین کاری که شروع فعالیت اقتصادی در مناطق آزاد است؛ به عبارتی، مناطق آزاد برای کلیه فعالیت‌های مجاز در محدوده خود می‌توانند مجوز صادر کنند و دیگر سازمان‌ها نمی‌توانند این اقدام را انجام دهند.

ماده۱۶ بیان داشته که تمامی قوانین کار و نیروی انسانی، به عنوان اصلی‌ترین الزام تولید، مستقل باشد؛ بدین معنی که قوانین کار در مناطق آزاد باید در اختیار خودشان باشد. در ماده ۱۳ به صورت شفاف بیان شده که قانون مالیات‌های مستقیم در مناطق آزاد لازم‌الاجرا نیست، به این معنا که اشخاص حقیقی و حقوقی وقتی به استناد ماده ۱۰ مجوز دریافت کرده‌اند و هزینه مجوز را به سازمان‌های مناطق آزاد پرداخت نمودند، بر این اساس از اولین مزیت که درواقع معافیت مالیاتی برای هر نوع فعالیت اقتصادی است، بهره‌مند می‌شوند.

بی‌تردید باید امور اقتصادی را در مناطق آزاد تسهیل کنیم؛ چنانچه بخواهیم با نگاه تولیتان صادرات‌محور در مناطق آزاد حرکت نماییم، می‌بایست بخشی از تولید را که در سرزمین اصلی درحال انجام است، تشویق به حضور در مناطق آزاد کنیم. تمامی دستگاه‌ها باید به معنای واقعی و اجرایی تفویض اختیار خود را به سازمان‌های مناطق آزاد انجام دهند و اجازه بدهند که در یک دولت مستقل محلی با دیدگاه اقتصادی کار شود؛ چراکه مهم‌ترین نکته، تفویض اختیار واقعی است.

باید به سمتی حرکت کنیم که دستگاه‌های اجرایی، برنامه‌های اجرایی را به مناطق آزاد واگذار کنند و اجازه دهند که فعالین اقتصادی در مناطق آزاد حضور پیدا کرده و فعالیت نمایند. چنانچه بخش عمده‌ای از تولید داخل کشور را به مناطق آزاد منتقل کنیم که غالباً مناطق مرزی کشور است، هم هزینه واردات و صادرات را کاهش داد‌ه‌ایم و هم تکلیف فعال اقتصادی را مشخص کرده‌ایم؛ این اتفاق باعث می‌شود که نیروی انسانی برای اشتغال به مناطق آزاد ورود پیدا کند. به‌واقع باید تجربه مناطق آزاد موفق دنیا در حوزه برخورد با فعالین اقتصادی‌شان را سرلوحه کار خودمان قرار دهیم تا بتوانیم در مسیر توسعه تولید و حمایت از سرمایه‌گذاران و فعالین اقتصادی در مناطق آزاد کام برداریم.

عدم اجرای تفویض اختیار و تبعات آن بر سرمایه‌گذاران

مناطق آزاد به‌عنوان پیشران اقتصادی کشور و پس از فراز و فرودهای فراوان ناشی از دیدگاه‌های دولت‌ها در سال‌های گذشته، شاهد اتفاقات فراوانی بوده‌اند که مهم‌ترین آنها در طی دوران جنگ اقتصادی نمایان گردید و این مناطق کربایی و توانمندی خود را نشان دادند. قانونگذار محترم با علم و اطلاع از تجربیات مناطق آزاد جهان، وظایفی را برای این بخش از سیستم اقتصادی کشور ترسیم نمود که هدف اصلی آن توسعه صادرات سرمایه‌گذاری، به‌ویژه سرمایه‌گذاری خارجی می‌باشد. یکی از مهم‌ترین مواد این قانون که موجب اعمال اختیارات مدیریتی و تثبیت فرآیندهای کاری و ثبات برنامه‌ریزی می‌شود، ماده۶۵ قانون احکام دائمی

در گفت‌وگو با مدیرعامل شرکت حسابداری تندیس درفک منطقه آزاد انزلی تصریح شد:

بازگشت امنیت سرمایه‌گذاری به مناطق آزاد، با ارتقاء جایگاه دبیرخانه شوراییالی

اصناف، مجددا باعث رشد و شکوفایی مناطق آزاد در کشور باشیم. قطعا می‌دانید که بخش خصوصی به‌عنوان سرباز حال حاضر جنگ اقتصادی درحال مبارزه است و اینکه فرماندهان از تجارب این سربازان بهره‌مند نشوند، قطعا اشتباهی است که ما را به شکست وادار خواهد نمود. این فعال اقتصادی در ادامه اذعان داشت: با حذف مزیت‌های اصلی مناطق آزاد که معافیت مالیاتی یکی از آن مزیت‌ها می‌باشد؛ قطعا شما سوار دوجرخ‌های شדה‌اید که یک مسیر متقابل و بالاتر از آن عدم تهاجم بین دو دستگاه باید صحیح طولانی را برای رسیدن به هدف طی نمایید و بی‌تردید مسیری دشوار پیش‌روی شما خواهد بود. رحیمی ادامه داد: امروز متأسفانه شاهد حذف بسیاری از معافیت‌های مالیاتی در مناطق آزاد هستیم که نام برهن برخی از آن فقط باعث لیسردی فعالان اقتصادی برای سرمایه‌گذاری در مناطق خواهد بود. تنها می‌توانم یک نمونه حذف این معافیت نام ببرم که درحال حاضر کسبه خرد بازار و اصناف خرده‌فروش و مغازه‌داران همچون فروشندگان پوشاک به صورت خرده‌فروشی که واردات کالای همراه مسافر از در طول سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ داشته‌اند و شاید برخی از این اشخاص تنها و فقط برای یک‌سال برابر ۱۰۰میلیون تومان واردات داشته‌اند؛ مشمول قانون تهیه و تنظیم دفاتر پلمپ و مشمول قانون مالیات بر ارزش افزوده شده‌اند و عینا باید تکلیفی را انجام دهد که یک شرکت حقوقی در سرزمین اصلی آن را انجام می‌دهد و این درحالی است که هیچ‌یک از اصناف خرد همچون فروشندگان خرده پوشاک در سرزمین اصلی مشمول پلمپ دفاتر نمی‌شوند!

وی اظهار کرد:اینکه این وقایع بخش خصوصی را وادار به مراجعه به ذی‌صلاحی همچون دیوان عدالت اداری و صرف هزینه‌های بسیار بالا جهت لبطال یک نظریه خلق‌الساعه می‌نمایند؛ چگونه باعث پیشرفت مناطق در آینده خواهد شد؟! در مناطق آزاد اتاق اصناف وجود ندارد اما وجوهی که از بابت مالیات تا به امروز از محل فعالیت‌های داخل مناطق به هر دلیلی برای اتاق اصناف ایران وصول شده و به‌حساب این اتاق واریز شده که متأسفانه هیچ مسئولیت و هیچ‌گونه نماینده یا هیچ شعبه و حتی نماینده‌ای در مناطق آزاد نداشته، ولی چند صد میلیون تومان تا به امروز به حساب اتاق اصناف ایران در اجرای تبصره۱۸۶ ماده۱ قانون مالیات‌های مستقیم وصول شده‌است.

این فعال اقتصادی درخصوص پیشنهاد خود برای اصلاح

برنامه‌های توسعه کشور می‌باشد. متأسفانه در سال‌های گذشته تحقق این بخش از قانون در مناطق با مشکلات زیادی مواجه گردیده و ثبغات ناشی از آن نیز گریبان‌گیر بخش خصوصی و سرمایه‌گذاران فعال در مناطق آزاد شده است.

عدم آشنایی دستگاه‌های دولتی با قوانین مناطق آزاد و استنباط‌های شخصی مجریان، نگاه یکسویه به فعالیت‌ها و فعالین اقتصادی و عدم اهتمام دستگاه‌های دولتی در اجرای قانون، موجب گردیده که هرازچندگاهی چالشی جدید برای فعالین اقتصادی به‌وجود آید. موضوعات مربوط به قوانین مالیاتی، تنظیم آیین‌نامه‌های اجرایی واردات و صادرات، تنظیم آیین‌نامه‌های محرکی و سایر موضوعات جاری که عموما با قوانین مناطق آزاد مغایرت داشته و به نوعی بدهعدی و بی‌تعمه‌ی دستگاه‌های اجرایی کشور در قبال وظایف خود و قوانین وضع شده تلقی می‌شود، فقط بخشی از این مشکلات است.

هر کدام از موارد فوق برای فعالان اقتصادی، با ماری جدیدی به‌وجود آورده و آنان را در قبال قرارداده‌ها و مسئولیت‌های پذیرفته شده‌شان در قبال طرف‌های تجاری ضعیف نموده و موجب بروز زیان‌های هنگفتی گردیده است. ضروری است کلیه دستگاه‌های اجرایی، به‌ویژه دولت محترم و دبیرخانه شوراییالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به قوانین وضع شده و تعهدات داده شده به فعالین اقتصادی، توجه نموده و وظایف خود را به درستی انجام دهند. ایجاد هر بار مالی جدید برای فعالین اقتصادی یقینا تبعاتی به دنبال دارد و اگر به فکر توسعه پایدار و تثبیت و افزایش اشتغال و رونق اقتصادی هستیم، مسیری طی شده در قبال مناطق آزاد، اشتباه بوده و ضروری است در کوتاه‌ترین زمان ممکن با استفاده از افراد کاردان و مجرب و نیز تجارب مفید سایر کشورها دنیا، شرایط را تغییر دهیم.

بخش خصوصی فعال در مناطق آزاد، همیشه به وظایف و مسئولیت‌های قانونی، شرعی و ملی خود در قبال اقتصاد کشور پایبند بوده و به‌خوبی از عهده آن برآمده است. فرافکتی‌های غیرواقعی درخصوص قاچاق و ... نیز در عزم و اراده آنان خللی وارد نکرده است؛ اما انتظار دارند که دولت محترم از حقوق حقه آنان دفاع نموده و به بدهعدی‌ها خاتمه دهد. انتظار دارند مجلس شورای اسلامی که به عنوان مجلس انقلابی از سوی مقام معظم رهبری مزین شده‌اند، به وظایف نظارتی خود عمل نموده و از صدور دستورالعمل‌ها و آیین‌نامه‌های غیرقانونی جلوگیری نموده و به اعمال قوانین وضع شده، پافشاری نمایند.

سخن پایانی

در پایان باید تصریح کرد، یکی از مهم‌ترین فرصت‌ها جهت احیای قانون چگونگی اداره مناطق آزاد و توجه بیشتر به این پروژه ملی، در تدوین برنامه هفتم توسعه کشور است. بایسته است همه همکاران در مناطق آزاد و دبیرخانه شوراییالی به این موضوع توجه نموده و از ظرفیت‌های کارشناسی و همچنین بخش خصوصی استفاده و کمک کنند تا برنامه هفتم توسعه به‌گونه‌ای تدوین گردد که تمام مصائب و مشکلات مرتفع گردد. در تدوین برنامه هفتم توسعه کشور، باید خون تازه‌ای در رگ‌های مناطق آزاد دمیده شود تا توسعه این مناطق شتاب بگیرد و به‌واسطه این قانون، توسعه سرمایه‌گذاری رقم خورد و اهداف اولیه تنظیم مناطق آزاد در سایه یک قانون مدون با ضمانت اجرایی، محقق شود تا به معنای واقعی بتوانیم اقتصاد ملی را به اقتصاد جهانی پیوند دهیم.

مراجعی که خود می‌بایست نیروی محرکه این شرکت‌های دانش‌بنیان یا جوانان جویای‌نام یا مخترعین و مبتکرین تکنولوژی در مناطق آزاد باشند، درگیر این دادگاه و اون دادگاه شده‌اند. قاعدتا زمانی که متولی امر، یعنی وزارت اقتصاد، نتواند بستری آرام برای سرمایه‌گذاری و تشکیل ثروت در مناطق آزاد برای متقاضیان در آینده و سرمایه‌گذاران حال حاضر ایجاد نمایند؛ هیچ‌گاه این مناطق امکان صادرات کالا و خدمات را نخواهند داشت.

وی انتظارات خود را از مجلس مطرح کرد و گفت: پیشنهاد بنده همانند بسیاری از فعالین اقتصادی مقیم مناطق آزاد که در اجرای قوانین، مشکلات را لمس می‌کنیم؛ این است که دبیرخانه شوراییالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی همانند گذشته مستقل و زیرنظر مستقیم ریاست جمهوری اداره شود و بتواند با داشتن قوانین خاص خود، خواه قوانین گذشته خواه قوانین خاص مصوب در آینده؛ نسبت به امنیت شغلی و سرمایه‌گذاری سرمایه‌گذاران حرکتی موفق داشته باشد. اینکه بودجه‌های این مناطق به وزارتخانه واریز شود و امثال این نوع نظریه‌های نظری دیگر؛ قطعا با استقلال دبیرخانه شوراییالی نیز میسر خواهد بود و هیچ‌گونه ارتباط مستقیمی با زیرنظر قرار گرفتن در یک وزارتخانه ندارد.

مدیرعامل شرکت حسابداری تندیس درفک منطقه آزاد انزلی در پایان خاطر نشان کرد: فراکسیون مناطق آزاد در مجلس نیز به نوعی حامی اصلی فعالان اقتصادی در مجلس شورای اسلامی است و اینکه گتمته می‌شود قانون مالیات بر ارزش افزوده قابلیت اجرایی در این مناطق را ندارد؛ این فراکسیون می‌بایست با ایجاد کارگروه و ویژه‌ای، بین‌الملل فراموش شد و همه فعالان اقتصادی به‌جای تفکری آزاد برای تولید و خلق ثروت و اشتغال‌زایی؛ روانه دیوان عدالت اداری برای حذف و لبطال بخشنامه‌های صادره از سوی این امر محقق نگردید.

هفته‌نامه اقتصادی، اجتماعی صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مریم‌بیه حسینی **زیرنظر:** شورای سردبیری

www.freezonesnews.com

نظر منطبق بر اصول

قشم

گزارشی از عملکرد و اقدامات شاخص سازمان منطقه آزاد قشم در سال ۱۴۰۱:

منطقه آزاد قشم؛ نمودار جدیدی تحقق وعده‌های دولت مردمی سیزدهم

گزارش:

روابط عمومی و امور بین‌الملل سازمان منطقه آزاد قشم

منطقه آزاد قشم با داشتن شرایط ویژه و موقعیت ژئوپلیتیکی خاص خود به‌ویژه در منطقه راه‌تیمار از سایر مناطق آزاد کشور کرده‌به‌دلیل چندگانگی مدیریتی و عدم‌پایدنی و تمکین دستگاه‌های اجرایی به‌قولین در مناطق آزاد نسبت به سایر مناطق در ابعاد مختلف دچار عقب‌ماندگی شده‌بود. دوران حضور افشار فتح‌پهلوی به عنوان رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم نشان می‌دهد که با همراهی و اعتماد جامعه محلی، به مرور شاهد به‌توجه رسیدن طرح‌ها و برنامه‌هایی هستیم که طی یکسال گذشته همتوسا با عمل‌به‌سیاست‌ها و مأموریت‌های دولت اسلامی و همچنین در راستای اجرای عمل به‌سیاست‌ها و مأموریت‌های دولت مردمی ایتالله‌رئیس‌ی در جزیره زیبای قشم آغاز شده‌است.

باطراحی و بهسازی وضعیت زیرساخت‌های اساسی جزیره به‌ویژه در حوزه راه‌ها و تأمین آب شرب با سرعت بیشتری درحال انجام است. آغاز عملیات عمرانی دو پروژه بزرگراهی در جزیره قشم و پیشرفت طرح موسوم به «نهضت اسفالت معابر در جزیره قشم» را می‌توان بخشی از مهم‌ترین فعالیت‌های در حوزه به‌بهبود راه‌ها و معابر دسترسی در سطح جزیره قشم دانست. در همین رابطه آغاز مجدد عملیات اجرایی پروژه تضمین خلخلی‌قشر به عنوان محور اتصال‌اندیشه جزیره قشم به سرزمین اصلی نیز انجام شد و مسیر برای به واقعیت تبدیل شدن یکی از راه‌ها و معابر دسترسی در سطح جزیره قشم استوار گردید. در راستای اجرای قانون جشن تولد مسکن همسو با قانون مصوب مجلس شورای اسلامی و سیاست‌های ولت سیزدهم، طی ماه‌های گذشته طرح مسکن جوانان جزیره در روستاهای مختلف با هدف رفع نیاز جزیره‌نشینان به مسکن نیز یکی از اقدامات اصلی و اساسی که در دستورکار قرار گرفته‌است،در اجرای این طرح،مسکن‌دار شدن کلیه اقشار جامعه‌به‌ویژه جوانان و گروه‌های کم‌برخوردار در اولویت قرار گرفته‌اند. مذاکرات مشترک با وزیر نیرو و مجموعه این وزارتخانه و آغاز طرح‌های جهت فرهنگ آب در تمام نقاط جزیره قشم نیز از مهم‌ترین اقدامات صورت گرفته طی یکسال گذشته بوده‌است. کلنگ‌زنی، افتتاح و راه‌اندازی آب‌شیرین‌کن‌های جدید در کنار جامایی نقاطی در سطح جزیره برای احداث آب‌شیرین‌کن‌های جدیداز جمله اقداماتی‌است که‌با‌نتیجه‌رسیدن آنها شاهد رفع چالش کم‌آبی در جزیره خواهیم‌بود.

با گذشتای به‌بهبود فضای کسب و کارها و ایجاد سنتر باسری برای رونق تولد و فعالیت صنعتی در جزیره قشم، طی ماه‌های گذشته زیرساخت‌ها برپایه‌های شلن فعالیت‌های اقتصادی به‌ویژه در حوزه تجارت بوده‌است. طبیعی‌است که رونق گرفتن در حوزه مدیریت کمک سازمان منطقه آزاد قشم و باحمایت‌انجام‌شده صادرکنندگان، برای نخستین‌بار تراز تجاری این منطقه در شش‌ماه نخست سال ۱۴۰۱ مثبت شد. همچنین تولد و پرورش محصولات شیلاتی و آبزیان و هدف‌گذاری برای صادرات این محصولات، از دیگر اقداماتی بوده که طی یکسال گذشته به صورت جدی انجام شده‌است. همچنین در این مدت نخستین مجموعه از تولیدات پایلای‌شگاه‌ها پس‌پهن پلایش به عنوان بزرگترین واحد پایلای‌شگاهی نفت فوق‌سنگین و تولیدکننده قیر کربازی به بازارهای هدف صادر شده‌است. مجموعه اقدامات صورت گرفته در حوزه اقتصادی طی یکسال گذشته موجب شده‌ت درآمدهای ارزی این منطقه آزاد قشم رشد کرده و علاوه‌بر کمک به اقتصاد ملی، امکان اجرای طرح‌های زیرساختی بیشتری در جزیره فراهم‌شود. در حوزه‌های فرهنگی و اجتماعی نیز با تشکیل کارگروه‌های مختلف مسائلی وساهو‌شهرهای سطح جزیره قشم با همراهی و همکاری جامعه محلی، طرح بررسی و برای حل اینها اقدام شده‌است. همچنین اقداماتی قرارگه اجتماعی برای اجرای برنامه متنوعی با هدف کاهش آسیب‌های اجتماعی و رفع مشکلات موجود برنامهریزی شد. همچنین برگزاری جشنواره تابستانی و دیگر برنامه‌های مناسبی از مهم‌ترین فعالیت‌های بود که بااجرای آن تلاش برای ایجاد فضای شاد در جزیره صورت پذیرفت. در کنار موارد ذکر شده، اقدامات مختلفی نیز باهدف به‌بهبود وضعیت شغلی و افزایش اشتغال‌پذیری انسانی در سازمان منطقه آزاد قشم انجام شده که در نتیجه آن شاهد افزایش و رشد شاخص‌های مختلف در حوزه اشتغال و رفاه اجتماعی بوده‌است. در همین راستا موضوع هسان‌سازی در حقوق و مزایای پرسنل مجموعه سازمان منطقه آزاد قشم و تبدیل وضعیت نیروهای عضو خانواده‌شهدا و ایثارگران نیز با جدیت پیگیری شده‌است.

آغاز عملیات اجرایی بل خلیج فارس پس از هفت‌سال وقفه

عملیات ساخت بل خلیج‌فارس به عنوان آرزوی دیرینه ساکنان جزیره قشم، همزمان با جشن‌های چهل‌وپهارمین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی، پس از وقفه‌ای هفت‌ساله با همتی جهادی در دولت سیزدهم، از سر گرفته شد. احداث بل خلیج‌فارس، اعتبار بزرگترین زیره ایران و خاورمیانه به سرزمین اصلی با اعتبار سرمایه‌گذاری بالغ بر ۶۶۰ میلیون یورو در دولت انقلابی و مردمی را محقق خواهد ساخت. اجرای عملیات عمرانی احداث بل خلیج‌فارس به عنوان یکی از سبزرگترین طرح‌های ملی است. بل خلیج‌فارس با محوریت و اتکا بر چهار پروژه بندر، پل، جاده و ریل، مسیر جدیدی را از قشم در تماس و ارتباط کربنوردهای تجاری منطقه و اتصال به شبکه راه‌های کشور ایجاد می‌کند. مکان احداث این پل از محدوده بندر در جزیره قشم در بندر پهل مکر در سرزمین اصلی است و طول کل پل ۳۳۰۰ متر می‌باشد که ۲۵۰۰ متر آن بر روی دریا قرار دارد و ۲۸۰ متر کابلی با دانه‌های ۳۶۰متر در وسط دریا و عرض مفید عرض حدود ۳۲۷ متر از دیگر ویژگی‌های این پروژه‌است.

رانداندازی بل خلیج‌فارس باعث کاهش هزینه‌های حمل‌ونقل و حداقل به میزان ۳۰ درصد، کاهش زمان سیر کالا به میزان ۴۰ درصد، کاهش قیمت تمام‌شده کالا و خدمات به دلیل وجود شبکه حمل‌ونقل ملی و چاده‌ای می‌شود.

با عنایت به نقش استراتژیک قشم و آغاز عملیات اجرایی توسعه زیرساخت‌های جاده‌ای و بزرگراهی و پل خلیج‌فارس، بندر کاوه با ۹۲ کیلومتر بزرگ‌راه و همچنین ۱۶۰ کیلومتر راه‌آهن، به‌خطوط سراسری کشوری متصل شده و رینگ حمل‌ونقلی جزیره کامل خواهد شد. در صورت تکمیل بل خلیج‌فارس، شامل چهار خط عبور خودرو، دو خط برق فشار، خطوط اضطراری و پیاوهر نیز می‌یاشد و براساس برنامه‌ریزی صورت گرفته، تکمیل آن حدود سه‌ونهم‌سال پیش‌بینی شده‌است. پروژه عظیمی احداث بل خلیج‌فارس در حال حاضر دارای ۱۵۰درصد پیشرفت فیزیکی می‌باشد و پس از وقفه‌ای هفت‌ساله در دولت سیزدهم عملیات اجرایی خود را آغاز کرد.

تلاش برای احداث یکپارچه در جزیره قشم
یکپارچه‌سازی جزیره قشم به یک منطقه آزاد، یکی از خواسته‌های سازمان منطقه آزاد قشم با اولویت پایان دادن به مشکلات مردمی در نتیجه دوگانگی‌های حاکمیتی موجود بود که با پیگیری‌های صورت گرفته توسط افشار فتح‌پهلوی در مقام رئیس هیات مدیره و مدیرعامل منطقه آزاد قشم، پس از سال‌ها، در شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به تصویب رسید. موافقت برای حل معضل دوگانگی‌های حاکمیتی قشم در دولت مردمی و نفع مردم که با حمایت دبیر شورا،یالی مناطق آزاد همراه شد، می‌تواند با مدیریت اصولی و برنامه‌ریزی دقیق برای توسعه متوازن در سطح جزیره، ضمن کاهش نغدغه‌های قشمنشینان، به ارتقاء سطح اقتصاد و درآمد مردم در سال‌های آتی انجامیده، حرکت این منطقه را در مسیر درستی منطبق بر مأموریت‌های ذاتی یک منطقه آزاد ریل‌گذاری کند.

معضل دوگانگی حاکمیتی در قشم سال‌هاست که گریبان ساکنان و به‌ویژه فعالان اقتصادی این منطقه را گرفته و آثار زیانباری بر زندگی روزمره مردم و سرمایه‌گذاران از مدیریت شهری گرفته تا پروژه‌های کلان اقتصادی، مسائل کم‌رکی و مالیاتی در جزیره گذاشته‌است. یکی از مهم‌ترین و تأثیرگذارترین گام‌ها برای جبران این عقب‌ماندگی، اعمال ماده۶۵۵ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور جهت رفع دوگانگی حاکمیتی در منطقه آزاد قشم و ایجاد وحدت رویه در مدیریت مبنی‌بر تفویض اختیار دستگاره‌های اجرایی‌به‌این‌سازمان‌است.

با توجه به ماده۶۵۵ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه، کلیه اختیارات و هر مسئولیتی که نیازمند تصمیم‌گیری صریح و سریع (جز دستگاره‌های نظامی، انتظامی و امنیتی) باید در حیثه اختیار مدیران عامل سازمان‌های مناطق آزاد باشد.

توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقلی جزیره قشم

توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقلی منطقه آزاد قشم در یکسال گذشته با صرف هزینه ۲۴٫۷۷۰ میلیارد ریال، به کمک رونق اقتصادی جزیره و بهبود وضعیت معیشت جامعه محلی آمده‌است. جشن توسعه‌ای در قشم از مهم‌ترین سیاست‌های افشار فتح‌پهلوی رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم از نخستین روز شروع به‌کار در جزیره بود که دستبیلی به آن، نیازمند تکمیل زیرساخت‌ها بود. در حوزه راه‌ها و ایجاد یک شبکه جامع حمل‌ونقلی است که در بخشین به اقتصاد جزیره و به‌تبع آن، افزایش کیفیت زندگی و معیشت ساکنان امکان می‌کند، که هدف‌غایی این جشن توسعه‌ای‌است.

هدایت هدفمند منابع و مصارف سازمانی منطقه آزاد قشم بر اساس سیاست‌های دولت مردمی، به‌منظور اولویت‌دار کردن منابع و بودجه پروژه‌ها برای ایجاد حداکثر بهره‌وری در زمینه‌های اقتصادی، صنعتی، گردشگری و اجتماعی باعث شد در سال جاری سه پروژه در حوزه راهسازی جزیره با اعتباری بالغ‌بر ۲۴٫۷۷۰ میلیاردریال که سرریزه به طول ۰٫۲۳ کیلومتر را شامل می‌شود، آغاز به‌کار کند. در راس این پروژه‌ها، تعریض جاده ساحل جنوبی از شهر قشم تا فرودگاه بین‌المللی جزیره، به طول ۶ کیلومتر با اعتبار ۱۵هزار میلیارد ریال است که در خر‌دادنامه اسسال کلنگ‌زنی شده و قرار است ۴۹هزار قشمنودن را از خدمات خود منتفع کند. منطقه آزاد قشم طرح مذکور، علاوه‌بر استفاده از ظرفیت جاده، بهره‌مندی از جدایت‌های بی‌بدیل مسیر جنوبی در کنار دریا، کاهش بار ترافیکی شهر قشم در ایام پیک گردشگری، گردشگران و ساکنان شهرهای قشم، سوزا و روستاهای تورگان، ریگو، برکه‌خلغ، مسن و شبدرزرا، دسترسی ایمنی به فرودگاه بین‌المللی جزیره خواهند‌داشت.

کلیه رینگ بازگراهی شرق جزیره قشم شامل عملیات اجرایی ۲۲ کیلومتر خلیج‌فارس به طول ۰ کیلومتر با اعتبار ۹۰۰۰ میلیارد ریال، پروژه دیگری است که در تیرماه سال جاری توسط سازمان منطقه آزاد قشم کلنگ‌زنی شد و در دو بخش ۳ کیلومتری، حداقل مسافت بندر تجاری کاوه تا بندر مسکنی لافت و ۹ کیلومتری حداقل مسافت میدان درگهان تا بندر تجاری کاوه عملیاتی می‌شود.

با اجرای این پروژه، محور بزرگراهی شهر قشم به بندر مسکن لافت که یکی از پررفت و آمدترین بناکدر مسافری کشور است، متصل شده و سطح دسترسی و ایمنی ساکنان و گردشگران ارتقا یافته، رینگ بزرگراهی شرق جزیره قشم از بندر مسافری لافت تا فرودگاه بین‌المللی قشم به‌عنوان یکی از خواسته‌های دیرینه مردم جزیره، به‌دست‌آورد. سال‌ها در دولت سیزدهم با رویکرد مردم‌محور، تکمیل می‌شود. افتتاح پروژه محور اصلی بلوار مرکزی طولا به طول ۲٫۳ کیلومتر به ارزش ۷۷۰ میلیارد ریال در شهر پورماه ۱۴۰۱، نتیجه‌ای دیگر از رویکرد مردم‌محور افتتاح پروژه‌های در سطح منطقه آزاد قشم در راستای توسعه عمرانی روستای طولا بوده‌است.

با ادامه نهضت راهسازی در سراسر جزیره و بهسازی و ساماندنی شهرهای موجود و اصلاح جاده‌خیز، گردشگری، زیرساخت‌های توسعه همه‌جانبه و پایدار قشم در دولت سیزدهم فراهم می‌گردد.

واگذاری بیش از ۲۸۰هکتار زمین در طرح مسکن جوانان جزیره

۲۸۰۹ هکتار زمین در مرحله به‌عنوان خدمتی ماندگار از دولت مردمی و منطقه آزاد قشم، به طرح مسکن جوانان جزیره‌نشینان یافت. از زمان ارائه طرح مسکن جوانان جزیره قشم در سال ۱۴۰۰ تاکنون در امرحله، کلنگ‌زنی‌هایی در روستاهای غربی جزیره به‌انجام‌رسیده که ۶ هزار و ۱۵۷ جواں بومی را از نعمت داشتن زمین و خانه بهره‌مند خواهد کرد؛ این درحالی‌است که از ابتدای تأسیس منطقه آزاد قشم، هیچ برنامه‌ای برای حل مشکل مسکن در جزیره اجرایی نشده‌بود. قشم به جزیره با داشتن شهر و ۶۷ روستا، نزدیک به ۱۸۰ هزار نفر جمعیت دارد که در سال‌های اخیر، به‌لحاظ فضا نیاز به چهار برابر از نرخ رشد بالای برخوردار خواهد بود. این مهم نیاز اجتماع را به‌خوردازی از تسهیلات هیجئون مسکن، اشتغال و خدمات زیرساختی برای یک زندگی درخوب بیرون‌آرزش نمایان می‌سازد. طرح مسکن ملی به‌عنوان یکی از وعده‌های اصلی و کلیدی رئیس دولت سیزدهم به مردم، نماینده دولت مردمی در راس مدیریت عاملی سازمان منطقه آزاد قشم، بر آن داشت تا پیش‌در این طرح در جزیره را یکی از اولویت‌های اصلی در نظر گرفته و به‌اجرای کردن آن در سال ۱۴۰۱ اهتمام ورزد، که نتیجه آن برخوردار شدن جوانان ۱۴۰۱ روستا و ۴ شهر از نعمت مسکن بوده‌است.

اراده جدی جهت رفع چالش تأمین آب شرب در جزیره قشم

رفع مشکلات مربوط به تأمین آب شرب و افزایش ظرفیت تولید آب و برق، یکی از چالش‌های دیرینه منطقه آزاد قشم است که طی یکسال گذشته و با آغاز فعالیت افشار فتح‌پهلوی به عنوان رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم، با جدیت بیشتری در دستورکار قرار گرفته‌است. نقشه قرارداد سرمایه‌گذاری به روش بی‌اوتی، جهت تأمین آب شرب به ظرفیت ۱۰ هزار مترمکعب در روز با سرمایه‌گذاری معادل ۲۵۵ میلیارد تومان توسط شرکت فراب، یکی از اقدامات مهم انجام شده توسط سازمان منطقه آزاد قشم برای رفع چالش تأمین آب جزیره اجرایی و کلنگ آغاز احداث آن در زمین زده شد. از سوی دیگر، تخصیص زمین جهت ساخت تالیسات آب شیرین‌کن در سایت‌های پیش‌بینی شده در سلخ، تورگان و یاسینو با روش اسمز معکوس به‌ظرفیت مجموعاً ۱۱ هزار مترمکعب (هرکدام ۵ هزار مترمکعب) با همکاری شرکت آب و فاضلاب استان هرمزگان نیز از برنامه‌هایی‌است که‌برای تأمین آب جزیره در دستور کار قرار گرفته‌است.

انقداض تفاهه‌نامه با شورا و شهرداری قشم درخصوص توسعه و احداث شبکه آب و فاضلاب در بافت قدیم و تاریخی با هدف ارائه خدمات زیرساخت شهری به بیش از ۳۴ هزار نفر از ساکنین شهر قشم، از اقدامات صورت گرفته توسط منطقه آزاد قشم می‌باشد.

همچنین، با هدف رفع مشکل تأمین آب شرب درگهان و روستای هلر، شاهد کاهش بار توزیع از شبکه مورد اشاره و انتقال آن به شبکه‌ای شهر قشم بودیم که موجب رفع نیاز جمعیت‌های ساکن در این نقاط گردید.

با پیگیری و مذاکره صورت گرفته میان مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم و وزیر نیرو، مجوز نمود نیاز برای تخصیص هزار مترمکعب آب در روز در قالب خرید تضمینی برای شهر درگهان اخذ شد.

بررسی عملکرد شرکت آب و برق و تأسیسات قشم نشان می‌دهد که از ابتدای آژنامه‌سال ۱۴۰۰ تا پایان مهرماه سالجاری، ۳۳۶۰ شبکه‌های آبی جدید در جزیره احداث شده که نسبت به مدت مشابه سال قبل،

افزایش شده و همچنین ۳۱۶۹ متر به طول شبکه‌های فاضلاب در قشم اضافه شده است که بیش از چهار برابر رشد داشته‌است. همچنین مطابق این گزارش، در این مدت ۲۱۹ مشترک جدید ۸۷۶ نفر و سرمایه‌گذاران از مدیریت شهری گرفته تا پروژه‌های کلان اقتصادی، مسائل کم‌رکی و مالیاتی در جزیره گذاشته‌است. یکی از مهم‌ترین و تأثیرگذارترین گام‌ها برای جبران این عقب‌ماندگی، اعمال ماده۶۵۵ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور جهت رفع دوگانگی حاکمیتی در منطقه آزاد قشم و ایجاد وحدت رویه در مدیریت مبنی‌بر تفویض اختیار دستگاره‌های اجرایی‌به‌این‌سازمان‌است.

با توجه به ماده۶۵۵ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه، کلیه اختیارات و هر مسئولیتی که نیازمند تصمیم‌گیری صریح و سریع (جز دستگاره‌های نظامی، انتظامی و امنیتی) باید در حیثه اختیار مدیران عامل سازمان‌های مناطق آزاد باشد.

توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقلی جزیره قشم

توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقلی منطقه آزاد قشم در یکسال گذشته با صرف هزینه ۲۴٫۷۷۰ میلیارد ریال، به کمک رونق اقتصادی جزیره و بهبود وضعیت معیشت جامعه محلی آمده‌است. جشن توسعه‌ای در قشم از مهم‌ترین سیاست‌های افشار فتح‌پهلوی رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم از نخستین روز شروع به‌کار در جزیره بود که دستبیلی به آن، نیازمند تکمیل زیرساخت‌ها بود. در حوزه راه‌ها و ایجاد یک شبکه جامع حمل‌ونقلی است که در بخشین به اقتصاد جزیره و به‌تبع آن، افزایش کیفیت زندگی و معیشت ساکنان امکان می‌کند، که هدف‌غایی این جشن توسعه‌ای‌است.

هدایت هدفمند منابع و مصارف سازمانی منطقه آزاد قشم بر اساس سیاست‌های دولت مردمی، به‌منظور اولویت‌دار کردن منابع و بودجه پروژه‌ها برای ایجاد حداکثر بهره‌وری در زمینه‌های اقتصادی، صنعتی، گردشگری و اجتماعی باعث شد در سال جاری سه پروژه در حوزه راهسازی جزیره با اعتباری بالغ‌بر ۲۴٫۷۷۰ میلیاردریال که سرریزه به طول ۰٫۲۳ کیلومتر را شامل می‌شود، آغاز به‌کار کند.

در راس این پروژه‌ها، تعریض جاده ساحل جنوبی از شهر قشم تا فرودگاه بین‌المللی جزیره، به طول ۶ کیلومتر با اعتبار ۱۵هزار میلیارد ریال است که در خر‌دادنامه اسسال کلنگ‌زنی شده و قرار است ۴۹هزار قشمنودن را از خدمات خود منتفع کند.

منطقه آزاد قشم طرح مذکور، علاوه‌بر استفاده از ظرفیت جاده، بهره‌مندی از جدایت‌های بی‌بدیل مسیر جنوبی در کنار دریا، کاهش بار ترافیکی شهر قشم در ایام پیک گردشگری، گردشگران و ساکنان شهرهای قشم، سوزا و روستاهای تورگان، ریگو، برکه‌خلغ، مسن و شبدرزرا، دسترسی ایمنی به فرودگاه بین‌المللی جزیره خواهند‌داشت.

کلیه رینگ بازگراهی شرق جزیره قشم شامل عملیات اجرایی ۲۲ کیلومتر خلیج‌فارس به طول ۰ کیلومتر با اعتبار ۹۰۰۰ میلیارد ریال، پروژه دیگری است که در تیرماه سال جاری توسط سازمان منطقه آزاد قشم کلنگ‌زنی شد و در دو بخش ۳ کیلومتری، حداقل مسافت بندر تجاری کاوه تا بندر مسکنی لافت و ۹ کیلومتری حداقل مسافت میدان درگهان تا بندر تجاری کاوه عملیاتی می‌شود.

با اجرای این پروژه، محور بزرگراهی شهر قشم به بندر مسکن لافت که یکی از پررفت و آمدترین بناکدر مسافری کشور است، متصل شده و سطح دسترسی و ایمنی ساکنان و گردشگران ارتقا یافته، رینگ بزرگراهی شرق جزیره قشم از بندر مسافری لافت تا فرودگاه بین‌المللی قشم به‌عنوان یکی از خواسته‌های دیرینه مردم جزیره، به‌دست‌آورد. سال‌ها در دولت سیزدهم با رویکرد مردم‌محور، تکمیل می‌شود.

افتتاح پروژه محور اصلی بلوار مرکزی طولا به طول ۲٫۳ کیلومتر به ارزش ۷۷۰ میلیارد ریال در شهر پورماه ۱۴۰۱، نتیجه‌ای دیگر از رویکرد مردم‌محور افتتاح پروژه‌های در سطح منطقه آزاد قشم در راستای توسعه عمرانی روستای طولا بوده‌است.

با ادامه نهضت راهسازی در سراسر جزیره و بهسازی و ساماندنی شهرهای موجود و اصلاح جاده‌خیز، گردشگری، زیرساخت‌های توسعه همه‌جانبه و پایدار قشم در دولت سیزدهم فراهم می‌گردد.

واگذاری بیش از ۲۸۰هکتار زمین در طرح مسکن جوانان جزیره

۲۸۰۹ هکتار زمین در مرحله به‌عنوان خدمتی ماندگار از دولت مردمی و منطقه آزاد قشم، به طرح مسکن جوانان جزیره‌نشینان یافت. از زمان ارائه طرح مسکن جوانان جزیره قشم در سال ۱۴۰۰ تاکنون در امرحله، کلنگ‌زنی‌هایی در روستاهای غربی جزیره به‌انجام‌رسیده که ۶ هزار و ۱۵۷ جواں بومی را از نعمت داشتن زمین و خانه بهره‌مند خواهد کرد؛ این درحالی‌است که از ابتدای تأسیس منطقه آزاد قشم، هیچ برنامه‌ای برای حل مشکل مسکن در جزیره اجرایی نشده‌بود. قشم به جزیره با داشتن شهر و ۶۷ روستا، نزدیک به ۱۸۰ هزار نفر جمعیت دارد که در سال‌های اخیر، به‌لحاظ فضا نیاز به چهار برابر از نرخ رشد بالای برخوردار خواهد بود. این مهم نیاز اجتماع را به‌خوردازی از تسهیلات هیجئون مسکن، اشتغال و خدمات زیرساختی برای یک زندگی درخوب بیرون‌آرزش نمایان می‌سازد. طرح مسکن ملی به‌عنوان یکی از وعده‌های اصلی و کلیدی رئیس دولت سیزدهم به مردم، نماینده دولت مردمی در راس مدیریت عاملی سازمان منطقه آزاد قشم، بر آن داشت تا پیش‌در این طرح در جزیره را یکی از اولویت‌های اصلی در نظر گرفته و به‌اجرای کردن آن در سال ۱۴۰۱ اهتمام ورزد، که نتیجه آن برخوردار شدن جوانان ۱۴۰۱ روستا و ۴ شهر از نعمت مسکن بوده‌است.

اراده جدی جهت رفع چالش تأمین آب شرب در جزیره قشم

رفع مشکلات مربوط به تأمین آب شرب و افزایش ظرفیت تولید آب و برق، یکی از چالش‌های دیرینه منطقه آزاد قشم است که طی یکسال گذشته و با آغاز فعالیت افشار فتح‌پهلوی به عنوان رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم، با جدیت بیشتری در دستورکار قرار گرفته‌است. نقشه قرارداد سرمایه‌گذاری به روش بی‌اوتی، جهت تأمین آب شرب به ظرفیت ۱۰ هزار مترمکعب در روز با سرمایه‌گذاری معادل ۲۵۵ میلیارد تومان توسط شرکت فراب، یکی از اقدامات مهم انجام شده توسط سازمان منطقه آزاد قشم برای رفع چالش تأمین آب جزیره اجرایی و کلنگ آغاز احداث آن در زمین زده شد. از سوی دیگر، تخصیص زمین جهت ساخت تالیسات آب شیرین‌کن در سایت‌های پیش‌بینی شده در سلخ، تورگان و یاسینو با روش اسمز معکوس به‌ظرفیت مجموعاً ۱۱ هزار مترمکعب (هرکدام ۵ هزار مترمکعب) با همکاری شرکت آب و فاضلاب استان هرمزگان نیز از برنامه‌هایی‌است که‌برای تأمین آب جزیره در دستور کار قرار گرفته‌است.

انقداض تفاهه‌نامه با شورا و شهرداری قشم درخصوص توسعه و احداث شبکه آب و فاضلاب در بافت قدیم و تاریخی با هدف ارائه خدمات زیرساخت شهری به بیش از ۳۴ هزار نفر از ساکنین شهر قشم، از اقدامات صورت گرفته توسط منطقه آزاد قشم می‌باشد.

همچنین، با هدف رفع مشکل تأمین آب شرب درگهان و روستای هلر، شاهد کاهش بار توزیع از شبکه مورد اشاره و انتقال آن به شبکه‌ای شهر قشم بودیم که موجب رفع نیاز جمعیت‌های ساکن در این نقاط گردید.

با پیگیری و مذاکره صورت گرفته میان مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم و وزیر نیرو، مجوز نمود نیاز برای تخصیص هزار مترمکعب آب در روز در قالب خرید تضمینی برای شهر درگهان اخذ شد.

بررسی عملکرد شرکت آب و برق و تأسیسات قشم نشان می‌دهد که از ابتدای آژنامه‌سال ۱۴۰۰ تا پایان مهرماه سالجاری، ۳۳۶۰ شبکه‌های آبی جدید در جزیره احداث شده که نسبت به مدت مشابه سال قبل،

۳۵ هزار شده و همچنین ۳۱۶۹ متر به طول شبکه‌های فاضلاب در قشم اضافه شده است که بیش از چهار برابر رشد داشته‌است. همچنین مطابق این گزارش، در این مدت ۲۱۹ مشترک جدید ۸۷۶ نفر و سرمایه‌گذاران از مدیریت شهری گرفته تا پروژه‌های کلان اقتصادی، مسائل کم‌رکی و مالیاتی در جزیره گذاشته‌است. یکی از مهم‌ترین و تأثیرگذارترین گام‌ها برای جبران این عقب‌ماندگی، اعمال ماده۶۵۵ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور جهت رفع دوگانگی حاکمیتی در منطقه آزاد قشم و ایجاد وحدت رویه در مدیریت مبنی‌بر تفویض اختیار دستگاره‌های اجرایی‌به‌این‌سازمان‌است.

با توجه به ماده۶۵۵ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه، کلیه اختیارات و هر مسئولیتی که نیازمند تصمیم‌گیری صریح و سریع (جز دستگاره‌های نظامی، انتظامی و امنیتی) باید در حیثه اختیار مدیران عامل سازمان‌های مناطق آزاد باشد.

معضل دوگانگی حاکمیتی در قشم سال‌هاست که گریبان ساکنان و به‌ویژه فعالان اقتصادی این منطقه را گرفته و آثار زیانباری بر زندگی روزمره مردم و سرمایه‌گذاران از مدیریت شهری گرفته تا پروژه‌های کلان اقتصادی، مسائل کم‌رکی و مالیاتی در جزیره گذاشته‌است. یکی از مهم‌ترین و تأثیرگذارترین گام‌ها برای جبران این عقب‌ماندگی، اعمال ماده۶۵۵ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور جهت رفع دوگانگی حاکمیتی در منطقه آزاد قشم و ایجاد وحدت رویه در مدیریت مبنی‌بر تفویض اختیار دستگاره‌های اجرایی‌به‌این‌سازمان‌است.

یکی از مهم‌ترین و تأثیرگذارترین گام‌ها برای جبران این عقب‌ماندگی، اعمال ماده۶۵۵ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور جهت رفع دوگانگی حاکمیتی در منطقه آزاد قشم و ایجاد وحدت رویه در مدیریت مبنی‌بر تفویض اختیار دستگاره‌های اجرایی‌به‌این‌سازمان‌است.

افشار فتح‌پهلوی رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم، پس از سال‌ها، در شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به تصویب رسید. موافقت برای حل معضل دوگانگی‌های حاکمیتی قشم در دولت مردمی و نفع مردم که با حمایت دبیر شورا،یالی مناطق آزاد همراه شد، می‌تواند با مدیریت اصولی و برنامه‌ریزی دقیق برای توسعه متوازن در سطح جزیره، ضمن کاهش نغدغه‌های قشمنشینان، به ارتقاء سطح اقتصاد و درآمد مردم در سال‌های آتی انجامیده، حرکت این منطقه را در مسیر درستی منطبق بر مأموریت‌های ذاتی یک منطقه آزاد ریل‌گذاری کند.

معضل دوگانگی حاکمیتی در قشم سال‌هاست که گریبان ساکنان و به‌ویژه فعالان اقتصادی این منطقه را گرفته و آثار زیانباری بر زندگی روزمره مردم و سرمایه‌گذاران از مدیریت شهری گرفته تا پروژه‌های کلان اقتصادی، مسائل کم‌رکی و مالیاتی در جزیره گذاشته‌است. یکی از مهم‌ترین و تأثیرگذارترین گام‌ها برای جبران این عقب‌ماندگی، اعمال ماده۶۵۵ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور جهت رفع دوگانگی حاکمیتی در منطقه آزاد قشم و ایجاد وحدت رویه در مدیریت مبنی‌بر تفویض اختیار دستگاره‌های اجرایی‌به‌این‌سازمان‌است.

افشار فتح‌پهلوی رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم، پس از سال‌ها، در شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به تصویب رسید. موافقت برای حل معضل دوگانگی‌های حاکمیتی قشم در دولت مردمی و نفع مردم که با حمایت دبیر شورا،یالی مناطق آزاد همراه شد، می‌تواند با مدیریت اصولی و برنامه‌ریزی دقیق برای توسعه متوازن در سطح جزیره، ضمن کاهش نغدغه‌های قشمنشینان، به ارتقاء سطح اقتصاد و درآمد مردم در سال‌های آتی انجامیده، حرکت این منطقه را در مسیر درستی منطبق بر مأموریت‌های ذاتی یک منطقه آزاد ریل‌گذاری کند.

معضل دوگانگی حاکمیتی در قشم سال‌هاست که گریبان ساکنان و به‌ویژه فعالان اقتصادی این منطقه را گرفته و آثار زیانباری بر زندگی روزمره مردم و سرمایه‌گذاران از مدیریت شهری گرفته تا پروژه‌های کلان اقتصادی، مسائل کم‌رکی و مالیاتی در جزیره گذاشته‌است. یکی از مهم‌ترین و تأثیرگذارترین گام‌ها برای جبران این عقب‌ماندگی، اعمال ماده۶۵۵ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور جهت رفع دوگانگی حاکمیتی در منطقه آزاد قشم و ایجاد وحدت رویه در مدیریت مبنی‌بر تفویض اختیار دستگاره‌های اجرایی‌به‌این‌سازمان‌است.

افشار فتح‌پهلوی رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم، پس از سال‌ها، در شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به تصویب رسید. موافقت برای حل معضل دوگانگی‌های حاکمیتی قشم در دولت مردمی و نفع مردم که با حمایت دبیر شورا،یالی مناطق آزاد همراه شد، می‌تواند با مدیریت اصولی و برنامه‌ریزی دقیق برای توسعه متوازن در سطح جزیره، ضمن کاهش نغدغه‌های قشمنشینان، به ارتقاء سطح اقتصاد و درآمد مردم در سال‌های آتی انجامیده، حرکت این منطقه را در مسیر درستی منطبق بر مأموریت‌های ذاتی یک منطقه آزاد ریل‌گذاری کند.

توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقلی جزیره قشم

توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقلی منطقه آزاد قشم در یکسال گذشته با صرف هزینه ۲۴٫۷۷۰ میلیارد ریال، به کمک رونق اقتصادی جزیره و بهبود وضعیت معیشت جامعه محلی آمده‌است. جشن توسعه‌ای در قشم از مهم‌ترین سیاست‌های افشار فتح‌پهلوی رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم از نخستین روز شروع به‌کار در جزیره بود که دستبیلی به آن، نیازمند تکمیل زیرساخت‌ها بود. در حوزه راه‌ها و ایجاد یک شبکه جامع حمل‌ونقلی است که در بخشین به اقتصاد جزیره و به‌تبع آن، افزایش کیفیت زندگی و معیشت ساکنان امکان می‌کند، که هدف‌غایی این جشن توسعه‌ای‌است.

توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقلی جزیره قشم

توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقلی منطقه آزاد قشم در یکسال گذشته با صرف هزینه ۲۴٫۷۷۰ میلیارد ریال، به کمک رونق اقتصادی جزیره و بهبود وضعیت معیشت جامعه محلی آمده‌است. جشن توسعه‌ای در قشم از مهم‌ترین سیاست‌های افشار فتح‌پهلوی رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم از نخستین روز شروع به‌کار در جزیره بود که دستبیلی به آن، نیازمند تکمیل زیرساخت‌ها بود. در حوزه راه‌ها و ایجاد یک شبکه جامع حمل‌ونقلی است که در بخشین به اقتصاد جزیره و به‌تبع آن، افزایش کیفیت زندگی و معیشت ساکنان امکان می‌کند، که هدف‌غایی این جشن توسعه‌ای‌است.

هدایت هدفمند منابع و مصارف سازمانی منطقه آزاد قشم بر اساس سیاست‌های دولت مردمی، به‌منظور اولویت‌دار کردن منابع و بودجه پروژه‌ها برای ایجاد حداکثر بهره‌وری در زمینه‌های اقتصادی، صنعتی، گردشگری و اجتماعی باعث شد در سال جاری سه پروژه در حوزه راهسازی جزیره با اعتباری بالغ‌بر ۲۴٫۷۷۰ میلیاردریال که سرریزه به طول ۰٫۲۳ کیلومتر را شامل می‌شود، آغاز به‌کار کند.

در راس این پروژه‌ها، تعریض جاده ساحل جنوبی از شهر قشم تا فرودگاه بین‌المللی جزیره، به طول ۶ کیلومتر با اعتبار ۱۵هزار میلیارد ریال است که در خر‌دادنامه اسسال کلنگ‌زنی شده و قرار است ۴۹هزار قشمنودن را از خدمات خود منتفع کند. منطقه آزاد قشم طرح مذکور، علاوه‌بر استفاده از ظرفیت جاده، بهره‌مندی از جدایت‌های بی‌بدیل مسیر جنوبی در کنار دریا، کاهش بار ترافیکی شهر قشم در ایام پیک گردشگری، گردشگران و ساکنان شهرهای قشم، سوزا و روستاهای تورگان، ریگو، برکه‌خلغ، مسن و شبدرزرا، دسترسی ایمنی به فرودگاه بین‌المللی جزیره خواهند‌داشت.

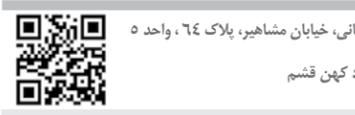
کلیه رینگ بازگراهی شرق جزیره قشم شامل عملیات اجرایی ۲۲ کیلومتر خلیج‌فارس به طول ۰ کیلومتر با اعتبار ۹۰۰۰ میلیارد ریال، پروژه دیگری است که در تیرماه سال جاری توسط سازمان منطقه آزاد قشم کلنگ‌زنی شد و در دو بخش ۳ کیلومتری، حداقل مسافت بندر تجاری کاوه تا بندر مسکنی لافت و ۹ کیلومتری حداقل مسافت میدان درگهان تا بندر تجاری کاوه عملیاتی می‌شود.

با اجرای این پروژه، محور بزرگراهی شهر قشم به بندر مسکن لافت که یکی از پررفت و آمدترین بناکدر مسافری کشور است، متصل شده و سطح دسترسی و ایمنی ساکنان و گردشگران ارتقا یافته، رینگ بزرگراهی شرق جزیره قشم از بندر مسافری لافت تا فرودگاه بین‌المللی قشم به‌عنوان یکی از خواسته‌های دیرینه مردم جزیره، به‌دست‌آورد. سال‌ها در دولت سیزدهم با رویکرد مردم‌محور، تکمیل می‌شود.

افتتاح پروژه محور اصلی بلوار مرکزی طولا به طول ۲٫۳ کیلومتر به ارزش ۷۷۰ میلیارد ریال در شهر پورماه ۱۴۰۱، نتیجه‌ای دیگر از رویکرد مردم‌محور افتتاح پروژه‌های در سطح منطقه آزاد قشم در راستای توسعه عمرانی روستای طولا بوده‌است.

با ادامه نهضت راهسازی در سراسر جزیره و بهسازی و ساماندنی شهرهای موجود و اصلاح جاده‌خیز، گردشگری، زیرساخت‌های توسعه همه‌جانبه و پایدار قشم در دولت سیزدهم فراهم می‌گردد.

شنبه ۲۰ اسفند ماه ۱۴۰۱ – ۱۱ مارچ ۲۰۲۳ – شماره ۲۱۹

آدرس دفتر مرکزی: تهران، میدان هفت تیر، ابتدای خیابان قائم مقام فراهانی، خیابان مشاهیر، پلاک ۶۴ ، واحد ۵
تلفن: ۸۸۸۸۱۶۶۴
فکس: ۸۸۸۱۴۷۳۳

چاب: گل آذین – ۶۶۷۹۱۳۶۹
بازرگانی و توزیع: موسسه آزاد کهن قشم

گزارشی از عملکرد و اقدامات شاخص سازمان منطقه آزاد قشم در سال ۱۴۰۱:

منطقه آزاد قشم؛ نمودار جدیدی تحقق وعده‌های دولت مردمی سیزدهم

با تغییر دولت، بررسی‌های مسئولان جدید نشان داد که اولویت‌های منطقه آزاد قشم با تغییر دولت، همچنان ناقص است و تا مرحله تولید، باقی‌مانده دارد. بررسی‌ها نشان دلد که سال گذشته زمان پیش‌اندازی پایلای‌شگاه نفت قشم، حتی اسکله و بخش‌های فرآیندی آن هم آماده‌نشده‌بوده‌اساما آنچه که‌به‌عنوان پیش‌اندازی انجام شده‌فاصله‌بسیاری تا تکمیل طرح‌داشت. با جلسات مستمر در دولت سیزدهم به‌توجه به مشکلات تکمیل این پایلای‌شگاه، در اسفند ۱۴۰۰ به تدریج مراحل تکمیل این پایلای‌شگاه انجام شد و پس از گذ